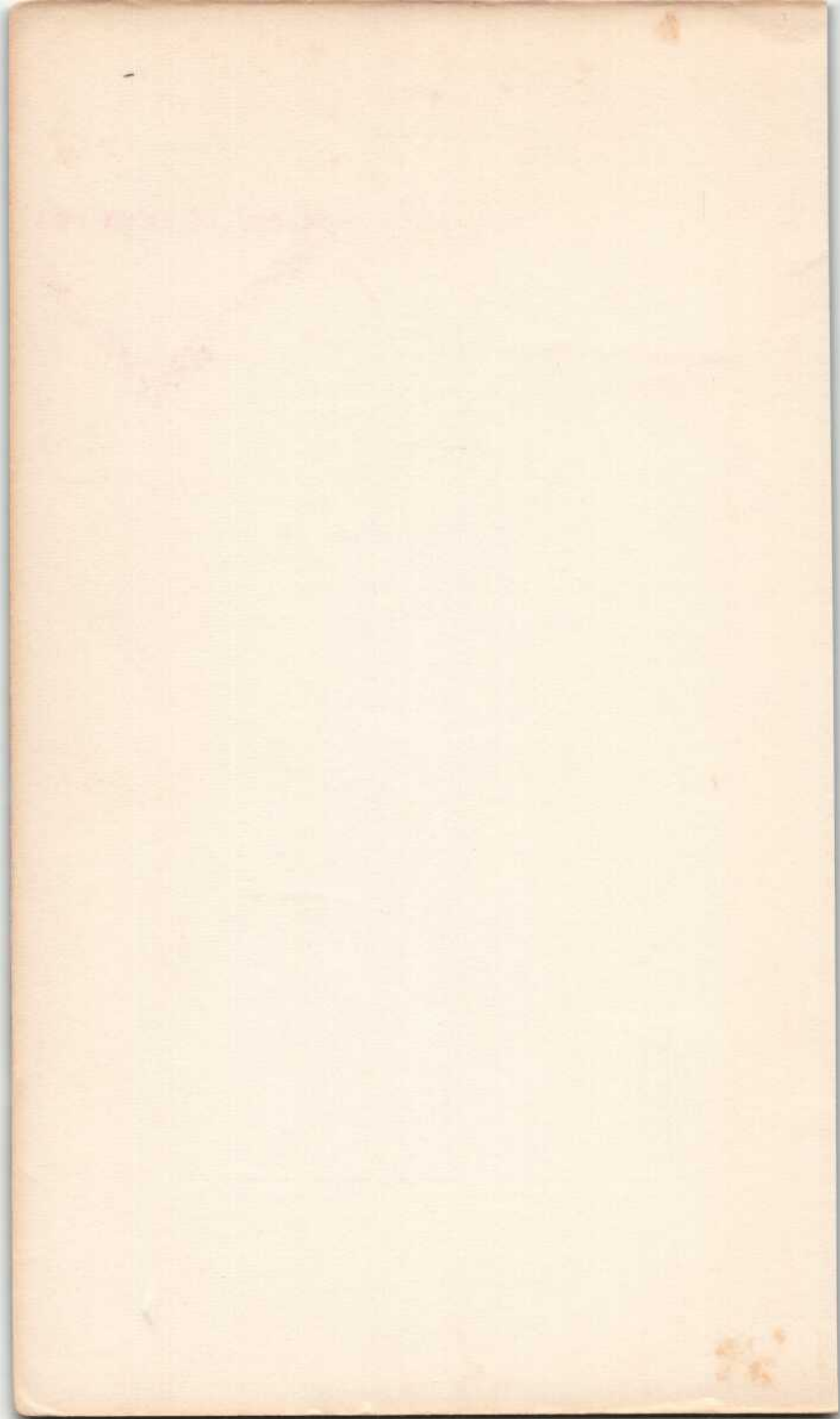

dr. F. Bernard,
dr. E. Brongersma,
Ids Haagsma,
dr. W. J. Sengers
en Peter van Eeten
Sex met kinderen
α alpha-boek

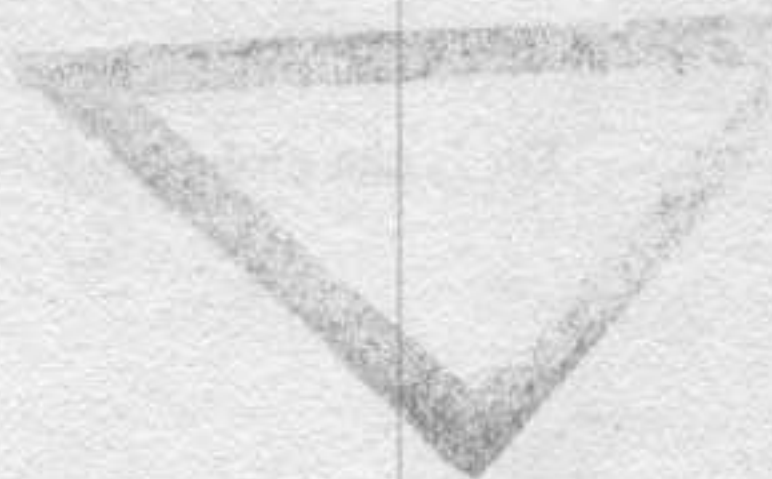

Sex met kinderen

Wim

250

Dit is een alpha-boek

Sex met kinderen

dr. F. Bernard, dr. E. Brongersma, Ids Haagsma
en dr. W. J. Sengers. Eindredactie Peter van Eeten

's-Gravenhage Stichting Uitgeverij NSVH 1972

© Copyright 1971 dr. F. Bernard, dr. E. Brongersma,
Peter van Eeten, Ids Haagsma, dr. W. J. Sengers
Omslag en typografie Frits Stoepman gvn
ISBN 90 6050 074 1

Inhoud

dr. B. S. Witte	<i>Voorwoord</i>	6
Peter van Eeten	<i>Wat is pedofilie?</i>	7
dr. W. J. Sengeers	<i>Op zoek naar de werkelijkheid</i>	12
dr. E. Brongersma	<i>Wetgeving en rechtspraak</i>	30
dr. F. Bernard	<i>De gevolgen voor het kind</i>	63
Peter van Eeten	<i>Om de vrijheid van het kind</i>	90
Ids Haagsma	<i>De pedofiel aan het woord</i>	98
	<i>Literatuurlijst</i>	137
	<i>Over de auteurs</i>	143

Voorwoord

Het ligt helemaal in de lijn van de ontwikkelingen dat thans dit boekje over pedofilie op de markt verschijnt. Er ontwikkelt zich een andere visie op de seksualiteit. En tegen deze achtergrond komen ook seksuele uitingsvormen die vroeger volstrekt taboe waren in een ander licht te staan. Dat wil niet zeggen dat nu maar alles wordt geaccepteerd.

Veel belangrijker is dat het taboe wordt opgeheven en dat men zonder fel emotionele afweerreacties ook afwijkende vormen van seksueel gedrag kan bezien en erover kan discussiëren. Tot een dergelijke discussie levert dit boekje een bijdrage. Het geeft feiten en meningen. Lang niet iedereen zal het met deze laatste eens zijn. Maar dat hoeft ook niet. Belangrijk is dat er discussie op gang komt.

Bij het doorlezen wordt het duidelijk hoe weinig we nog van het verschijnsel pedofilie weten. Meer onderzoek is zonder twijfel noodzakelijk. Maar ook wordt het duidelijk hoezeer onze visie op pedofilie wordt bepaald door onze visie op de seksualiteit in het algemeen en op de kindelijke seksualiteit in het bijzonder.

Niemand die serieus over het verschijnsel pedofilie nadenkt zal kunnen ontkomen aan een bezinning ten aanzien van eigen uitgangspunten.

Ik hoop van harte dat de discussiestukken door velen zullen worden gelezen en dat ze een aanzet zullen zijn voor verdere doordenking. Vooral ook hoop ik dat dit zal leiden tot een andere houding tegenover de pedofiele mens in onze samenleving.

dr. B. S. Witte
directeur van het Nederlands Instituut
voor Sociaal Sexuologisch Onderzoek

Er is in onze maatschappij op seksueel gebied waarschijnlijk nauwelijks een verschijnsel waarop een sterker taboe rust, in de meest letterlijke zin van het woord, dan het lichamelijk contact tussen volwassenen en kinderen. Over allerlei andere onderwerpen die met seksualiteit te maken hebben, homofilie bijvoorbeeld en abortus, is de laatste jaren meer en openlijker geschreven en gesproken dan we tien jaar geleden voor mogelijk gehouden zouden hebben. Maar de zogenaamde pedofilie had tot voor kort nog bijna geen aandacht gehad, ook niet in toch overigens nogal progressieve kringen als die van de NVSH.

Toch was er al twee jaar geleden een aanloop. In de slotrede van het congres 'De staat als zedenmeester', eind 1969, zei de voorzitter van de NVSH dr.G.J.Smit, dat 'een kritisch onderzoek naar de functie van leeftijdsgrenzen in de zedelijkheidswetgeving zinvol is'. Als we die passage ernstig nemen verplicht ze ons tot iets, en wel tot een poging om te komen tot een nieuwe visie op het verschijnsel pedofilie, die meer dan de gangbare opinies in overeenstemming is met de nieuwe visies op de seksualiteit in het algemeen zoals die de laatste jaren langzaam maar zeker veld winnen.

Ook die nieuwe visie is in principe gegeven in de slotrede van het Utrechtse congres: 'Seksualiteit is een zaak voor alle leeftijden. De seksuele voorlichting en opvoeding dienen er in ieder geval van uit te gaan dat lustgevoelens positief moeten worden gewaardeerd'. In dit boek zal daarvan steeds worden uitgegaan. Er zal geprobeerd worden een aantal misvattingen en onwetenschappelijke opvattingen rondom de seksualiteit van het kind, en vooral zijn omgang met ouderen, die veelal uit niets anders voortkomen dan uit een negatieve waardering van lustgevoelens, op het spoor te komen, discussiabel te stellen en zo goed mogelijk te weerleggen.

We hebben ons boek 'Sex met kinderen' genoemd omdat die titel kort en duidelijk aangeeft waarover het handelt. 'Sex met volwassenen' had natuurlijk ook ge-

kund, maar het heeft het bezwaar dat het veel minder duidelijk verwijst naar het kind. 'Pedofilie', nog korter en krachtiger, is ook een mogelijkheid die we overwogen hebben, maar er kleven aan dat woord, ook al zullen we het bij gebrek aan beter herhaaldelijk gebruiken, nogal wat bezwaren.

Het is nogal belast, en zelfs binnen de groep redelijk deskundigen die zich de samenstelling van dit boek tot taak hadden gesteld,* bleek er in het begin een grote onzekerheid te bestaan over de vraag hoe ze het begrip moesten definiëren.

Om te beginnen werd, toen in ons land artikel 248 bis van het Wetboek van Strafrecht nog gold, dat seksueel contact verbod tussen een volwassene en een minderjarige van hetzelfde geslacht, het woord pedofilie vaak (en niet zelden zelfs uitsluitend) gebruikt voor seksuele relaties tussen meerderjarigen en jongeren tussen de zestien en eenentwintig jaar, als die relaties tenminste van homofiele aard waren. Niemand zou daarbij op het idee gekomen zijn dat bijvoorbeeld het huwelijk tussen een man van dertig en een meisje van zestien een pedofiele relatie zou zijn.

Ook voor ons is zo'n relatie natuurlijk niet pedofiel, van welk geslacht de partners ook zijn. Om enigszins de gedachten te bepalen, spreken we van pedofilie als de jongere partner beneden de zestien jaar is. Ons uitgangspunt is dan zuiver juridisch: we sluiten ons, op louter praktische gronden, op dit ogenblik aan bij de leeftijdsgrens die geldt in ons Nederlandse strafrecht.

We zijn er ons daarbij al bij voorbaat van bewust dat we een volstrekt willekeurige grens hanteren, die in zeker opzicht te hoog en in een ander opzicht te laag is. Base- ren we ons immers voor onze definitie op zuiver biologi-

* Deze groep bestond, behalve uit de vijf mensen die uiteindelijk eigen schriftelijke bijdragen leverden, uit de heren mr. P. N. van Brederode, hoofd van het wetenschappelijk bureau van de NVSH, P. Arnoldussen, als vertegenwoordiger van de Stichting Uitgeverij NVSH, N. Seip en P. Vermeer.

sche gronden, dan is er maar één grens waarover eventueel een zinnige discussie mogelijk zou zijn: die van de geslachtsrijpheid.

Het is mogelijk, zij het niet bewezen, dat er een essentieel verschil is tussen de beleving van seksuele contacten voor en na de puberteit.

Zouden we de definitie van het begrip pedofilie noch op biologische noch op juridische gronden baseren, maar op zoiets als 'algemeen gangbare opvattingen over de seksualiteit van jongeren', dan kon de leeftijdsgrens best eens hoger komen te liggen dan zestien jaar. Volgens een vrij recent onderzoek* vindt de meerderheid van het Nederlandse volk dat jongeren hun eerste geslachtsgemeenschap niet eerder mogen hebben dan ongeveer hun twintigste jaar.

Het merkwaardige daarbij is dat volgens de Nederlandse wet een meisje al huwbaar is op haar zestiende. Onze wetgever acht ze dus niet alleen geschikt voor geslachtsgemeenschap, maar zelfs ook voor het moederschap.

Het zal duidelijk zijn dat, bij zo'n verscheidenheid van criteria en opvattingen, in de navolgende beschouwingen de grenzen weleens enigszins vloeiend moeten zijn. Terwijl we om bovengenoemde redenen in gedachten een grens hanteren van zestien jaar, is ons boek als geheel een pleidooi voor meer begrip voor al die relaties en contacten die door een grotere of kleinere meerderheid van de bevolking worden afgekeurd omdat de ene partner een jongere is, de andere een volwassene; de nadruk ligt daarbij op wat de meeste weerstanden wekt: sex met kinderen.

En we willen daarbij heel uitdrukkelijk ook nog wijzen op een andere mogelijke misvatting. Heel vaak wordt er bij het woord pedofilie vooral, zo niet uitsluitend, gedacht aan relaties met jongeren van het eigen geslacht. Wij gebruiken de term voor contacten met om het even welk geslacht. Mocht enig tekstgedeelte een andere in-

* S. Meilof-Oonk, *Meningen over homosexualiteit*, Amsterdam, 1969.

druk wekken, dan is dat uitsluitend te wijten aan het beschikbare materiaal; onze oproep aan pedofielen die zich wilden laten interviewen leverde aanzienlijk veel meer mannen op die zich voor jongens interesseerden dan voor meisjes. Vrouwen meldden zich in het geheel niet.

Ook wat de aard van de contacten betreft willen we graag onze definitie zo ruim mogelijk houden. Niet weinig mensen zullen bij het woord pedofilie, als ze het tenminste kennen, eerst en vooral denken aan 'kinderlok-kers' en aan verkrachtingen. Daarover gaat ons boek ook, maar meer zijdelings. Het lijkt ons waarschijnlijk dat dergelijke excessen maar een heel klein percentage uitmaken van wat er in werkelijkheid aan seksuele of seksueel getinte contacten tussen kinderen en ouderen voorkomt. In verreweg de meeste gevallen immers zal de oudere, zeker als het om jonge kinderen gaat, beseffen dat vaginaal of anaal geslachtsverkeer onmogelijk en ongewenst is. Dat ons, oppervlakkig denkend over pedofilie, niet zelden juist die handelingen voor de geest komen, hangt waarschijnlijk samen met het feit dat ons denken over seksualiteit in het algemeen veel te sterk gecentreerd is om de vaginale coïtus: alle andere vormen om tot een orgasme te komen, of eenvoudig tot lustbeleving, gelden als voor- en naspel. Dat ze weleens de hoofdzaak zouden kunnen zijn en de coïtus alleen maar een van de vele manieren om, in een contact tussen twee volwassenen, tot een orgasme te komen, klinkt heel wat mensen nog altijd verrassend in de oren.

Als wij over seksuele handelingen spreken en dus ook over 'pedoseksuele', bedoelen we al die handelingen, genitaal of niet, die de bedoeling hebben lichamelijke lustgevoelens op te wekken, en die ontstaan door het betasten, aanraken en strelen, op welke wijze dan ook, van het eigen lichaam of dat van een ander. Of er een orgasme optreedt, bij een of bij meer partners, is ons daarbij onverschillig.

Ons eerste doel bij dit alles is informatie te geven voor een zo breed mogelijk publiek, informatie en een aantal

suggesties hoe we misschien, van een visie op de pedofilie die hoofdzakelijk bepaald wordt door angst en onwetendheid, kunnen komen tot een meer op redelijkheid en realiteit gebaseerd inzicht.

Dat is nodig, want hoe getaboeëerd het verschijnsel mag zijn, als je het ter sprake brengt, blijkt bijna iedereen er sterk emotioneel bij betrokken. En eigenlijk is dat terecht, want heel veel mensen kunnen er, bijvoorbeeld via kinderen die aan hun zorgen zijn toevertrouwd, bij betrokken raken. En dan is het, in de eerste plaats voor die kinderen, van het hoogste belang hoe ze zullen reageren.

Daarom richt ons boek zich zowel tot ouders en professionele opvoeders als tot allerlei autoriteiten, van justitie, politie en reclassering, tot artsen, psychologen en maatschappelijk werkers, tot pastores en raadsliden. En niet in de laatste plaats is het bedoeld voor de pedofielen zelf. Voor hen is het zaak zich inzicht te verwerven in wat hun situatie voor hen betekent, die situatie te aanvaarden en, vanuit een beter inzicht in eigen problematiek dan ze aanvankelijk hadden, mee te werken aan een mentaliteitsverandering die, zoals uit de hierna volgende beschouwingen zal blijken, dringend nodig is.

Ze zullen dat zeker niet altijd alleen, zonder enige hulp, aankunnen. Daarom zal de NVSH, samen met de Protestantse stichting voor verantwoorde gezinsvorming (PSVG), proberen de hulpverlening op dit gebied op gang te brengen. Men kan zich daarvoor wenden tot het wetenschappelijk bureau van de NVSH, postbus 64, Den Haag (telefoon 832900) of tot de PSVG, Duinweg 23, Den Haag (telefoon 512521). De afdeling Rotterdam van de NVSH heeft sinds begin van dit jaar een werkgroep Pedofilie, waarover inlichtingen te krijgen zijn onder nummer 010-236850.

Omdat ik de doelstellingen van dit boek onderschrijf, en omdat me gevraagd is in mijn bijdrage in te gaan op een aantal individuele en maatschappelijke aspecten van de pedofilie, daarbij inbegrepen de vraag of het een ziekte is, lijkt het me het beste om met de verantwoording te beginnen waarom mijn meningen in deze kwesties sinds 1966 zo veranderd zijn. In dat jaar werd ik uitgenodigd om voor de pastorale commissie van de Katholieke centrale vereniging voor de geestelijke volksgezondheid een voordracht te houden over onder andere de pastorale begeleiding van pedofielen *. Het ging er toen om wat een zielzorger kon doen voor mensen die neigen tot strafbare seksuele contacten, zoals die met kinderen.

Ik heb daar toen gezegd dat elke pedofiel naar een psychiater zou moeten worden verwezen en dat seksuele contacten met kinderen, althans de contacten die onpersoonlijk zijn, psychotraumatische gevolgen voor zowel het kind als de dader kunnen hebben. Maar kort geleden heb ik in het blad *Ouders van Nu* (mei 1971) geschreven, pedofielen niet zonder meer als gestoord te beschouwen, en er ook de vraag gesteld of seksueel contact met een kind kwaad kan als daarbij geen pijn of letsel wordt aangedaan. In die vijf jaar heb ik dus een ommezwaai gemaakt; het wordt daarom tijd voor een verantwoording, zowel over het eerdere als over het huidige standpunt.

Vooreerst dan hoe ik aan de mening kwam dat pedofielen naar een psychiater verwezen moeten worden. Dat was natuurlijk geen nieuw idee. Het volgde uit mijn opleiding en de vakboeken, waarin gesteld wordt dat het zich tot kinderen aangetrokken voelen een stoornis is, iets dat behandeling behoeft. Nu is het moeilijk om te achterhalen in hoeverre die vakboeken de 'algemene mening' weergaven, dan wel in hoeverre die algemene mening door deze boeken gevormd of onderhouden werd. Een feit is dat de psychiatrie eenzelfde negatieve

* De pastorale begeleiding van pedofielen en efebofielen. *Tijdschrift voor Theologie* 1967, nr. 2, pag. 141-159.

waardering heeft over wat met pedofilie samenhangt als de maatschappij in het algemeen.

Ik moet er nu wel bij vermelden dat het destijds niet bij me opkwam me te realiseren dat die psychiatrische en die algemene opvatting zo opmerkelijk gelijk aan elkaar waren.

Achteraf gezien begrijp ik nu ook waarom de 'wetenschappelijke' opvatting in mijn ogen zo waar was: ze kon immers moeilijk anders dan waar zijn, juist omdat bij wijze van spreken iedereen het ermee eens was. Overigens voelde ik me niet eens ongelukkig met deze opvatting. We konden de mensen die deze stoornis hadden immers een behandeling bieden (nu even afgezien van het hoe daarvan en de resultaten ermee). We konden voor ze pleiten bij de rechter. Ten slotte zijn deze mensen geen delinquenten (in onze opvatting), maar zieken. En een zieke die de wet overtreedt kun je het symptoom van zijn ziekte moeilijk ten volle aanrekenen.

De rechter kon het daar vaak mee eens zijn, en ons wetboek voorziet bovendien in die mogelijkheid. Hooguit kon nog een officier van justitie bezwaar maken als hij meende dat er aan het rechtsgevoel tekort werd gedaan, door iemand die ontucht met een kind had gepleegd niet te straffen maar in medische behandeling te nemen. Vandaar dat, als het te ernstig werd, de delinquent in een kliniek moest worden opgenomen, zo nodig in de gesloten afdeling.

Dit is in grote lijnen waar het toen om ging, althans: zo keek ik er toen tegenaan. Maar er is, achteraf gezien, meer te vertellen over 1966 en de jaren daarvoor, bijvoorbeeld dat ik in mijn opleiding zelden een pedofiel onderzocht had, laat staan behandeld. Ook had ik ze in mijn persoonlijk leven nooit ontmoet.

Wel was het me bij de voorbereiding van die voordracht al opgevallen dat er weinig literatuur over was, en dat wat er was van elkaar overgeschreven leek *). Wat ik in

* De studie van Rudolf Wyss, *Unzucht mit Kindern, Untersuchungen zur Frage der sogenannten Pädophilie* (Springer-

die tijd dacht en meende te weten was dus in feite niet veel anders dan een reeks alinea's uit leerboeken en een enkele uitspraak van een gezaghebbende psychiater. De rest—zo zie ik het nu—was louter fantasie: verzinsels en verbeeldingen.

Ik weet natuurlijk niet in hoeverre mijn fantasieën anders waren dan die van anderen, bijvoorbeeld van mijn collega's. Ik wist in die jaren ook niets van wat er gebeurt bij de verhoren van hen die verdacht worden van ontucht met een kind; ik had nog nooit een procesverbaal over zo'n zaak gelezen en nooit vernomen hoe hoog de maximumstraf mag zijn.

Intussen zou het onjuist zijn als we hieruit de conclusie zouden trekken dat de psychiatrie in dit opzicht weinig wetenschappelijk en zelfstandig is. Want het kan ook aan mezelf gelegen hebben: hoe wat ik las en hoorde, bij mij overkwam. Ik haast me dan ook te zeggen erg lang een onkritische, brave burger geweest te zijn, die wat hij las en hoorde op een conformistische manier een plaats in zichzelf gaf. Overigens is dat op zich ook weer niets bijzonders, want duizenden doen dat zo, waarmee nog niet gezegd wil zijn dat mijn huidige ideeën over pedofilie juist zouden zijn. Daarover straks dan ook meer.

Tussen 1966 en vandaag is er het een en ander veranderd, niet alleen met mijzelf, maar ook met mijn opvattingen over wat psychische stoornissen heten. Dat is begonnen toen ik, door eigen nood gedwongen, mijn thema van destijds, de homofilie, anders ging benaderen dan mij in het vak geleerd was. Het gevolg was een inzicht dat ver afstond van dat van vroeger, maar met het voordeel dat er perspectieven kwamen die ik tevoren niet vermoeden kon.

Verlag, Berlin) verscheen in 1967. Bij de voordracht in 1966 had ik me gebaseerd op een aantal van de bekendste psychiatrische leerboeken, alsmede op het artikel: *Men convicted of sexual offences against children* van J. H. Fitch. (Brit. Journ. Crimin., 3, 1962, pag. 18-37) en op H. Giese's *Zur Diagnose Pädophilie in Die Pädophilie und ihre strafrechtliche Problematik* (Beiträge zur Sexualforschung no. 34), 1965.

Waar anderen buiten de psychiatrie allang op wezen, kreeg nu voor mij een heel reële betekenis.* Om een enkel, maar in de praktijk belangrijk voorbeeld te noemen: ik ging me pas toen realiseren hoe groot de invloed van onze normen en waarden (bijvoorbeeld die over seksualiteit) op elke individuele mens is, zo groot dat je er ziek van kunt worden. Ik ging ineens zien dat wie wij ziek noemen en als zodanig bejegenen, alleen al daardoor werkelijk ziek worden (zich niet goed meer voelen, angstig of wantrouwend worden, enzovoort).

Iemand die bijvoorbeeld een ongewoon verlangen heeft, loopt grote kans met zichzelf en anderen in de knoop te raken alleen al door het feit dat hij weet hoe er over dat verlangen in het algemeen gedacht wordt. Zo iemand wordt dus alleen al daardoor anders dan hij zonder dat geweest zou zijn. Het anders-zijn wordt er gecompliceerder door dan vanwege het ongewone verschijnsel op zich nodig is, en wel zo dat het totaalbeeld in de verste verte niet meer hoeft te lijken op wat het eigenlijk is.

Niemand die dit leest mag hier gering over denken. Een pedofiel niet, iemand die over een pedofiele handeling een oordeel vellen moet niet, iemand die over deze zaak zijn mening heeft niet. Ik dus ook niet. Maar dit betekent—en nu kom ik in de buurt van dat waarover me gevraagd is te schrijven—dat alles wat we over dit onderwerp weten of menen te weten, een vertekening van de werkelijkheid moet zijn zolang erover gedacht wordt zoals we erover denken: dát het een ziekte is, dát het

* Ik doel op de ideologie van linkse studentengroeperingen, zoals de svb, waarbij me duidelijk werd dat een maatschappij-kritische instelling, die voortkomt uit een overeenkomstige visie (overigens ook weer niet nieuw—ik moge verwijzen naar de opvattingen van vaak al lang overleden revolutionaire geesten, wier werk nu weer onder de aandacht gebracht wordt door de Socialistische Uitgeverij Nijmegen), tevens leidt tot andere opvattingen over psychische stoornissen dan we in de klassieke klinische psychiatrie aantreffen. Zo heeft, wat betreft de homofilie, het Nieuw-Lila-cahier *Afscheid van een moederbinding* (1969) me de ogen geopend.

schadelijk is voor het kind, dát het gestraft moet kunnen worden.

De centrale vraag, die niemand nog kan beantwoorden, is dan ook *in hoeverre alle meningen over pedofilie een vertekening zijn van de werkelijkheid*. Hier volgt uit dat het evenmin nog mogelijk is uit te maken in hoeverre de ene mening juist of onjuist dan de andere is. We kunnen alleen vermoeden dat onze huidige opvattingen onjuist zullen blijken naarmate duidelijker wordt dat wat we in feite weten, ik bedoel wat er wetenschappelijk is komen vast te staan, minder is dan we meenden.

Wat is nu het geval? In wetenschappelijk opzicht is er bijna niets over pedofilie bekend, en met name praktisch niets over een paar erg voor de hand liggende vragen, zoals: hoeveel mensen er pedofiel zijn, wat ze in feite verlangen en wat ze doen met dat verlangen. Of: wat ze voelen als ze hun verlangen op de een of andere manier verwerkelijken, en wat als ze het niet verwerkelijken. Wat komt ervoor in de plaats als ze het niet willen verwerkelijken? Wat betekent zo'n contact voor een kind, ook als er helemaal niets seksueels gebeurt? Zijn er misschien kinderen voor wie dergelijke contacten prettig zijn, en anderen voor wie het helemaal niet aangenaam is? Hoe zijn deze kinderen verder, bijvoorbeeld thuis of op school? Missen ze misschien iets, of hebben ze juist van iets te veel?

Het is makkelijk deze rij vragen langer te maken, maar op niets kan vandaag een wetenschappelijk gefundeerd antwoord gegeven worden. Dat betekent dat we nu evenmin kunnen weten hoeveel pedofielen de contacten hebben die we denken dat ze hebben (onze fantasie!), noch welke groep van hen met de justitie in aanraking komt. Het betekent ook dat, als we met een pedofiele handeling te maken krijgen, die handeling inderdaad anders kan zijn geweest dan we vermoeden. (We horen, geloven en zien nu eenmaal vooral wat in onze fantasie past.)

Tot hier mijn verantwoording, die is uitgemond in de

zekerheid dat onze meningen over dit onderwerp een vertekening van de werkelijkheid moeten zijn. Vandaar dan ook dat het ter sprake brengen van wat met pedofilie samenhangt, vooralsnog het enige is waarvan zeker gezegd kan worden dat het goed is. Maar ook biedt die zekerheid ruimte om op een andere dan de gebruikelijke manier door te denken over een paar concrete zaken.

1. *Zelfaanvaarding*

Ieder die in zichzelf zo'n aantrekking tot bepaalde kinderen ervaart dat hij daardoor het gevoel heeft anders dan anderen te zijn, gaat vanaf de tijd dat hij zich die aantrekking tot vraag moet maken, een moeilijke periode tegemoet. Want hij kan er dan niet meer omheen iets met die aantrekking te doen (bijvoorbeeld aanvaarden of afwijzen), terwijl hij er zich meestal in die zelfde tijd steeds meer bewust van wordt hoe scherp anderen juist die gevoelens veroordelen.

Daarom zal, zolang het algemene oordeel er zo negatief over is, de vraag wat je ermee aan moet, een grote persoonlijke opgave zijn. Want wie de gevoelens in zichzelf zou afwijzen en dus zijn leven inricht alsof ze er niet waren, komt onherroepelijk in een toestand van innerlijke spanning, waarin ook anderen (bijvoorbeeld de eventuele echtgenote) betrokken raken. De spanning zal blijven bestaan zolang de afwijzing voortduurt.

Maar wie ertoe neigt of gaat neigen om die gevoelens van aantrekking innerlijk te beamen, komt voor anderzortige moeilijkheden te staan: zodra hij een relatie met een kind zou willen opbouwen, wordt de behoefte aan het lichamenlijk contact sterker (waarmee de gevangenis als het ware dichterbij komt), terwijl bovendien de kans vergroot wordt een 'naam' te krijgen.

Op een andere plaats ben ik uitvoerig ingegaan op het voor en tegen van de innerlijke aanvaarding en het innerlijk verzet*. Het zou hier te ver voeren om opnieuw uit-

* Zie de hoofdstukken VIII en IX van mijn proefschrift, *Homoseksualiteit als klacht*, een psychiatrische studie (Bussum, 1969).

een te zetten waarom ook voor de pedofiel de aanvaarding van zijn anders zijn altijd en in alle opzichten beter is dan het innerlijk verzet. Kort gezegd leidt aanvaarding tot een grotere mogelijkheid van beheersing (ook in seksueel opzicht) en, wat belangrijker is, tot een verandering waarin ook heel andere dingen dan juist die aantrekking tot kinderen heel waardevol voor iemand kunnen worden.

Aanvaarding betekent echter niet alleen dat je jezelf toegeeft hoe de vork in de steel zit (dus jezelf als pedofiel erkent), maar nog veel meer dat je ertoe bent kunnen komen om anderen, op wie je gesteld bent, te vertellen welke verlangens er aanwezig zijn.

Nu is het dikwijls die gevoelde noodzaak om het aan anderen te vertellen, die iemand bang maakt (voor de gevolgen van dat vertellen). Toch moet de tijd dat iemand over dat meedelen denkt en het ten slotte ook uitvoert, als een belangrijke periode gezien worden, omdat het hiermee gaat om een basisvoorwaarde voor het zichzelf kunnen zijn.

Het is een kritische tijd, een soort grenssituatie, die van essentiële betekenis is voor het verdere leven. Hoe eerder die stap gezet wordt, hoe beter het is. Wie eenmaal over deze streep is, zal het leven anders gaan ervaren. Want alleen voorbij die aanvaarding kan er een werkelijke en diepgaande verandering ontstaan: pas dan wordt iemand anders pedofiel dan hij was toen hij voor de noodzaak stond zichzelf te bekennen zo te zijn.

Ik wil daarmee niet zeggen dat hij nu niet meer pedofiel zou zijn, maar de scherpe kanten zijn eraf; het is alsof er nog iets anders bij gekomen is. (In feite kán er iets bij gekomen zijn, bijvoorbeeld dat hij nu ook werkelijk kan gaan houden van wie geen kind is of/en dat het omgaan met anderen een veel positiever vorm en waarde krijgt.)

De aantrekking tot kinderen kan nu ook op meer manieren een bevredigende gestalte krijgen dan bijvoorbeeld de strikt seksuele. Zo ontstaan er mogelijkheden die niet

meer in strijd zijn met de strafwet, ook al zal hij blijven verlangen naar wat nu nog strafbaar is. Maar dit laatste is niet meer het punt van het erop of eronder, dat waarop iemands leven breken kan (bijvoorbeeld omdat hij in de gevangenis komt, of omdat hij alleen maar bang is erin te komen). Die veranderingen kunnen zo vergaand zijn, dat niemand er meer aan denken zal zo iemand met een scheldwoord te benoemen, omdat daar nu geen aanleiding meer toe is, noch feitelijk, noch emotioneel.

2. Voorlichting

Het komt ook tegenwoordig nog voor dat mensen gekant zijn tegen voorlichting over onderwerpen die ze gevaarlijk achten of die gevaarlijk zijn, waarschijnlijk omdat ze bang zijn het gevaar op te roepen, of omdat ze vrezen dat bepaalde belangen erdoor geschaad worden. Het gevolg is dan wel dat misverstanden en mistoestanden blijven bestaan. Daar zijn dan niet alleen degenen de dupe van die tot de groep horen waarover het misverstand bestaat, maar ook allen die menen dat het onderwerp hun niet aangaat. Iets kan immers alleen maar een probleem zijn juist omdat het ook anderen aangaat.

Daarom is voorlichting, ook over pedofilie, niet alleen zinvol, maar noodzakelijk. Ten eerste is het een middel om anderen reëler te doen denken over wat het probleem is. En ten tweede is het noodzakelijk voor ieder die zich sterk tot kinderen aangetrokken voelt, omdat hij zonder die voorlichting nooit kan komen tot de zelferkenning pedofiel te zijn. (Jezelf kunnen herkennen is een noodzakelijke voorwaarde tot het jezelf kunnen erkennen zus of zo te zijn.)

Nu doet zich bij ons onderwerp de moeilijkheid voor dat we er nog weinig van weten en helemaal weinig over wat voor ieder van belang is om te weten. Er moet daarom een begin gemaakt worden met de voorlichting door pedofielen zelf: wat ze ervaren, denken en verlangen, en hoe ze leven met dat verlangen*.

* Als voorbeeld kunnen de interviews in dit boekje gelden, zoals

Er zijn ook andere dingen die algemener bekend zouden moeten zijn. Bijvoorbeeld dat er voor het Openbaar Ministerie al van 'ontucht met een kind' sprake is als iemand die ouder is dan 16 jaar, de genitaalstreek van een kind aanraakt en daarbij een lustgevoel heeft of krijgt. Dit betekent dat wanneer de politie van zo'n aanraking (betasting bijvoorbeeld) weet krijgt, zonder dat nog bekend is of er ook een bepaald gevoel bij was, dit reden is voor een verhoor of zelfs aanhouding.

3. *Seksuele kontakten met kinderen*

Men gaat er altijd van uit dat het voor een kind schadelijk is een seksueel contact met een oudere te hebben *. Bij dit uitgangspunt zou ik de volgende kanttekeningen willen maken:

a. Aan welke handelingen denken we als we het hierover hebben? Persoonlijk dacht ik altijd aan een man die zijn geërigeerde penis in de daarvoor nog te kleine schede van een meisje wil brengen. De vraag is of deze gedachte juist is en—voorzover ze juist is—wie dit feitelijk willen. Voorzover mijn ervaring strekt (een niet grote, waarbij echter wel het onderzoek is inbegrepen van een aantal mensen die zich voor de rechtbank moesten verantwoorden wegens ontucht met één of meer kinderen), bestond dát verlangen niet. Het is dus duidelijk dat er een behoefte bestaat om langs wetenschappelijke weg enig inzicht te krijgen in de vraag naar welk soort handelingen eigenlijk verlangd wordt.

b. Het wordt tijd ons ernstig af te vragen waaruit de schadelijkheid van elke vorm van samenzijn bestaat

ook het interview dat Wea Hayer publiceerde in *Vrij Nederland* (17 juni 1971).

* Ook de commissie van de Gezondheidsraad die de minister van justitie in 1969 geadviseerd heeft om art. 248bis WvS (waarin homoseksueel contact van een meerderjarige met een minderjarige boven 16 jaar strafbaar gesteld was) te doen vervallen, liet in haar rapport uitkomen dat zij de jonger dan 16-jarigen tegen hetero- of homoseksuele kontakten wettelijk beschermd wilde blijven zien.

(waarbij ik nu bepaalde seksuele handelingen, anders dan ik onder *a* noemde, veronderstel), als daarbij noch aan het kind noch aan de oudere enig pijn of letsel wordt aangedaan, en wanneer bijvoorbeeld blijkt dat zowel het kind als de oudere het prettig vonden, er lustgevoelens bij kregen. Iets prettig vinden is trouwens veel meer dan waaraan we denken bij het woord lustgevoel. De vraag wordt nog stringenter als blijkt dat het kind zelf bijgedragen heeft in wat er gebeurde.

c. Bij het zojuist genoemde dacht ik aan ontmoetingen waarbij er geen enkele vorm van dwang bestaat, noch naar de kant van het kind, noch naar die van de oudere. Ik ga er namelijk vanuit dat dwang altijd onjuist is. Maar nu doet zich de moeilijkheid voor dat we, een relatie die zonder dwang tot stand kwam beoordelend, geneigd zijn het begrip dwang zodra het een kind betreft, wijd te nemen. We spreken van een gemakkelijke beïnvloedbaarheid, en kunnen dan bedoelen dat er bij een kind al gauw van een dwangsituatie sprake kan zijn.

Maar is het waar dat kinderen, juist in dit opzicht, gemakkelijker te beïnvloeden zijn dan bijvoorbeeld volwassenen? Er zijn ook aanwijzingen van het tegendeel. Zonder hier nog een mening in de een of andere richting over te formuleren, lijkt dit punt me belangrijk genoeg om erop aan te dringen die beïnvloedbaarheid van kinderen nader in discussie te brengen.

d. Voor zover een kind geen pijn of letsel wordt aangedaan, zou er niettemin sprake van schade kunnen zijn, bijvoorbeeld met betrekking tot latere ontwikkelingsfasen.* De redenering is dan dat, ook wanneer een (seksuele) relatie geen psychotrauma is geweest, er een opwekking van bepaalde gevoelens zal zijn opgetreden, gevoelens die het kind niet goed aan kan, die als het

* Deze overweging werd geuit door de kinderpsychiater prof.dr. D. J. de Levita, in het blad *Hervormd Nederland* van 29 mei 1971. Zijn grootste bezwaar is dat het kind in een pedofiele relatie wordt getrokken tot een volwassen bestaan, terwijl het daar niet aan toe is en er dan de grootste moeite mee heeft. In het genitale contact op zichzelf ziet De Levita niet het bezwaar.

ware niet passen bij zijn leeftijd.

Tegen deze gedachtengang zou ik vragenderwijs iets willen inbrengen. Kan er überhaupt bij de mens iets worden opgewekt, manifest gemaakt, dat in hem (nog) niet bestaat? Voor zover er inderdaad iets blijkt te ontstaan dat er tevoren niet was, zou dat dan niet alleen datgene kunnen zijn wat er eerder schijnbaar niet was, iets wat eerder onderdrukt werd.

Het is bekend dat in onze cultuur en opvoeding de kinderlijke uitingen van wat seksualiteit heet inderdaad vaak worden onderdrukt. Het is dus op zijn minst aan-nemelijk te noemen dat, wanneer een kind, in een zonder dwang en als positief ervaren relatie tot een oudere, gevoelens krijgt die het nog niet kende en aan die gevoelens uiting geeft op een wijze die ons mag doen veronderstellen dat het opgewonden raakt, die zelfde gevoelens nooit van dien aard kunnen zijn dat hij ze niet als bij zich behorend zou herkennen.

Wel kan wat eerder onderdrukt was en nu ineens naar boven komt, hem in verwarring brengen. Maar zelfs als deze overweging onjuist of te ongenueanceerd is, kunnen we stellen dat het antwoord dat een kind ooit zou kunnen geven op de erotische uitnodiging van de oudere (hoe onbewust ook overkomend) nooit meer en anders kan zijn dan wat het op dat moment ten aanzien van die ander in zich heeft.

Zo beschouwd kan de schadelijkheid waarover we het hebben, nooit méér zijn dan wat uit die verwarring—gesteld dat die ontstond—voortkomt. Het moet duidelijk zijn dat dit gevolg helemaal afhankelijk is van de wijze waarop het kind al dan niet in staat is door die verwarring heen te komen, met andere woorden dat het afhankelijk is van de eigen levenssituatie. Het gaat er dan om in hoeverre de verwarring brengende relatie past in het waardenpatroon om hem heen.

Dat het kind in verwarring raakte wijst erop dat het waardenpatroon waarin het tot dan opgroeide ófwel geleid heeft tot een onderdrukking van zijn seksuele ge-

voelens, ófwel de relatie tot de oudere op zich als iets vreemds moest doen ervaren. In het laatste geval moet er—wanneer de relatie niettemin een feit geworden is—van dwang sprake geweest zijn.

Maar in het geval van een eerdere onderdrukking van gevoelens kan het nu bijna niet anders dan dat het kind onvoldoende gelegenheid geboden wordt die verwarring op een gezonde manier op te lossen, tenzij de pedofiel zelf daar bij het kind in slagen kan. Want van de ouders of de andere opvoeders kan moeilijk verwacht worden dat ze juist datgene tot een gezonde oplossing brengen wat onmiddellijk samenhangt met wat ze eerder verboden hebben.

e. We zouden de werkelijkheid vertekenen als we ons bij de vraag wat hier schadelijk is, alleen beperken zouden tot een beschouwing over de betekenis van het seksuele contact. Elk contact, en dus ook het seksuele, heeft immers veel meer dimensies dan dat contact op zich. Er gebeuren altijd tientallen andere dingen, omdat geen enkel contact iets is dat los staat van al het andere.

Bijvoorbeeld worden er verwachtingen gewekt of juist teleurgesteld; de anderen reageren op het nieuwe—bewust of onbewust—en wel des te klemmender naarmate het (seksuele) contact zich duidelijker verhoudt tot wat men in heden en verleden heeft ervaren. Ouders die fel worden omdat hun kind door een ander benaderd is, zouden weleens zo kunnen reageren vanuit een onbewuste jaloezie—maar hoe ook, het kind wordt daarmee direct of indirect de dupe. Een ingewikkeld patroon van interacties wordt geraakt en gaat bewegen; net als met een mobiel dat je ergens een tik geeft. Daarom is het begrijpelijk hoe gecompliceerd, maar ook hoe weinig of nauwelijks specifiek, de vraag naar de schadelijkheid is.

Op dit punt aangekomen moet ik toegeven dat het probleem van de schadelijkheid moeilijk ligt. Duidelijk is nu alleen dat het niet de relatie of het seksuele contact op zich is dat schadelijk zou zijn. *Schadelijk kan zoiets alleen worden voorzover het strijdig is met iets anders,*

i.c. de opvattingen in het milieu van het kind over wat goed en kwaad is.

We zouden dus kunnen zeggen dat, voor zover een pedofiele relatie schadelijk bleek, dit geen primair maar een secundair gevolg is. Dit betekent echter dat er kinderen zijn voor wie een pedofiele relatie niet schadelijk is, waarmee nu het probleem verschoven is naar de vraag voor welke kinderen dat dan wel of niet het geval is. Wat zijn daarvoor de criteria? Ik moet het hierbij laten omdat ik daarmee op een terrein kom dat het mijne niet is.

4. De strafwaardigheid

Het strafbaar stellen van alle onder het begrip 'ontucht met een kind' vallende handelingen vindt uiteraard zijn rechtsgrond in het belang van de kinderen, en wel in de bescherming tegen alles wat schadelijk voor hen wordt geacht. Er nu van uitgaande dat elke mishandeling, dat pijn en elk letsel een kind aangedaan, strafbaar is op grond van een ander wetsartikel dan dat over ontucht met een minderjarige beneden 16 of 12 jaar, en verder verwijzend naar de conclusie op het eind van de vorige paragraaf, lijkt me de constatering voor de hand liggen dat de artikelen 244, 245 en 247 WvS aanvechtbaar zijn, althans wat de formulering betreft die ze op dit ogenblik hebben en voor zover daarin bedoeld wordt op een seksuele handeling met een kind.

Wanneer de onder punt 3 ontwikkelde gedachtengang juist is, zou het in die wetsartikelen omschreven delict in elk geval tot een klachtdelict moeten worden verklaard.* Want dan zou, met voorlopig behoud van de strafbaar-

* Een delict heet een klachtdelict als er in de wet over is vastgelegd dat er alleen vervolging (dus recherche-onderzoek enzovoort) plaatsvindt als er over dat delict eerst een aanklacht is ingediend, bijvoorbeeld bij de politie. Bij een klachtdelict geldt dus dat de politie geen reden tot vervolging heeft als ze alleen maar weet heeft van wat er gebeurd zou zijn, en ook dat ze haar bemoeienis beëindigt als de eventuele aanklacht wordt ingetrokken.

heid, tegelijk rekening gehouden zijn met de mogelijkheid dat dergelijke contacten voor bepaalde kinderen gunstig blijken, terwijl er bovendien ruimte komt voor een naar de normen van de geestelijke gezondheidszorg juiste hulpverlening.

Op heel andere gronden is er reden om ten aanzien van het politieke en justitiële onderzoek een ander beleid te volgen: *

—bij een justitieel vooronderzoek is een psychologisch, psychiatrisch en sociaal-maatschappelijk advies in alle gevallen onontbeerlijk;

—hoewel we eigenlijk zouden moeten afzien van de wens om kinderen die in een seksueel delict betrokken zijn (geweest), als getuige te horen, zou ten minste de verhoorsprocedure veranderd moeten worden: ze zou uitsluitend mogen worden toevertrouwd aan functionarissen met een hogere beroepsopleiding in de kindpsychologie, terwijl dit onderzoek ook dan niet plaats zou mogen vinden dan in het bijzijn van een vertrouwde van het kind.

5. De hulpverlening

Duidelijkshalve kan er een onderscheid gemaakt worden naar de verschillende personen of groepen, in de eerste plaats de kinderen en hun ouders of verzorgers *a*, in de tweede plaats zij die de contactbehoefte tot kinderen zo sterk hebben *b*.

a. Het grote probleem ontstaat meestal op het moment dat een kind aan zijn vader of moeder vertelt wat er gebeurd is. Het is geen enkele ouder kwalijk te nemen als ze zich pas achteraf realiseren hoe kritisch dat moment geweest is. Daarom zou elke instantie, ook de politie, in staat moeten zijn om ouders die wat ze van hun kind hoorden in een zekere paniekstemming komen vertellen,

* De desbetreffende overwegingen staan aangegeven in mijn bijdrage over pedofilie in het boekje *Gewoon bijzonder*, uitgave van de Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk Humanitas (Amsterdam, 1970).

te helpen het gebeurde tot de proporties terug te brengen die het feitelijk heeft, door zich zo onbevooroordeeld mogelijk de toedracht, voor zover die hen bekend is, te doen vertellen, zodat blijken kan in hoeverre de ouders terecht dan wel niet terecht willen wat ze aanvankelijk verzochten.

Nu de door paniekgevoel ingegeven gang meestal naar het politiebureau leidt, doet zich daar de moeilijkheid voor dat die zelfde politie door de wet gedwongen is in te grijpen door tot verhoor (eventueel ook arrestatie) van de verdachte over te gaan. Zodoende zal, zolang ontucht met kinderen strafbaar gesteld is op de wijze van nu, de feitelijke marge waarbinnen het voor de politie mogelijk blijft om niet verder te gaan dan wat naar wet en omstandigheden verantwoord is, uitermate smal blijven.

Die wel heel smalle marge maakt het temeer noodzakelijk dat functionarissen die belast zijn met het opsporen en onderzoeken van 'zedendelicten', qua vakbekwaamheid in staat zijn de beperkte mogelijkheden binnen die marge ten bate van alle betrokkenen uit te buiten. Nadere richtlijnen hierover met betrekking tot de meldingsplicht aan de officier van justitie, tot wat deze officier mag toestaan, en tot wat deze weer aan de politie kan overlaten, zouden wat ik hier om redenen van geestelijke gezondheidszorg opmerkte, zo optimaal mogelijk kunnen maken.

Zou ontucht met een kind tot een klachtdelict geworden zijn, dan zou daarmee die marge ruimer worden, waarmee de hulpverlening, óók ten aanzien van het kind en de ouders, ongetwijfeld gebaat is.

Wat de kinderen betreft zullen we ons moeten afvragen of wat er in die dagen aan hen op te merken valt, wel of niet opmerkelijk is, en voor zover het opmerkelijk is, of dat ook reden tot zorg is. Waar dit laatste het geval zou zijn, kunnen we bij of via de huisarts de geëigende hulp zoeken.

b. Wanneer er hulp aan een pedofiel nodig blijkt, zou dat uit iets anders kunnen bestaan en op andere beginse-

len kunnen berusten dan zoals het tot nu toe meestal ging. Meestal immers werd iemand die op dit terrein moeilijkheden had, of die geen moeilijkheden had maar van wie duidelijk werd dat hij pedofiel was, naar een psychiater verwezen. De mogelijkheid dat er pedofielen zijn zonder bijzondere moeilijkheden is, voor zover ik weet, binnen de psychiatrie zelden uitgesproken.

Wanneer we daar echter van uitgaan en tevens erkennen dat er pedofielen kunnen zijn die in ernstige moeilijkheden raken, dan wordt het preventieve aspect binnen die gedachte aan hulpverlening van groot belang: voorkómen dat mensen met zichzelf en anderen door de sterke aantrekking tot kinderen in conflict komen. Om dit te bereiken zal wat ik onder 1, 2 en 4 ter sprake bracht, mijns inziens het belangrijkste zijn. Ook het in één of ander verband doen samenkomen van pedofielen zou daar voor een aantal een belangrijk middel bij kunnen zijn. Zo'n groepering kan naar binnen een de psychische gezondheid bevorderende invloed op haar leden hebben en naar buiten een rol spelen in de algemene voorlichting over deze zaken.

Op de voorgaande bladzijden is het voorstel gedaan om ontucht met een kind tot klachtdelict te maken. Als dat nu bereikt kon worden zou dat niet alleen een grote preventieve waarde hebben voor het ontstaan van ernstige persoonlijke moeilijkheden, maar waarschijnlijk ook op de frequentie van verschijnselen van geweld. (Die frequentie ligt weliswaar laag, maar elke geweldpleging is te veel.)

Echter ook in therapeutisch opzicht zouden we van een andere basis kunnen uitgaan dan het standpunt dat pedofiele verlangens als een stoornis moeten worden beschouwd, dus door zich in geval van behandeling niet langer het verdwijnen van het verlangen tot doelstelling van de therapie te maken.

Het is overigens niet eens noodzakelijk om zekerheid te hebben over de vraag of het hebben van uitgesproken pedofiele gevoelens al dan niet als een stoornis moet

worden opgevat, om zich op het standpunt te kunnen plaatsen dat iemands klachtenbeeld door nog iets anders bepaald wordt dan door wat de grond van de klachten lijkt te zijn, namelijk die gevoelens. De klachten kunnen immers ook bepaald worden door de innerlijke afwijzing van die gevoelens.

Ten slotte, als afronding, enkele meer algemene opmerkingen. Bij het herlezen van het bovenstaande trof het me weer hoe geïsoleerd ik dit thema heb aangepakt, terwijl het in de praktijk van alle dag duidelijk is dat het altijd samenhangt met allerlei andere onderwerpen, bijvoorbeeld met de betekenis die we in het algemeen aan de seksualiteit geven binnen het veranderende geheel van normen en opvattingen van onze samenleving.

Het naar voren halen uit dit geheel van één bepaald verschijnsel, omdat juist daarover nodig gepraat moet worden, heeft dan ook het nadeel van de onontkoombare eenzijdigheid. Aan de andere kant moeten we praktisch blijven, en daarom die eenzijdigheid even op de koop toe nemen.

Het tweede punt waar nog de aandacht op gevestigd moet worden is ons uitgangspunt dat pedofilie een probleem is. Ik dacht dat het goed kan zijn ons dat te realiseren, omdat daarmee in beginsel de mogelijkheid ontstaat ons voor te stellen dat er een tijd komt waarin pedofiele relaties als positief worden beschouwd.

En als laatste: de vraag naar de oorzaken van het zich bijzonder sterk tot kinderen aangetrokken voelen heb ik in het voorgaande buiten beschouwing gelaten, in de overtuiging dat die kwestie zich niet zal oplossen als we haar los blijven zien van de vraag naar haar samenhang met en het ontstaan van elk ander seksueel verlangen, ook de meest voorkomende vorm daarvan.

Bovendien, omdat we nu nog zo weinig van het verschijnsel op zich weten, zou bij wijze van spreken eerst het onkruid gewied moeten worden voor we zicht kunnen krijgen op wat we willen kennen. Pas als we in staat zijn te erkennen hoe bevooroordeeld we nog zijn, komt

er ruimte voor een nieuwe ontginning, waarbij ik voornog als belangrijkste zie:

- a.* het in brede kring ter sprake brengen van dit onderwerp (journalistiek);
- b.* een verder onderzoek naar het seksualiteitsbeleven van kinderen (kinderpsychologie, ontwikkelingspsychologie, en sociale psychologie);
- c.* een onderzoek naar wat de beïnvloedbaarheid van kinderen heet (pedagogiek, kinderpsychologie en jeugdpsychiatrie);
- d.* het tot klachtdelict maken van wat er verstaan wordt onder ontucht met een kind (politiek);
- e.* het oprichten, binnen het kader van verenigingen voor de geestelijke volksgezondheid, van werkgroepen, waaraan ook pedofielen zullen moeten deelnemen.

Als we ons gaan verdiepen in de juridische gevolgen van seksuele omgang tussen volwassenen en kinderen, dan denken we wel het eerst aan de bepalingen in het strafrecht daarover, en niet aan voorschriften van burgerlijk recht. Huwelijken met kinderen zijn door ons burgerlijk recht immers uitgesloten: 'Om een huwelijk te mogen aangaan moet een man de ouderdom van achttien jaren, een vrouw die van zestien jaren hebben bereikt' (B.W. 1 : 31). Weliswaar is dispensatie mogelijk 'om gewichtige redenen', maar het is in onze rechtsorde niet denkbaar dat die ooit zou worden verleend aan een jongetje of meisje dat nog werkelijk een kind is.

Strafrecht dus. Nu is strafrecht een merkwaardige zaak. We leven in een democratische rechtsstaat, dat wil zeggen in een staat die er is ter wille van zijn onderdanen, hun belang wil dienen en hun rechten wil beschermen, rechten zoals leven, vrijheid, lichamelijke ongereptheid, bezit.

Om die belangen te dienen en die rechten te beschermen stelt de staat regels op, vaardigt hij wetten uit, en die wetten moeten dan weer worden gehandhaafd. Inbreuk op de wet kan het individu in zo hevig conflict met de staat brengen dat die zelfde staat, die er anders op uit is de belangen van het individu te verdedigen en zijn leven, vrijheid en goederen te beschermen, zich nu plotseling tegen dit individu keert en zijn rechten aantast.

Dat die aantasting in hevigheid sterk kan uiteenlopen, en kan gaan van vijftig cent boete tot de doodstraf toe, maakt principieel geen verschil. Principieel blijft het een wonderlijke, paradoxale situatie, dat dezelfde staat die er is om die rechten te beschermen, zich hier aan die rechten vergrijpt en opzettelijk aan een rechtsgenoot min of meer ernstige schade toebrengt met het daaraan verbonden leed.

Het is logisch, te stellen dat dit paradoxaal gedrag van de staat alleen dan te rechtvaardigen valt, wanneer aan het getroffen individu verweten kan worden dat het door zijn gedrag zelf schade heeft toegebracht aan de samen-

leving, en wel zodanige schade dat de georganiseerde samenleving, de staat, daaraan niet zonder reactie kan voorbijgaan.

Anders gezegd: de staat mag alleen die dingen strafbaar stellen die aanwijsbaar schadelijk zijn voor de samenleving. Het kan zijn dat we de een of andere handeling onbehoorlijk, of strijdig met onze morele opvattingen, of ziekelijk, of onsmakelijk, of onnatuurlijk, of onesthetisch of wat dan ook vinden, maar dat is op zich nooit voldoende reden om die handeling strafbaar te gaan stellen. Het wapen van het strafrecht mag alleen worden gehanteerd als er schade is toegebracht, als een rechtsgoed—een door het recht te beschermen goed—is aangetast.

In alle welomschreven strafrechtstelsels vinden we delicten op seksueel gebied—'zedendelicten'—opgesomd: bepaalde gedragingen die verband houden met het seksuele leven zijn strafbaar gesteld (uiteenlopend van het op straat zingen van aanstotelijke liederen totaan lustmoord toe), en wat nu precies het rechtsgoed is dat door elk van die bepalingen moet worden beschermd, daar heeft men in verschillende tijden wel heel verschillend over gedacht.

In eeuwen dat het kind als eigendom van de vader, de vrouw als eigendom van de man gold, kon aanranding van kind of vrouw bijvoorbeeld slechts worden gezien als een inbreuk op het eigendomsrecht van de man. Soms heeft het motief de wetgevers ook niet helder voor ogen gestaan en maakten ze de wet enkel overeenkomstig de religieuze of morele traditie.

Op geen enkel gebied zijn recht en moraal zo met elkaar verward en dooreengehaald als juist hier. Homoseksuele handelingen zijn bijvoorbeeld in het verleden strafbaar gesteld omdat ze onnatuurlijk zouden zijn of in zouden druisen tegen de heersende moraal, zonder dat men zich de moeite gaf de vraag te beantwoorden in hoeverre ze nu ook schadelijk waren, en welk rechtsgoed ze aantastten.

Voor ons modern rechtsbewustzijn daarentegen is er

eigenlijk nog maar één rechtsgoed aan te wijzen dat door strafbepalingen omtrent 'zedendelicten' zou zijn te beschermen. Ons rechtsdenken gaat uit van de waarde van de menselijke persoon, van zijn vrijheid en zelfstandigheid. Geen mens kan meer eigendom zijn van een ander.

Wat het recht te waarborgen heeft is juist die persoonlijke vrijheid, die mogelijkheid voor de mens om eigen doen en laten te bepalen. Deze vrijheid kan slechts ingeperkt worden waar ze de persoonlijke vrijheid van anderen zou miskennen.

Op seksueel gebied betekent dit dat elk mens vrij moet zijn de seksuele handelingen te plegen die hij wenst, zolang hij daardoor geen inbreuk maakt op de seksuele zelfbepaling van een ander en geen schade toebrengt aan diens gezondheid.

Wat iemand met zichzelf, in het verborgene doet, zelfbevrediging bijvoorbeeld, is dus voor het strafrecht volstrekt onverschillig. Erotiek en seksualiteit zijn intussen naar hun aard gericht op een ander, op een partner, en ook zijn recht op seksuele zelfbepaling dient te worden geëerbiedigd. Zolang dit gebeurt, dat wil zeggen zolang de partner instemt met bepaalde handelingen, of tenminste deze niet weigert, is—in het algemeen—alles in orde. Met wat twee of meer mensen vrijwillig met elkaar op seksueel terrein doen heeft de strafrechter zich in het algemeen niet te bemoeien.

In het algemeen wordt hier gezegd, want het beginsel kent uitzonderingen. Er zijn gevallen waarin het strafrecht het individu tegen zichzelf beschermt: ook met eigen toestemming mag een mens niet ernstig mishandeld, verminkt of gedood worden. Duelleren is strafbaar en een sadist zal ook op een gewillige masochist zijn driften niet onbepaald mogen uitleven, terwijl een lijder aan geslachtsziekte niet vrijuit gaat als hij een partner aansteekt, ook al werkte de partner, zich welbewust van de besmettingskans, aan het geslachtsverkeer mee. De houding van de partner is dan wel een verzachtende omstandigheid, maar ze heft de strafbaarheid toch niet op.

In beginsel evenwel, als hoofdregel, zijn vrijwillige seksuele handelingen van geen betekenis voor het strafrecht. Dit behoort zich slechts te keren tegen dwang en geweld (aanranding, verkrachting), tegen het ongewenst opdringen van prikkels in de seksuele sfeer (schennis van de eerbaarheid) en tegen seksuele uitbuiting (het brute souteneurschap, de vrouwenhandel).

Nu de handel in anticonceptionele middelen sinds 1969 is vrijgegeven, en in 1971 de strafbaarheid van overspel is geschrapt, wijkt in ons recht eigenlijk alleen nog maar de strafrechtelijke pornografiebestrijding af van deze grondgedachte, en in de praktijk zwakt ook deze bestrijding al meer en meer af. Verdwijnen te gelegener tijd deze anti-pornografiebepalingen uit onze wet, zoals van steeds meer zijden wordt bepleit, dan zullen we een strafrecht hebben dat principieel, waar het de seksuele delicten betreft, alleen gericht is op de bescherming van de seksuele zelfbepaling: wat met vrije wil wordt gedaan of geduld is straffeloos.

Intussen maken de strafwetboeken van alle landen die tot onze cultuur behoren of deze willen navolgen tegenwoordig een belangrijk voorbehoud: ze achten het kind niet in staat tot deze zelfbepaling, tot het bepalen van wat het vrijelijk wil, omdat het het nodige inzicht mist en/of nog niet een voldoende ontwikkeld besef heeft van morele verantwoordelijkheid en/of niet voldoende kracht heeft zich tegen bepaalde suggesties te verzetten.

De toestemming of zelfs het verlangen van het kind heeft, als het om seksuele daden gaat, voor het recht daarom geen betekenis. Dit leidt tot het vaststellen van een 'age of consent', een leeftijdsgrens waarboven de jonge staatsburger wel tot die zelfbepaling, tot rechtsgeldige toestemming, in staat geacht wordt. Een soort seksuele meerderjarigheid dus. De daarvoor gestelde leeftijden lopen in de verschillende landen nogal sterk uiteen, wat al wijst op de betrekkelijke willekeurigheid van de grens. In sommige landen is die voor homoseksuele omgang anders, en wel hoger, getrokken dan voor de

heteroseksuele.

Sinds april 1971 bestaat er in Nederland nog maar één grens, gelijkelijk voor heteroseksueel en voor homo-seksueel verkeer: die van zestien jaar (art. 247 Wetboek van Strafrecht). Het bestaan van deze grens, de instelling dus van een seksuele meerderjarigheid, is niet vanzelfsprekend. Twee redenen kunnen er zijn waarom een bepaalde cultuur die grens niet trekt.

In de eerste plaats zal een cultuur die geheel positief tegenover seksualiteit staat, en daarbij vooral denkt aan levensvreugde en levenskracht, op zichzelf weinig reden zien om kinderen van seksuele handelingen verre te houden, net zomin als ze hun het dansen of de sportbeoefening verbiedt.*

De etnologen R. M. en C. H. Berndt vertellen bijvoorbeeld van de inboorlingen van Arnhem Land (Australië) dat de kinderjaren er van de volwassenheid wel scherp gescheiden zijn door uitvoerige puberteitsrituelen, maar dat de volwassenen desondanks ook als er kinderen bij zijn, zonder de minste verlegenheid en met kennelijk vermaak, praten over wat mannen en vrouwen met elkaar doen. Sex is een normaal, natuurlijk en heel belangrijk element in het menselijk leven. De kinderen mogen aan hun eigen seksuele verlangens voldoen zonder dat ouderen daar aanmerking op maken. 'Hun moeder, een grotere broer of zuster of iemand anders kan ze aansporen geslachtsverkeer te hebben met een volwassene of een leeftijdgenootje dat toevallig in de buurt is. Oudere mensen spelen met de geslachtsdelen van de kinderen en wat die op seksueel gebied al kunnen uithalen, wordt uitvoerig en in bijzonderheden besproken waar ze bij zijn. Al heel jong leren zij het geslachtsverkeer door er bij toe te kijken en ze beginnen het onder elkaar na te doen, helemaal openlijk als ze nog erg klein zijn en wat meer in het verborgene als ze ouder worden en meer menselijk opzicht krijgen' (Bettelheim blz. 64).

In de tweede plaats zal een cultuur, ook als ze in sterke

* Zie bijlage op blz. 57 en vlgg.

mate negatief tegenover seksualiteit staat, geen behoefte voelen aan een apart regiem voor kinderen, wanneer ze —anders dus dan de bewoners van Arnhem Land— geen scherpe lijn trekt tussen kinderjaren en volwassenheid.

Het kind is daar enkel een volwassene in miniatuur, niet onderworpen aan andere regels. Prof. dr. J. H. van den Berg heeft in het eerste deel van zijn *Metabetica* betoogd dat dit laatste eeuwenlang in onze westerse cultuur het geval is geweest. Het kind met zijn eigen status, in kleding en gedrag zo geheel afwijkend van de volwassene, zou volgens hem een betrekkelijk modern verschijnsel zijn. Pas in de achttiende eeuw zou het kind begonnen zijn, kind te worden in de moderne zin van het woord, en losgeraakt zijn uit de wereld van de volwassenen.

In een wereld waar het kind een miniatuurvolwassene is, zal geen behoefte bestaan aan afwijkende regels voor kinderlijke seksualiteit. Erasmus schreef voor een zesjarig knaapje een boek waarin hij de betekenis van het geslachtsgenot behandelt, seksuele onthouding geen deugd noemt en een intiem gesprek van een jongen met een hoer weergeeft.

In die zelfde tijd noemde Frankrijks koning Frans I elke jongen van veertien die nog geen ervaring met de bijslaap had, een ellendige sukkel. Over de zwangerschap van dertienjarige prinsessen sprak men in die eeuwen als over de gewoonste zaak ter wereld. Stadsbesturen vaardigden decreten uit om nog niet geslachtsrijpe meisjes en twaalfjarige jongens uit de bordelen te weren.

Zo was het deelhebben van kinderen aan het seksuele leven een vanzelfsprekende zaak in de eeuwen die werden afgesloten door de Franse Revolutie. De wetgevers van de Franse Revolutie maakten nu voor het eerst een scherp onderscheid tussen moraal en recht, en stelden uitdrukkelijk dat het strafrecht niet mocht dienen om de naleving van godsdienstige of morele voorschriften af te dwingen. Slechts die gedragingen die kennelijk schade

opleverden voor de samenleving, vielen onder het bereik van de strafwet.

Met deze voorgeschiedenis en deze filosofische gedachtengang voor ogen, kunnen we begrijpen dat de wetgevers van 1791 een radicale opruiming hielden onder de 'zedendelicten' zoals oudere wetten, geheel geïnspireerd op de heersende christelijke moraal, die kenden. Er bleven drie delicten over: 1. verkrachting, of aanranding met geweld; 2. dwang tot prostitutie; 3. openbare schennis van de eerbaarheid, waaronder begrepen openlijk uitstellen van pornografie. Elke afzonderlijke bescherming van kinderen tegen seksuele handelingen van volwassenen ontbrak; alleen waren bij verkrachting en aanranding de straffen zwaarder als het slachtoffer een kind was.

Toen er later, onder Napoleon, een volledig wetboek tot stand kwam, de Code Pénal van 1810, waren de inzichten over kinderlijke seksualiteit nog niet zo gewijzigd dat men behoefte voelde aan een speciale bescherming van kinderen tegen seksuele handelingen. In de loop van de negentiende eeuw werd dat evenwel anders. Er groeide een afstand tussen kind en volwassene. De sociaal-economische ontwikkeling dreef de leeftijd waarop jonge mensen een eigen gezin konden vestigen steeds hoger op.

In de middeleeuwen moest een meisje twaalf, een jongen veertien zijn om voor de wet te kunnen trouwen; in ons moderne recht zijn die minimumleeftijden vier jaar later gesteld, en in de werkelijkheid ligt de gemiddelde trouwleeftijd nog veel hoger. Gelijktijdig, en wel in verband daarmee, ontwikkelde zich een burgerlijke moraal die sterk antiseksueel gericht was, en seksualiteit als dierlijk, verachtelijk, vies afschilderde, een bedreiging van al wat edel was in de mens, een gevaar voor gezondheid en geluk.

Nemen we al die factoren bij elkaar: het kind is niet langer volwassene-in-miniatuur maar mens in een heel aparte levensfase; het huwelijk vindt pas plaats steeds meer jaren na het intreden van de geslachtsrijpheid; de

seksualiteit wordt al meer en meer een schrikbeeld, een bedreiging van het waarlijk menselijke, dan is het begrijpelijk dat men het kind wilde gaan beschermen tegen seksuele toenadering door volwassenen.

Het Franse recht demonstreert deze ontwikkeling op voorbeeldige wijze: de Code Pénal van 1810 liet alle seksuele handelingen met kinderen, van welke leeftijd ook, vrij als er maar geen geweld gebruikt werd; in 1832 kwam een aanvullende wet om kinderen tegen wellustige neigingen van volwassenen te beschermen tot hun elfde jaar (kinderen van elf jaar en ouder, zo zei men in het parlement, waren wijs en ervaren genoeg om zelf te beslissen welke seksuele handelingen ze wilden toelaten); in 1863 werd de beschermde leeftijd opgetrokken tot dertien, in 1945 tot vijftien jaar.

In Nederland is het lang niet zo geleidelijk gegaan. Toen in 1811 de Nederlandse provincies bij het Franse keizerrijk werden ingelijfd, trad ook hier de Code Pénal in werking, die geen speciale kinderbescherming kende. Na de bevrijding zijn vele en ernstige pogingen gedaan om tot een eigen nationaal Wetboek van Strafrecht te komen, maar ze leden telkens schipbreuk. Zo is de Code Pénal hier blijven gelden tot eindelijk, in 1886, ons tegenwoordige Wetboek van Strafrecht hem verving.

In al die jaren waren ook in Nederland alle seksuele handelingen met kinderen strafvrij, zowel heteroseksuele als homoseksuele. Mij zijn geen gegevens bekend waaruit zou blijken dat het ontbreken van strafbepalingen op dit punt tot ondraaglijke misstanden heeft geleid. Het is ook onwaarschijnlijk dat—mochten er werkelijk ernstige wan-toestanden zijn ontstaan—de wetgever niet zou hebben ingegrepen.

Maar in de jaren zeventig van de vorige eeuw, toen men dan werkelijk met succes werkte aan een nieuw Wetboek van Strafrecht, was het denken over de eigen levenssfeer van de jeugd en over het bedenkelijke van alle seksualiteit wel zover gevorderd dat strafrechtelijke bescherming van de jeugd op seksueel gebied iets van-

zelfsprekends leek, een onbetwistbare noodzaak.

In een overzicht van de verschillen tussen de geldende Code Pénal en het ontworpen Wetboek van Strafrecht, in overleg met de minister van justitie opgemaakt door de commissie van rapporteurs uit de Eerste Kamer, heet het strafbaarstellen van 'coïtus met kinderen *zonder geweld*' een 'belangrijke aanvulling' die zeer de aandacht verdient.

In de Memorie van toelichting schreef de regering 'dat de desbetreffende artikelen voorzagen in eene leemte, die door de Fransche en Belgische wetgevers reeds voorlang is aangevuld. (In Frankrijk bij de herziening van 1832, in België door de wet van 15 Junij 1846.) Vleeschelijke gemeenschap namelijk en feitelijkheden tegen de eerbaarheid van zeer jeugdige personen, krankzinnigen en bewusteloozen *zonder geweld ondernomen*, zijn hier te lande straffeloos. Het zal wel geen betoog behoeven, dat dit niet alzo mag blijven voortduren. De zeer jeugdige leeftijd of de bijzondere toestand dezer personen behoort gelijk gevolg te hebben als het geweld tegen anderen gepleegd'.

In het oorspronkelijke regeringsontwerp was de leeftijdsgrens getrokken bij veertien jaar. De commissie van rapporteurs uit de Tweede Kamer ging daar niet mee akkoord. 'De Commissie', zo lezen we in het voorlopig verslag, 'wenscht den leeftijd te brengen op zestien jaren. Kinderen van veertien en vijftien jaren verkeeren juist in de ontwikkelingsperiode en hebben nog niet zooveel doorzicht en zelfstandigheid dat zij de bescherming der strafwet kunnen missen. Ook art. 270 stelt, voor de verleiding van kinderen tot het gebruik van sterken drank, den leeftijd op zestien jaren. Zestien jaren is bovendien de uiterste termijn waarop ten onzent eene vrouw kan geacht worden huwbaar te zijn.'

Regering en volksvertegenwoordiging stemden hiermee in. Kinderen onder de zestien jaar stonden voortaan op seksueel gebied gelijk met bewusteloozen of onmachtigen, en sex met het gebruik van sterke drank. Volgens de nu

geldende tekst kent ons Wetboek van Strafrecht de volgende bepalingen die speciaal de geslachtelijke omgang met kinderen onder de zestien jaar betreffen.

1. 'Vleselijke gemeenschap', dat is het invoeren van de penis in de vagina bij een meisje van nog geen twaalf jaar, wordt door art. 244 bedreigd met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaar. Is het meisje twaalf, dertien, veertien of vijftien jaar, dan stelt art. 245 de gevangenisstraf op ten hoogste acht jaar, terwijl dan bovendien—en dat is hoogst belangrijk—de dader alleen vervolgd kan worden als de wettelijke vertegenwoordiger (gewoonlijk dus vader of moeder) van het meisje dat uitdrukkelijk verlangt.

2. 'Ontuchtige handelingen', dat zijn alle andere heteroseksuele of homoseksuele gedragingen, door de dader met wellustige bedoelingen gepleegd met jongens of meisjes van vijftien jaar of jonger, worden door art. 247 bedreigd met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaar. Het is daarbij onverschillig of de dader het kind deze handelingen doet ondergaan of dat hij het kind deze handelingen met hem doet uitvoeren.

Iemand hoeft niet meerderjarig te zijn om een van deze delicten te kunnen plegen. De dader kan zelf nog een kind zijn. Alleen kan niemand strafrechtelijk worden vervolgd voor dingen die hij deed toen hij nog geen twaalf jaar was. Maar als een jongen van veertien naar bed gaat met een meisje van veertien, dan plegen ze beiden een misdrijf, merkwaardig genoeg echter niet hetzelfde misdrijf.

De jongen pleegt vleselijke gemeenschap en is strafbaar volgens art. 245; hij kan dus alleen vervolgd worden als de vader van het meisje een klacht indient. Een meisje kan geen vleselijke gemeenschap plegen (dat is immers het actieve insteken van de penis) en haar gedrag is dus 'het plegen van ontuchtige handelingen met iemand

beneden de leeftijd van zestien jaren', strafbaar volgens art. 247, zodat ze door de officier van justitie vervolgd kan worden ook zonder dat de vader van de jongen een klacht indient. Zo zijn de wonderlijke doolwegen van ons Wetboek van Strafrecht!

3. De hierboven genoemde strafmaten kunnen worden verhoogd:

- a. tot ten hoogste twaalf jaar als het slachtoffer zwaar lichamelijk letsel oploopt,
- b. tot ten hoogste vijftien jaar als het misdrijf de dood van het slachtoffer ten gevolge heeft (art. 248).

Bij het opstellen van deze bepalingen is het algemeen als vanzelfsprekend aanvaarde uitgangspunt geweest dat elk daadwerkelijk contact met het seksuele leven voor een kind verkeerd is. Het kind werd gezien als onschuldig (dat betekende van alle seksuele gevoelens en verlangens gespeend) en als het tot seksuele omgang met een volwassene kwam, dan was het dus de volwassene die op vuige wijze het kind aan zijn lusten had geofferd. Het kind was slachtoffer, en niemand twijfelde eraan of het leed ernstige psychische schade, ook als het er lichamelijk ongedeerd van afkwam.

Als deze visie juist is, dan is het gedrag van de volwassene ongetwijfeld strafwaardig, en is het in overeenstemming met de beginselen van ons strafrecht op zulke handelingen straf te stellen. We zijn echter tegenwoordig lang niet meer zo zeker van deze zaken als in die jaren, haast een eeuw geleden, toen het Wetboek van Strafrecht werd ontworpen.

Freud en de na hem komende onderzoekers hebben het beeld van het kind als a-seksueel grondig afgebroken. Het kind is, bewust of onbewust, vol rijk geschakeerde seksuele impulsen en in staat tot allerlei seksuele gewaarwordingen. Het is, zoals ook uit de ervaring in andere culturen blijkt, heel wel toegerust om aan het seksuele leven deel te nemen.

Komt het tot seksuele handelingen met een volwassene, dan staat het nog helemaal niet vast dat de aanleiding daartoe beslist van de volwassene moet zijn uitgegaan: kinderen, zelfs heel jonge, lichamelijk nog onrijpe, kunnen heel goed verleiders zijn, en niet zelden geraffineerde verleiders.

In het grootste tot dusver gepubliceerde systematische onderzoek van bedrivers van zedendelicten, dat van de Amerikanen Gebhard, Gagnon, Pomeroy en Christenson (*Sex Offenders*—het vierde deel van het Kinsey-rapport), zijn ook gegevens opgenomen over de houding van de daarbij betrokken kinderen. Gevraagd is hoe de dader deze zag, en wat het proces-verbaal van de politie erover vermeldde.

De schrijvers wijzen erop dat de dader er natuurlijk toe geneigd is te zeggen dat het kind de gewraakte handelingen uitlokte of ten minste geen weerstand bood, terwijl de—soms nogal sterk moraliserende—politierapporten de weerstand van het slachtoffer beklemtonen en de instemming zo gering mogelijk afschilderen. Toch verschillen de percentages minder dan we zouden vermoeden, zoals onderstaande tabel, getrokken uit dit boek, laat zien. In elk vakje zijn twee percentages genoemd, het eerste berekend uit gegevens van de veroordeelde, het tweede uit rapporten van de politie. Het gaat alleen om mannelijke delinquenten.

Hieruit volgt dat bij de meest voorkomende vormen van seksuele handelingen met kinderen (namelijk de handelingen die zonder geweld werden gepleegd met kinderen die niet tot het eigen gezin behoren), de oudere meisjes en de jongens van alle leeftijden in meerderheid, de ouderen zelfs in overgrote meerderheid, de volwassen man aanmoedigden, uitlokten, verleidden om sex met hen te bedrijven, en dat dit zelfde bij de kleinere meisjes nog op zijn minst voor een aanzienlijke minderheid opgaat.

Van de oude veronderstelling dat kinderen in het algemeen zonder seksuele gevoelens en begeerten zouden

	Houding van het kind			
	Aanmoedigend	Lijdelijk	Eerst aanmoedigend, daarna zich verzettend	Verzettend
Bij handelingen zonder geweld of bedreiging met				
meisjes onder 12 jaar	48,4-16,4	36,9- 8,2	0,6-0,0	14,0- 75,4
meisjes 12-15 jaar	89,5-86,0	3,5- 0,9	3,5-0,9	3,5- 12,3
Bij handelingen met geweld tegen				
meisjes onder 12 jaar	23,5- 4,8	11,8- 0,0	0,0-0,0	64,7- 95,2
meisjes 12-15 jaar	23,1- 0,0	3,8- 0,0	3,8-0,0	69,2-100,0
Bij vader-dochterincest met				
meisjes onder 12 jaar	42,6-46,2	36,2- 0,0	4,2-0,0	17,0- 53,8
meisjes 12-15 jaar	67,9-23,1	17,0- 7,7	5,7-0,0	9,4- 69,2
Bij homoseksualiteit met				
jongens onder 12 jaar	60,5-52,3	26,3- 6,8	3,9-0,0	9,2- 40,9
jongens 12-15 jaar	82,8-70,3	9,3-11,0	2,8-2,2	5,0- 16,5

(Gebhard en anderen, blz. 821)

zijn, en dat dus het initiatief hier altijd en uitsluitend bij de volwassen wellusteling zou liggen, blijft bij onderzoek niets over. Kennis van deze feiten zou de strafrechter intussen slechts tot groter voorzichtigheid en matiging kunnen manen, zonder aan de grondslag van de strafbaarstelling afbreuk te doen.

Van veel fundamentele betekenis is dat ook de schadelijke invloed van seksualiteit op kinderen lang niet meer zo'n onomstotelijk gegeven blijkt. Tegenwoordig wordt er weer heel anders over sex gedacht; van een sexnegatieve instelling schakelt onze maatschappij over op een sexpositieve. Sex wordt minder geassocieerd met dierlijk, beneden-menselijk, vies, onsmakelijk, en meer met le-

venslust, gezondheid, genot, doorbreken van eenzaamheid, menselijk contact.

Een positieve houding tegenover sex maakt dat het nu niet meer vanzelfsprekend is dat het kind er verre van gehouden moet worden. Misschien zijn daar wel argumenten voor: pedagogische, psychologische, medische, maar dat zal dan toch eerst aangetoond moeten worden.

Het lijkt er evenwel meer op dat het wetenschappelijk inzicht een richting uitgaat waarin de schadelijkheid van seksuele contacten voor kinderen hoe langer hoe sterker betwijfeld of zelfs ontkend wordt. Van 1911 tot 1971 heeft in ons land een wet gegolden die homoseksuele handelingen van een meerderjarige met een 16-20-jarige jongere strafbaar stelde. Bij het voorstel tot afschaffing van die wet legde de minister van justitie een rapport over, opgemaakt door een aantal vooraanstaande deskundigen.

Deze deskundigen kwamen tot de conclusie dat een verbod van homoseksuele contacten met volwassenen nadelig kan zijn voor de jeugdigen zelf, zowel voor jonge homofielen als voor jonge heterofielen.

Zij zien voordelen voor de jongere die door een volwassene, zij het met heteroseksueel, zij het met homoseksueel verkeer, ingewijd wordt in het seksuele leven. Ze menen dat meestal de jongere eenvoudig zit te wachten op zo'n inwijding, en dat het niet zelden de jongere is die de volwassene daartoe uitlokt. In een aantal gevallen bewerkt de seksuele omgang met een volwassene een betere ontplooiing van de opgroeiende jongere.

Nu gaat het niet aan, deze uitspraken zonder meer toe te passen op het onderwerp dat ons hier bezighoudt, omdat deze deskundigen zich uitdrukkelijk beperkten tot de seksuele contacten met jongens en meisjes van zestien jaar en ouder.

Wel is het duidelijk dat de chronologische leeftijd hier maar een heel willekeurige grens trekt, omdat de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen in die jaren zo sterke verschillen vertoont: sommige veertien-

jarigen zijn lichamelijk en geestelijk rijper dan sommige zestienjarigen. De argumenten van deze deskundigen zijn dus stellig ook van toepassing op een aantal grotere kinderen onder de zestien.

Trouwens, ze halen zelf met instemming de Amerikaanse psychiater Sullivan aan, die in zijn werk sterk de nadruk legde op de behoefte aan nauwe relaties met een volwassene *in de pre-adolescente fase*. 'Daarbij acht hij het in hoge mate wenselijk, dat deze relaties een grote intimiteit bereiken.'

Is hier dus zelfs sprake van een positieve, gunstige betekenis voor het oudere kind van seksuele omgang met een volwassene, ook ten aanzien van jongere kinderen is door een reeks deskundigen in de laatste tijd de beweerde schadelijkheid van dergelijke contacten althans in twijfel getrokken of gering geacht. Genoemd kunnen worden geleerden als Bender, Blau, Hirschfeld, Jerry, Van der Kwast, Mohr, Schlegel, Schofield, Tolsma, Turner, de Wolfendencommissie, Wyss, Zeegers. Uit eigen wetenschap heeft de jurist hier geen enkele bevoegdheid. Hij zal geheel moeten afgaan op wat medische, psychologische, pedagogische deskundigen hem leren.

Maar als de gewetensvolle jurist enerzijds beseft dat de enig aanvaardbare grondslag voor de hier besproken strafbepalingen slechts kan bestaan in de aantoonbare schade door seksuele handelingen aan nog niet zestienjarige kinderen toegebracht, terwijl hij anderzijds een klimmend aantal deskundigen hoort verzekeren dat een dergelijke schade in normale gevallen slechts onbelangrijk is of zelfs in het geheel niet aantoonbaar, dan wordt het toch tijd voor hem, het bestaansrecht van deze artikelen opnieuw aan een grondig onderzoek te onderwerpen. Als het artikel 247 WvS op—in 1886 begrijpelijke en algemeen aanvaarde—misvattingen en onjuiste veronderstellingen zou berusten, dan zal het moeten worden herzien.

Zou daarentegen modern wetenschappelijk onderzoek

aannemelijk maken dat kinderen beneden de zestien jaar, of beneden een andere leeftijdsgrens, in het algemeen inderdaad door seksuele kontakten benadeeld worden, dan staat daarmee enkel nog maar vast dat een strafbepaling op dit punt niet in zich onrechtvaardig is. Ze kan daarom toch nog wel onjuist zijn.

Strafrecht staat immers in dienst van de maatschappelijke orde. Zou nu een op zichzelf niet onrechtvaardige strafrechtelijke vervolging meer wanorde in de samenleving ontketenen dan orde scheppen, meer kwaad dan goed doen, dan dient dus het strafrechtelijk ingrijpen als ondoelmatig achterwege te blijven.

Ons Wetboek van Strafvordering erkent dit, want het machtigt de officier van justitie van een vervolging af te zien 'op gronden aan het algemeen belang ontleend', ook als hij alle bewijzen in handen heeft dat een strafbaar feit is gepleegd (art. 167).

Enige jaren geleden werden in een provinciestad in het zuiden op een avond twee vijftienjarige lyceïsten door een politieagent betrapt, terwijl ze elkaar in een park masturbeerden. Beide jongens hadden dus het misdrijf van art. 247 WvS begaan. Op het politiebureau ondergingen ze een streng verhoor, en daarbij moesten ze toegeven, hetzelfde ook met andere jongens te hebben bedreven. Die andere jongens, door de politie ondervraagd, noemden op hun beurt weer andere. In een minimum van tijd kon de politie aan haar chef, de burgemeester, al de namen van tweehonderd jeugdige misdadigers voorleggen, en het onderzoek was nog niet afgesloten. De burgemeester hief ontsteld de armen ten hemel: zijn eerzaam stadje bleek plotseling een Sodom te zijn. Maar hij was wel zo verstandig raad te gaan zoeken bij een organisatie voor de geestelijke volksgezondheid alvorens verder stappen te ondernemen. 'Hoeveel jongens van twaalf tot achttien jaar zijn er in uw gemeente?', vroeg men hem daar. 'Ongeveer vijfduizend,' schatte hij. 'Wel, dan zal uw politie, als ze naarstig doorwerkt, straks zo'n twee- à drieduizend processen-verbaal kunnen over-

leggen. Er is maar één raad: zet deze zaak onmiddellijk stop en gooi alle papieren die erop betrekking hebben in de kachel. Dit onderzoek met alle daaruit voor jongens en ouders voortvloeiende emoties en angsten is immers in hoge mate schadelijk voor de geestelijke volksgezondheid.' En zo gebeurde.

Terwijl een bestaande strafbepaling dus buiten gebruik moet blijven als haar toepassing *in een bepaald geval* meer wanorde dan orde in de samenleving schept, zullen we een strafbepaling geheel achterwege moeten laten of haar moeten schrappen als van haar werking *in het algemeen* meer onheil dan goeds te verwachten valt.

Daarom werd hierboven gezegd dat een strafbepaling tegen seksuele kontakten met kinderen onder de zestien jaar weliswaar op zichzelf niet onrechtvaardig zou zijn als zou vaststaan dat zulke kontakten schadelijk zijn, maar dat met dit niet-onrechtvaardig-zijn nog niet beslist was of zo'n strafbepaling nu wel juist is.

Draagt het strafrechtelijk ingrijpen tegen hen die seksuele handelingen met kinderen plegen, werkelijk bij tot een betere rechtsorde? Talloze deskundigen, juristen en niet-juristen, zetten hier een groot vraagteken. De strafrechtelijke procedure is immers niet denkbaar zonder dat het kind-'slachtoffer' grondig wordt verhoord. Niemand trekt tegenwoordig meer in twijfel dat zo'n verhoor, zelfs als het door een ervaren pedagogisch deskundige gebeurt, schadelijk is voor het kind. En lang niet alle verhorende ambtenaren zijn verfijnde jeugdpsychologen.

Het harde feit is eenvoudig dat het kind als getuige in zedenzaken wordt opgeofferd aan de belangen van de strafvervolging. Om de zaak tegen de verdachte rond te krijgen moet het kind, dikwijls in een griezelige omgeving, aan een vreemde man of vrouw uitvoerig en in bijzonderheden allerlei heel intieme dingen vertellen.

Wat even ergens stiekem gebeurde, een beetje eng mischien, maar toch weer gauw vergeten, of wat een moment van dolle pret, van uitgelatenheid was, of wat iets

heel fijns en liefs was met een heel lief iemand, dat wordt in harde, vreemde woorden uiteengerafeld; het wordt in het geheugen van het kind ingehamerd nadat de volwassenen het hebben opgeblazen tot iets van enorme afmetingen en belangrijkheid, griezelig en blijkbaar gevaarlijk en slecht.

Het wordt alles opgeschreven, uitgetypt, voorgelezen. Allerlei mensen in de omgeving, thuis, op school komen het te weten en kijken het kind erop aan. Als het kind het gebeurde als liefkozing, als tederheid of innigheid heeft ervaren, dan ziet het dat zijn verklaring tegenover de politie zijn oudere vriend in het ongeluk stort, hem in de gevangenis brengt, hem zijn baan doet verliezen, enzovoort. Wanneer het kind het gebeurde zelf heeft uitgelokt, of er ten minste plezier aan heeft beleefd, dan beladen de reacties van politie, rechters, ouders het met enorme schuldgevoelens, waar het geen weg mee weet.

Hoe dan ook: het justitieel ingrijpen zal haast altijd een ernstig psychisch trauma voor het kind meebrengen, en dat is bijna onontkoombaar. Zo zal de officier van justitie, als het enigszins kan, het kind wel niet ter terechtzitting dagvaarden, om het althans de schokkende behandeling in een rechtzaal, met zoveel aanwezigen, te besparen. Maar hij kan er niets aan doen als de advocaat van de verdachte er anders over denkt, en het kind ter zitting wil ondervragen, misschien het op leugens of tegenstrijdigheden wil betrappen. Dan moet hij het kind laten verschijnen.

Talrijke auteurs (ik noem slechts Bender, Blau, Bowman, Brüggemann, Davis, Gibbens, Hanack, Henriques, Hirschfeld, Jerry, Van der Kwast, Mohr, Prince, Schofield, mej. dr. Schwartz, Turner, de Wolfendencommissie, Zeegers) hebben erop gewezen dat de eventuele schade die het kind als slachtoffer van een zedendelict zou kunnen lijden, gewoonlijk in het niet zinkt bij de schade die het ervaart door de domme en slechte reacties van ouders en andere volwassenen, die zich met het geval bemoeien. Deze feiten doen ernstige twijfel rijzen aan de doel-

matigheid van de hier besproken strafbepalingen, zelfs voor het geval dat ze rechtvaardig zouden zijn. Hanack, hoogleraar in het strafrecht in Heidelberg, drong er daarom op aan zoveel mogelijk kinderen buiten de justitiële sfeer te houden, en dus de 'beschermde leeftijd' zo laag mogelijk te stellen. Zeker is de zestien-jaargrens van ons huidige recht veel te hoog.

Maar zelfs als we tot de wijsheid van onze overgrootouders terugkeren, en die grens tot veertien of dertien verlagen, dan is dat nog geen afdoende oplossing. Indien werkelijk een bewezen schadelijkheid van seksuele omgang met kinderen de strafbaarstelling daarvan rechtvaardigt, dan zou het verstandig zijn al die feiten waarbij geen geweld of bedreiging is gebruikt, tot klachtdelict te stempelen, dus tot een strafbaar feit dat alleen op uitdrukkelijk verlangen van ouders of voogd kan worden vervolgd.

Daardoor zou dan bij degenen die verantwoordelijk zijn voor de opvoeding, de beslissing liggen of ze een bestraffing van de volwassen dader zo belangrijk achten dat ze daarvoor over het bezwaar heenstappen dat hun kind als getuige bij een zedenzaak betrokken wordt.

Het is duidelijk dat daardoor in een niet zo gering aantal gevallen de dader de dans zal ontspringen. Dat mag wrevel wekken, maar we moeten wel bedenken dat van alle delicten in de seksuele sfeer, zeker als er geen geweld aan te pas kwam, maar een heel klein deel ter kennis van de autoriteiten komt.

De volwassen dader zelf doet natuurlijk alles om het gebeurde te verbergen, en in verreweg de meeste gevallen zwijgt het kind ook. En zelfs als het spreekt, houden veel ouders de zaak nog voor zich, omdat ze het pedagogisch beter vinden, het zelf of met behulp van een dokter of psycholoog af te doen dan door een officiële aangifte de macht over de gebeurtenissen uit handen te geven.

Komt de zaak wel bij de officier van justitie terecht, dan zal deze in een aantal gevallen toch van vervolging

afzien, de zaak dus zogenaamd seponeren. Aanleiding daartoe kan zijn dat het bewijs tegenover een ontkennende verdachte onvoldoende is, of ook dat een vervolging meer wanorde dan orde teweeg zou brengen.

Als de officier meent dat veroordeling en bestraffing van de dader deze minder afdoende van herhaling zullen weerhouden dan het seponeren van de zaak, bijvoorbeeld onder voorwaarde van psychiatrische behandeling, dan zal hij aan deze laatste mogelijkheid de voorkeur geven.

Ook de gedachte, dat veroordeling voor de dader zulke zware gevolgen zal hebben dat deze de door het misdrijf aangerichte schade vele malen overtreffen, of anderzijds dat de schadelijke gevolgen van het moeten-getuigen voor het kind-slachtoffer zwaarder wegen dan het belang dat de maatschappij heeft bij de bestraffing van de dader, kan een officier doen besluiten van vervolging af te zien.

Het spreekt vanzelf dat in de overwegingen van de officier ook betekenis toekomt aan de vraag welke rol het kind zelf bij het gebeurde heeft gespeeld. Als het verleider of uitlokker was, of wanneer het al een heel seksueel verleden had, vol ervaringen met anderen, is er minder aanleiding de volwassen partner in de kraag te grijpen.

De laatste Criminele statistiek, die van 1968, vermeldt dat in dat jaar wegens vleselijke gemeenschap met meisjes onder de zestien jaar (art. 244 en 245) 159 mannen werden veroordeeld, waarvan er 24 zelf onder de achttien waren en 76 al vroegere veroordelingen hadden. In 69 gevallen ging het om meermalen gepleegde feiten. Van 107 andere mannen werd de zaak geseponeerd.

Wegens ontuchtige handelingen met jongens of meisjes onder de zestien jaar of met bewustelozen of onmachtigen (art. 247) werden veroordeeld 696 mannen en 3 vrouwen. Van die mannen waren er 82 zelf onder de achttien jaar, en 335 mannen en 1 vrouw hadden reeds vroegere veroordelingen. In 243 gevallen ging het om meermalen gepleegde feiten. Van 586 andere mannen en 11 andere vrouwen werd de zaak geseponeerd. Het mis-

drijf kwam het meest aan het licht in de provincies Limburg, Zuid-Holland en Noord-Brabant, terwijl bij de steden Tilburg en Breda bovenaan stonden.

Van de in 1968 bij veroordeling opgelegde straffen en maatregelen geeft de volgende staat een indruk.

	art. 244 en 245	art. 247
Gevangenisstraf 1-3 jr.	3	2
Gevangenisstraf 1 jr. of minder		
onvoorwaardelijk	32	81
gedeeltelijk voorwaardelijk	50	244
voorwaardelijk	22	76
Boete (al dan niet gecombineerd met voorwaardelijke gevangenisstraf)	52	259
Tuchtschool	2	32
Jeugdarrest	0	6
Berisping	0	3
Plaatsing in bijzondere inrichting	0	1
Terbeschikkingstelling		
onvoorwaardelijk	5	10
voorwaardelijk	7	33

Het verloop van het aantal veroordelingen in de jaren zestig was:

	art. 244 en 245	art. 247	
	M	M	V
1961	145	1018	9
1962	115	844	5
1963	163	779	6
1964	141	797	3
1965	145	716	3
1966	102	704	3
1967	123	672	2
1968	163	704	3

Deze getallen liggen iets hoger dan het aantal veroordeelden, daar enkele mannen binnen verloop van een jaar tweemaal werden veroordeeld. Maar wat voor han-

delingen hebben deze mensen nu precies gepleegd? Met recht wijst dr. Sengers er in zijn bijdrage op 'dat er een behoefte bestaat om langs wetenschappelijke weg enig inzicht te krijgen in de vraag naar welk soort handelingen eigenlijk verlangd wordt'.

In Nederland is dit bij mijn weten nooit systematisch onderzocht. We bezitten wel statistische gegevens over Amerikaanse veroordeelden, maar die cijfers vragen heel veel voorbehoud bij de interpretatie.

Zelfs al zouden we mogen aannemen dat er in dit opzicht geen verschillen bestaan tussen Nederlandse en Amerikaanse veroordeelden, dan nog geldt immers dat het enkele feit van iemands veroordeling wegens seksuele handelingen met kinderen geen zekere aanwijzing geeft van 's mans overheersende seksuele neigingen.

Een man wiens bewuste verlangens op volwassen vrouwen gericht zijn, kan heel wel in een vluchtige opwelling een klein meisje onder de rokken tasten en daarbij betrap worden. Een ander, die seksuele omgang met mannen begeert, kan eens een avontuur hebben met een voor zijn leeftijd bijzonder grote jongen van vijftien. Ze komen beiden als pedofiel in de gevangenis, zonder het in werkelijkheid te zijn.

In het grote Amerikaanse onderzoek van Gebhard c.s. werd aan de seksuele delinquenten onder meer gevraagd aan welke leeftijd ze bij het zoeken van een partner de voorkeur gaven. Onderstaande tabel geeft de resultaten in percentages van elke groep:

		leeftijd partner bij voorkeur						
		0-11	12-15	16-17	18-24	25-34	35-44	45+
Mannen veroordeeld wegens ontucht met	meisjes 0-11 jr.	0.8	10.7	14.0	33.0	47.1	28.9	4.1
	12-15 jr.	0.8	9.4	17.3	47.2	29.1	11.8	3.1
jongens 0-11 jr.	0-11 jr.	0.0	9.2	13.0	33.3	48.1	25.9	3.7
	12-15 jr.	0.0	3.8	25.3	49.4	40.5	19.0	0.0

(*Sex Offenders* blz. 681).

Van de wegens heteroseksuele pedofiele handelingen veroordeelden was gemiddeld dus slechts 10.8 pct, van de wegens homoseksuele pedofiele handelingen veroordeelden gemiddeld slechts 6.5 pct werkelijk overwegend pedofiel ingesteld. Hieruit volgt dat de door deze veroordeelden gepleegde handelingen nauwelijks een aanwijzing inhouden van wat een echte pedofiel eigenlijk verlangt te doen.

Dit geldt nog sterker als we bedenken dat iemand heel goed en heel vurig kan verlangen, een bepaalde wijze van seksuele omgang met een kind te hebben, en dan toch, als hij met het kind samen is, een ander soort handeling pleegt, omdat hij bijvoorbeeld voor zijn verlangens terugschrikt, of omdat het kind het liever op een andere manier doet, of omdat de plaats zich tot bepaalde dingen niet leent.

Verder onderzochten Gebhard c.s. alleen gevangenen, en het gaat allerm minst aan, seksuele delinquenten gelijk te stellen met gevangen seksuele delinquenten. De laatste vormen immers een heel kleine en heel speciale selectie uit de eersten: niet allen die een delict plegen worden gesnapt, niet alle gesnapt worden vervolgd, niet alle vervolgd worden veroordeeld, niet alle veroordeelden gaan naar de gevangenis.

Het is daardoor al meteen duidelijk dat een statistiek van door gevangenen gepleegde handelingen een sterke verschuiving in de richting van de zwaardere en verstaande feiten moet vertonen. Als de ene man zijn penis in de schede van een vijfjarig meisje wringt, en een andere het geslachtsdeel van een vijftienjarige zachtjes betast, dan loopt de eerste natuurlijk veel meer kans op een aangifte bij de politie, een hardnekkige en met kracht aangepakte opsporing, een vervolging in rechte en een onvoorwaardelijke veroordeling.

Dit effect wordt nog danig versterkt door een minder opvallende statistische vertekening, die het best gedemonstreerd kan worden aan een voorbeeld. Gesteld dat in een gemeenschap eens in de tien jaar een moord wordt

gepleegd, elk jaar een diefstal en elke maand een mishandeling. Gesteld verder dat de gemiddelde straf opgelegd voor moord tien jaar is, voor diefstal twee jaar, en voor mishandeling een maand. Dan beloopt de totale criminaliteit over een periode van tien jaar: 1 moord, 10 diefstallen, 120 mishandelingen.

Het totaal van de daarvoor opgelegde straffen bedraagt: voor moord 10 jaar, voor diefstallen 20 jaar, voor mishandelingen 10 jaar. De gemiddelde gevangenisbevolking bestaat dus op een gegeven ogenblik—als de enquêteurs komen!—uit 1 moordenaar, 2 dieven en 1 mishandelaar. De statisticus zegt dan: 25 pct van de gevangenen pleegde een moord, 50 pct een diefstal, en 25 pct een mishandeling, terwijl van de in werkelijkheid gepleegde strafbare feiten moord nog geen 0.8 pct, diefstal nog geen 8 pct, en mishandeling meer dan 91 pct uitmaakt.

Ook hierom leidt een onderzoek naar de door de bevolking van een gevangenis gepleegde feiten allerminst tot een oordeel over de veelvuldigheid waarmee die delicten feitelijk in de maatschappij worden begaan.

Met al deze voorbehouden gewapend kunnen we nu de volgende, door Gebhard c.s. berekende percentages bezien (*Sex Offenders*, blz. 819). Het percentage geeft aan welk deel van de volwassen mannen, veroordeeld wegens ontucht onder bepaalde omstandigheden met een bepaalde categorie kinderen, een bepaald soort handeling heeft gepleegd, op grond waarvan ze veroordeeld werden. Daarbij betekenen de letters ZG: handelingen gepleegd zonder gebruik van geweld; MG: handelingen gepleegd met gebruik van geweld; VD: vader-dochterincest. Ten aanzien van homoseksuele handelingen is deze nadere onderscheiding niet gemaakt, daar geweld en incest hierbij uitzonderlijk zijn.

Handelingen gepleegd	met meisjes		met jongens	
	0-11 j.	12-15 j.	0-11 j.	12-15 j.
zonder lichamelijk kontakt	0.0	0.0	2.8	10.8
aanraking van lichaam maar niet de geslachtsdelen	ZG 25.6 MG 7.7 VD 1.4	13.3 10.3 2.6	8.2	7.4
masturbatie	ZG 51.9 MG 19.2 VD 42.0	16.6 10.3 15.4	45.0	19.4
met de mond (oraal)	ZG 16.4 MG 19.2 VD 39.1	1.6 6.9 6.4	37.6	48.6
poging tot coïtus	ZG 3.8 MG 23.1 VD 8.7	2.2 17.2 3.8	0.0	0.0
coïtus volledig	ZG 2.3 MG 23.1 VD 8.7	65.7 48.3 71.8	0.0	0.0
anaal verkeer	ZG 0.0 MG 0.0 VD 0.0	0.6 0.0 0.0	3.7	10.3
anaal + oraal verkeer	ZG 0.0 MG 0.0 VD 0.0	0.0 0.0 0.0	2.8	3.4
totale aanranding	MG 7.7	6.9	0.0	0.0
aantal daders	ZG 262 MG 26 VD 69	181 29 78	109 0 0	175 0 0

Uit deze tabel volgt dat zelfs bij een uiterst ongunstige selectie, waarbij de zwaardere feiten veel sterker nadruk krijgen dan de lichtere en de cijfers bovendien nog statistisch in de richting van de zwaardere feiten vertekend zijn, bij de kinderen onder de twaalf jaar de minder ingrijpende handelingen veruit overwegen, terwijl dit bij homoseksuele omgang ook nog ten aanzien van de groep 12-15-jarigen geldt.

Wanneer we de statistische gegevens betreffende het totale aantal wegens sex met kinderen veroordeelde personen vergelijken met wat Kinsey en vele andere enquêtes na hem ons leren over het feitelijke seksuele gedrag, dan krijgen we de indruk dat slechts een uiterst klein gedeelte van de werkelijk voorgevallen feiten ooit ter kennis van de justitie en tot berechting komt.

Dit is een reden temeer om met dit soort strafbepalingen en de toepassing ervan terughoudend te zijn. Wanneer het om onbetwistbaar ernstige feiten gaat, zoals bijvoorbeeld een gifmoord, kunnen we er nog vrede mee hebben als een enkeling, die gesnapt wordt, een flinke straf krijgt, zelfs al zou een aantal onontdekte bedrivers van soortgelijke wandaden de dans ontspringen.

Maar als het om feiten gaat als de hier genoemde seksuele delicten, waarvan we weten dat ze heel veelvuldig worden gepleegd, terwijl de schadelijkheid en dus de strafwaardigheid ervan allermint vanzelfsprekend is, dan wordt het toch wel onrechtvaardig een enkeling, die pech had en tegen de lamp liep, zwaar te straffen en maatschappelijk te vernietigen voor een handeling die talloze fortuinlijker medeburgers ook pleegden, zonder daarvoor ooit met de justitie in aanraking te komen.

Ten slotte zit aan de strafbaarstelling het gevaar vast dat de dader, uit angst voor arrestatie en straf, na de daad in paniek raakt en het kind doodt. Een niet onaanzienlijk aantal van de afschuwelijke moorden en doodslagen, op kinderen gepleegd, moet op het conto van deze angst worden geschreven. Dat de dader er werkelijk een bevrediging in vindt, zijn slachtoffer het leven te benemen, komt veel minder voor.

Wat de opgelegde straf betreft, verwachten verreweg de meeste deskundigen—men zie bijvoorbeeld het overzicht bij Karpman—geen enkel heil van de gevangenisstraf. Dit geldt voor alle zedendelinquenten, maar voor degenen die strafbare handelingen met kinderen plegen toch wel heel in het bijzonder.

De seksuele toenadering moeten we zien als een al dan

niet geslaagde, al dan niet onbeholpen, al dan niet vluchtige poging in contact te komen met een medemens.

Wanneer deze poging voor anderen schadelijk is en tot ontoelaatbare handelingen leidt, dan zal de gemeenschap moeten ingrijpen en trachten te bewerken dat de dader voortaan zulke handelingen achterwege laat.

Duidelijk is dan dat men iemand die zo sterke behoefte heeft aan menselijk contact dat hij dit zelfs op ongeoorloofde wijze nastreeft, niet verbetert door hem een tijdlang in een volstrekt inhumane omgeving te plaatsen en van elk gewoon menselijk contact te beroven. Dit is enkel een verergeren van de kwaal.

Wanneer het om werkelijk schadelijke en ontoelaatbare handelingen gaat, en de bedrivers daarvan dus werkelijk een gevaar voor de samenleving opleveren, zal men ze therapeutisch moeten benaderen in een poging ze van deze neiging te genezen. Dit is een hoogst ernstige zaak en het therapeutisch ingrijpen kan voor de veroordeelde soms groter leed en langere vrijheidsbeneming meebrengen dan een simpele onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Voor zover de drang tot het zoeken van dergelijke geslachtelijke omgang voor de persoon in kwestie onweersstaanbaar is, kan men hem zijn gedrag ook niet verwijten of toerekenen. In die mate is hij dan als een zieke te beschouwen. Op grond van de onweersstaanbaarheid en/of de onuitroeibaarheid van de geslachtelijke neiging tot kinderen kan de samenleving dus heel diep ingrijpen in het bestaan van de met die neiging behepte persoon, en hem praktisch zelfs te gronde richten.

Het is duidelijk dat zulke enorm zwaarwichtige beslissingen nooit mogen berusten op losse veronderstellingen en vooroordelen, en alleen te rechtvaardigen zijn wanneer het toegeven aan die neiging werkelijk aantoonbare schade aan de betrokken kinderen berokkent.

Nogmaals: de jurist kan uit eigen wetenschap daarover niets zeggen. Hij moet het bewijs voor de veronderstellingen waarop zijn ingrijpen steunt overlaten aan de

beoefenaars van andere wetenschappen. Maar de jurist verzuimt zijn heiligste plicht als hij onbekommerd blijft voortdraven in het traditionele spoor, zonder zich af te vragen of dat bewijs nu werkelijk—met de kennis en wetenschap van *deze tijd*—geleverd is.

Wil strafrecht op dit punt niet ontaarden in volstreekte willekeur en werkelijk in dienst staan van de gerechtigheid, dan zal de jurist de vragen moeten stellen en een antwoord erop eisen: is sex in het algemeen schadelijk voor kinderen, en zo ja: in welke mate en onder welke omstandigheden?

Bijlage (bij blz. 34, tweede alinea)

Een van de leden van de werkgroep die dit boek voorbereidde, de heer P. Vermeer, heeft geprobeerd uit de bestaande cultureel-antropologische literatuur gegevens te verzamelen die deze stelling van dr. Brongersma konden illustreren. Hij zou een bijdrage leveren waaruit bleek hoe de houding tegenover de seksualiteit van het kind, en in het bijzonder het contact met ouderen, in andere culturen van de onze verschilde.

Dit bleek niet mogelijk te zijn, vooral omdat de cultureel-antropologische literatuur op dit punt bijzonder warzig is. Het beeld lijkt nogal eens vertekend door de gepreoccupeerdheid van de veelal westerse onderzoeker. Niettemin bleek, ondanks de magere berichten die ons hierover bereiken, toch wel dat in meerdere maatschappijen de seksuele contacten tussen volwassenen en kinderen aangemoedigd dan wel getolereerd worden, zonder dat men kan aantonen dat iemand van deze handelingen direct schade ondervindt, de met ruw geweld gepaard gaande verkrachtigingen, die helaas bijna overal en altijd plaatsvinden, uiteraard daargelaten.

Ongetwijfeld zullen ook nog in vele andere, hieronder niet vermelde, maatschappijen seksuele contacten met kinderen regelmatig voorkomen, vooral daar waar de westerse 'beschaving', via missie, zending of anderszins nog niet de daar van ouds heersende normen heeft door-

broken dan wel weggevaagd, en waar vaak ook nog geen cultureel-antropologen werkzaam zijn geweest.

Voornamelijk om een beeld te geven van welke relaties en kontakten zoal mogelijk zijn, bij diverse volkeren, zullen we nu enige maatschappijen, waarover de heer Vermeer wel gegevens heeft kunnen vinden, de revue laten passeren, hierbij niet trachtend volledigheid na te streven.

Volgens De Rachewiltz stellen de Siwa in Egypte homoseksualiteit als sociale verplichting; men vindt het zelfs een beetje vreemd als men er niet aan doet. Deze kontakten vinden niet alleen tussen volwassenen plaats, maar mannen met hoge sociale status hebben de gewoonte elkaar hun zoons uit te wisselen. Seksuele vrijheid geldt bij de Siwa echter alleen voor mannen. Volgens mohammedaanse traditie worden de vrouwen geacht als maagd het huwelijk in te gaan en daarna geen overspel te plegen. Ondanks de veelvuldige homoseksuele ervaringen van iedere man vanaf heel jonge leeftijd, is iedereen toch ook tot regelmatig heteroseksueel verkeer in staat.

Ook bij veel Australische volkeren zijn deze relaties tussen mannen en jongens een erkende gewoonte: de Aranda bijvoorbeeld vinden het gebruikelijk dat een man die nog niet gehuwd is, maar wel de initiatie heeft meegemaakt, een jongen van tien of twaalf jaar neemt, die een paar jaar met hem samenleeft, tot de oudere man trouwt (Ford & Beach).

Ook op Nieuw-Guinea komen bij diverse volkeren veel kontakten tussen mannen en jongens voor. Van Baal vertelt van de Marind-Anim dat tijdens de initiatie van de jongens, die plaatsvindt als het allereerste schaamhaar tevoorschijn komt, er voor het eerst homoseksuele handelingen op hen worden gepleegd. Na deze initiatie verhuist de jongen naar het 'mannenhuis', dat door Van Baal 'Hotbed of sodomy and masturbation' wordt genoemd.

Daar brengt de jongen voorlopig zijn tijd door met een oudere man, meestal een broer van zijn moeder, die hem

speciaal toegewezen krijgt. Deze man is tegelijkertijd leermeester en vaste partner van de jongen, en vaak wordt deze leermeester ook jaloers als iemand anders aan de jongen zit.

Ook de jongens in het Trans-Fly-gebied in Nieuw-Guinea worden volgens Williams tijdens de initiatie al ingewijd in de homoseksuele praktijken. Na hun initiatie wordt van de jongens verlangd nog een tijdlang hierin de passieve rol te vervullen, en daarna mogen ze de actieve rol spelen, hoewel slechts tot hun huwelijk, waarna ze geacht worden uitsluitend nog tijdens de initiatie-ceremonie van andere jongens homoseksuele handelingen te plegen.

Het 'onderworpen worden aan onnatuurlijke praktijken', zoals Williams het noemt, schijnt men onontbeerlijk te achten voor de groei van de jongens, een thema dat ook in hun mythes naar voren komt. Men neemt echter nooit ongeïnitieerde jongens, daar men bang is dat zij het aan hun moeder zullen vertellen, voor wie dit alles geheim moet blijven.

Ook berichten over heteroseksuele contacten met kinderen vinden we hier en daar in de cultureel-antropologische literatuur. De Lepcha's in Sikkim in de Himalaya huldigen volgens Gorer het principe dat seksuele lustbeleving niet aan leeftijdsgrenzen gebonden is, en dat de zin hiertoe op iedere leeftijd ook even sterk is. Alleen ziekte of heel hoge ouderdom worden geacht de zin in seksueel verkeer te verminderen. Op iedere mogelijke leeftijd wordt de geslachtsdaad dan ook daadwerkelijk beoefend, ook tussen personen van heel verschillende leeftijd.

De Lepcha's beschouwen sex als iets wat ze vaak en graag bedrijven en wel in die mate, dat Gorer er moeite mee had er informatie over te verkrijgen: (blz. 327)
'among the Lepchas the difficulty of talking to women on such subjects (seksuele relaties) was not, as more usually happens, the jealousy of the husbands, but the fact that almost every woman from eight to eighty inter-

preted any sort of special attention as an attempt at seduction, an attempt which—no matter what their youth or age—they had no intention of repelling’.

Seksueel verkeer tussen volwassenen en kinderen komt ook daadwerkelijk voor, echter alleen in de heteroseksuele vorm, daar de Lepcha's een afkeer hebben van homoseksualiteit, waar echter nauwelijks negatieve sanctie op staat. Gorer wijst er wel op dat de oorzaak van het hoge percentage onvruchtbare vrouwen wellicht te vinden is in te vroeg geslachtsverkeer van de meisjes, maar tevens zegt hij dat dit niet te bewijzen valt.

Als illustratie geeft Gorer nog een verhaal weer van Kurma gyapön (dorpshoofd): (blz. 400) ‘when Kurma was twenty he raped the girl who is now the wife of Dajou; she was eight or nine at the time. At first he could not get the penis in but was able by the use of saliva. The girl bled and cried a good deal (he recounted this with considerable vivacity and relish); she did say nothing when she was home and recovered completely in ten days; at the end of that period Kurma asked her to sleep with him again and she consented. This girl has since been married nine years; she is childless. There is apparently little slur attached to such an act; if it was witnessed it would be merely a subject for joking; it happens relatively frequently. Kurma says that given the opportunity he would do the same again; but now that he is gyapön and consequently in a position of some influence he has to be more circumspect’.

Voor de goede orde vermelden we nog dat Kurma volgens Gorer enige duidelijk sadistische trekken had, in tegenstelling tot zijn dorpsgenoten. Ook bij de Braziliaanse Indianenstam de Kaingang schijnen dit soort relaties voor te komen, maar Margaret Mead, die dit vermeldt, geeft geen literatuurverwijzing.

Een heel andere vorm waarin pedoseksuele relaties voor kunnen komen is het kinderhuwelijk, dat ondanks allerhande juridische verboden toch nog vaak gewoonte is in delen van India en Pakistan. Wel wordt verwacht

dat er geen vleeselijke gemeenschap plaatsvindt, zo lang het meisje nog niet rijp is, maar als het wel gebeurt, wordt het getolereerd. Vroeger kwamen deze relaties vaker voor, gezien de wetgeving in de negentiende eeuw. De wet op de 'age of consent' van 1860 verbiedt geslachtsgemeenschap met meisjes onder de tien jaar. Na veelvuldig geconstateerd misbruik verhoogde men deze 'age of consent' later tot twaalf jaar. Nu is de leeftijd in India 14 jaar (Fischer).

Fischer noemt ook Bantam en Atjeh als gebieden waar kinderhuwelijken plaatsvinden. Het meisje bleef dan meestal bij haar ouders wonen, maar gebeurde dat niet, dan nam de bruidegom het kind ook werkelijk als vrouw. De bevolking beschouwde dit niet als schadelijk voor meisjes van zeven tot tien jaar, daar ze verwachtten dat de man alles wel heel voorzichtig zou doen.

Geraadpleegde werken

- Arnav, Frank, *Das Auge des Gesetzes*; Düsseldorf 1962.
- Berg, Dr. J. H. van den, *Metabetica of leer der veranderingen*; Nijkerk 1956.
- Bettelheim, Bruno, *Symbolic Wounds*; New York 1962.
- Brongersma, Dr. E., *Das verfemte Geschlecht—Documentation über Knabenliebe* (met de daar besproken literatuur over de schade toegebracht aan het kind als getuige in zedenzaken); München 1970.
- Id., *Sex en straf*; Den Haag 1970.
- Brüggemann, Dr. Otto, *Sexuelle Konflikte in Gymnasien*; Heidelberg 1967.
- Centraal Bureau voor de Statistiek, *Criminele statistiek. Jaargangen 1961-1968; Zeist 1964-1971.*
- Fuchs, Eduard, *Illustrierte Sittengeschichte vom Mittelalter bis zur Gegenwart. Mit Ergänzungsbände*; München z.j. (± 1912).
- Gebhard, Paul H. e.a., *Sex Offenders—An Analysis of Types*; New York 1965.
- Gezondheidsraad, *Advies inzake homoseksuele relaties*

met minderjarigen; 's-Gravenhage 1969.

Hanack, Prof. Dr. Ernst-Walter, *Empfiehl es sich, die Grenzen des Sexualstrafrechts neu zu bestimmen?*; München 1968.

Hoffmann, W. und W. Stern, *Sittlichkeitsvergehen an höheren Schulen und ihre diszipliniäre Behandlung*; Heidelberg 1928.

Karpman, m.d., Benjamin, *The Sexual Offender and his Offenses*; New York 1954.

Kempe, Prof. Dr. G. Th., *Inleiding tot de criminologie*; Haarlem 1967.

Noyon—Langemeijer, *Het Wetboek van Strafrecht verklaard*; Arnhem 1954.

Parker, Tony, *The Twisting Lane—Some Sex Offenders*; London 1970.

Smidt, Mr. H. J., *Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht*; Haarlem 1891.

Stern, W., *Jugendliche Zeugen in Sittlichkeitsprozessen*; Heidelberg 1926.

Heel algemeen zouden we kunnen zeggen dat de levensloop en levensgeschiedenis van een bepaalde persoonlijkheid bestaat uit een opeenvolging van gebeurtenissen, ervaringen en prestaties. Er is dus steeds sprake van een complex geheel; op de levensloop werken immers doorlopend impulsen in.

In deze beschouwing over de invloeden van pedofiele verhoudingen op de jongen of het meisje willen we trachten na te gaan hoe het daarmee gesteld is. Welke invloed heeft een pedofiele verhouding, of een simpel contact, op de jongere? Hoe ervaart hij of zij die verhouding, of dat contact? Wat is de nawerking? Hoe ziet hij of zij, eenmaal zelf volwassen, deze ervaring later? Ons inziens is deze laatste vraag van grote betekenis. Later kunnen we immers pas vaststellen welke invloed—als er een was—blijkt te bestaan op levensloop en levensgeschiedenis.

Wanneer we van een pedofiele verhouding spreken dan bedoelen we hier een kortere of langere seksuele band tussen een volwassene, een man of een vrouw, met een jongen of meisje onder de zestien jaar. We zouden deze begrenzing ook anders kunnen leggen; ze is vrij willekeurig en zeker niet biologisch of psychologisch gefundeerd, maar houdt verband met de wettelijke regeling. Een andere wetgeving zou een andere indeling tot gevolg kunnen hebben.

Het is duidelijk dat het niet onbelangrijk is over gegevens te beschikken over de invloed van seksuele relaties tussen ouderen en jongeren. Met een literatuurstudie komen we niet veel verder. Gedegen onderzoek is nauwelijks beschikbaar; over het algemeen bevat de literatuur louter speculatieve gedachten over dit onderwerp, al heeft bij ons Tolsma een onderzoek ingesteld naar de gevolgen van homofiele verleiding van minderjarigen en Van der Kwast meer algemeen naar de gevolgen van seksuele handelingen met kinderen.

Aangezien deze relaties in ons cultuurpatroon geheel in de taboesfeer liggen, zijn deze gevallen uiterst moeilijk

toegankelijk. Over het algemeen wordt erover gezwezen en komen ze slechts bij uitzondering in de openbaarheid. Het 'Dunkelziffer' is groot, dat wil zeggen een groot aantal blijft onbekend en is niet in de statistieken opgenomen.

Er ligt een zo goed als braak terrein voor ons. Door een gewone enquête zal het ook niet zonder meer mogelijk zijn de 'slachtoffers' te lokaliseren en de nodige gegevens te verzamelen. Het onderzoek wordt bemoeilijkt door het dichte waas van geheimzinnigheid dat nu eenmaal om het hele verschijnsel pedofilie hangt. Hoe vinden we de kinderen die indertijd seksuele contacten met een of meer volwassenen hadden en die nu zelf volwassen zijn, om nader vast te kunnen stellen welke invloed het gebeuren op hun wezen heeft gehad?

Om deze laatste vraag te kunnen beantwoorden zal het nodig zijn te weten hoe de persoon in kwestie de seksuele ervaring *beleefd* heeft en later verwerkt. Ook zal er een soort van objectieve maatstaf gehanteerd moeten worden, bijvoorbeeld in de vorm van psychologische tests. We denken hier aan een onderzoek naar de mate van neurotische labiliteit of geestelijke onevenwichtigheid. Het zou dan mogelijk worden vast te stellen hoe 'slachtoffers' en 'geen slachtoffers' scoren op persoonlijkheidsvariabelen zoals neuroticisme, extravertie en introvertie. Vooral het eerste facet zou dan voor ons onderzoek van belang kunnen zijn.

Een onderzoek als dit zou enkele jaren geleden bijna nog onmogelijk geweest zijn. Met het niet meer centraal stellen van de voortplanting en de mee daardoor ontstane ruimere opvatting in seksuele zaken is er een nieuwe mentaliteit ontstaan, met een bredere horizon.

Maar wel is het nog te vaak zo dat de wetenschap slechts welkom is zolang ze tot conclusies leidt die samenvallen met de ideologie van de samenleving waarin ze wordt uitgeoefend. De wetenschappelijke onderzoeker rangeert zich al gauw in een moeilijke situatie als hij een onderzoek instelt naar de gevolgen van seksuele

kontakten tussen jeugdigen en volwassenen, omdat men bevreesd is dat hij de gangbare voorstellingen over de seksualiteit zal ondergraven. Men hanteert dan liever geen objectieve criteria, maar concludeert op emotionele gronden.

Wetenschap en publieke opinie divergeren in dit opzicht sterk. Gangbaar is de mening dat seksuele kontakten tussen jeugdigen en meerderjarigen nadelige gevolgen kunnen hebben, maar deze zouden weleens tot de grote uitzonderingen kunnen behoren. Nadelige gevolgen komen immers ook voor bij kontakten van volwassenen onderling.

Het liefdeleven, losgemaakt van de procreatie, wordt in onze dagen als belangrijk gezien voor de gezonde ont-plooiing van de mens. Ook dat het kind al vroeg een seksueel leven bezit wordt misschien al wat meer erkend. Er wordt een grotere tolerantie aan de dag gelegd ten opzichte van seksuele belevingen die van de statistische norm afwijken, en de opvatting dat de lichamelijke-seksuele lustbevrediging zonde zou zijn verliest ook in christelijke kringen snel terrein. Toch weet men veelal in ons land nog niet goed raad met het verschijnsel pedofilie.

Pedofilie is geen onbelangrijk probleem. Sinds de bekende onderzoeken in Amerika van Kinsey, Pomeroy en Martin weten we iets meer over de frequentie van dit soort kontakten en relaties. Tien tot vijftien procent van de Amerikaanse meisjes van twaalf jaar en jonger (over het algemeen dus vóór de puberteit) hebben weleens contact met een volwassene gehad.

In het in 1922 verschenen standaardwerk *Psychosexueller Infantilismus* schrijft de bekende psychoanalyticus Wilhelm Stekel over dit onderwerp het volgende: 'Voorzover ik heb kunnen nagaan moet het hier bijna gaan om een normale component van de geslachtsdrift.' En even verder: 'De seksuele prikkeling die van kinderen uitgaat, is des te merkwaardiger omdat we ons vele eeuwen lang ingespannen hebben om het kind te ont-

seksualiseren en het als iets heiligs te beschouwen.'

Geweldpleging of toevoeging van schade komen volgens deze onderzoekers echter uiterst zelden voor en bij Van der Kwast lezen we in zijn *Sexuele criminaliteit*:

'Bovendien is het zo dat bij de ernstiger vormen van sexuele criminaliteit gewoonlijk wat oudere meisjes betrokken blijken te zijn.

Nauwkeurige cijfers over de omvang van de zeer ernstige geweldpleging bij de sexuele criminaliteit zijn ons niet bekend. Een indirecte benadering van dit vraagstuk aan de hand van gepubliceerde en ons persoonlijk verstrekte gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek leidde ons echter tot de slotsom dat deze zo zeldzaam is dat zij, als het niet om zulke tragische gevallen ging, verwaarloosbaar genoemd zou mogen worden.

Een zekere aanwijzing in die richting wordt al geleverd door het feit dat ter zake van pedofiele misdrijven per jaar gemiddeld maar vijf personen veroordeeld worden tot gevangenisstraffen van drie jaar en langer. Tot dezelfde conclusie leidt het feit dat in de periode van 1960 tot en met 1964 onder de veroordelingen wegens pedofiele misdrijven slechts drie gevallen (0,5 per jaar) voorkwamen van samenloop met art. 248 lid 1, WvS.

De doodsoorzakenstatistiek ten slotte leert hetzelfde: in de jaren 1960 tot en met 1965 vonden van de ruim twee miljoen kinderen van 5-14 jaar oud, per jaar 0,8 jongens en 0,3 meisjes de dood op een wijze die een samenhang met een sexueel delict doet vermoeden' (blz. 51 en 52).

Uit eigen waarneming weten wij dat er onder pedofielen mensen voorkomen die neurotisch of psychopatisch zijn; evenzeer is er echter een meerderheid van geestelijk gezonde persoonlijkheden. De neuroses onder hen hoeven echter niet in verband te staan met de pedofiele geaardheid als zodanig, maar worden eerder veroorzaakt door het niet aanvaard worden door de maatschappij waarin ze leven. Ieder praktiserend psycholoog zal hier voorbeelden van kunnen geven.

Het gereedkomen in 1969 van het rapport over homo-

seksuele relaties met minderjarigen van de Gezondheidsraad, waar we nog nader op terug zullen komen, en de schrapping van artikel 248bis uit het Wetboek van Strafrecht heeft al invloed gehad op het neuroticisme bij efebofielen, tenminste als we de daling van het aantal van deze patiënten op ons spreekuur als bewijs hiervoor mogen aannemen.

Hoe komen pedofiele kontakten tot stand? Hierover heerst—ook door de voorlichting door de massamedia—veel misverstand. Stekel geeft in het reeds eerder genoemde boek enkele eigen ervaringen weer, waaronder de volgende.

'Volwassenen zijn niet altijd de verleiders. Het komt voor dat kinderen het initiatief nemen. Zij vragen aan mannen hoe laat het is of naar iets anders en kijken deze dan uitdagend aan. Soms spreken zij mannen bedelend aan om contact te maken.

Het was in de tijd toen ik geneeskunde studeerde dat ik gedurende vele maanden, in de buurt waarin ik woonde, een acht- à negenjarig meisje tegenkwam dat mij vaak aansprak en mij dan vroeg hoe laat het was. Zij gaf mij een niet te misverstaan teken, zoals slechts een volwassen deerne of cocotte in staat is te doen. Ik deed alsof ik deze tekens niet begreep, volgde echter met belangstelling het gedrag van het kleine meisje. Eens op een keer vroeg zij mij of zij niet op mijn kamer mocht komen. Zij wilde graag in een mooie kamer spelen en ik zou haar daarvoor wel toestemming geven. Ik moest haar maar een boek geven en dat zou zij mij dan komen brengen. Dit alles alleen maar om een voorwendsel te hebben om bij mij te komen. Ik had genoeg begrepen en brak snel het gesprek af.' (blz. 316 en 317).

Meer dan één onderzoek wijst in de richting dat het vaak de minderjarige is die het initiatief neemt. Geisler komt tot de slotsom dat tijdens verhoren in zedenzaken 25 pct van de getuigen tussen de 10 en 14 jaar duidelijk van hun gerichtheid en intenties hadden blijk gegeven. En Giese schrijft in zijn *Der homosexuelle Mann in der*

Welt dat van 393 homofielen 58 pct meedeelde dat het initiatief tot seksueel contact uitging van beide partijen. In 21 pct ging het uit van de minderjarige en eveneens in 21 pct van de meerderjarige. Hij voegt er nog aan toe dat het grootste deel van de door hem onderzochten hebben gewacht op deze verleiding. De helft had al homoseksuele relaties vóór het zestiende tot zeventiende jaar.

Opgemerkt mag worden dat de tot dusver genoemde onderzoeken van onder meer Tolsma, Van der Kwast, Kinsey, Pomeroy en Martin voornamelijk statistisch van aard waren, waarbij de gevoelsmatige betrokkenheid bij de bewerking van de gegevens geheel buiten beschouwing werd gelaten.

Wij hebben de voorkeur gegeven aan de biografische methode, dat wil zeggen we hebben de kinderen van destijds, nu op volwassen leeftijd, zelf laten vertellen over hun seksuele ervaringen vroeger met een of meer volwassenen. We lieten iedereen vrij, zijn of haar levensgeschiedenis te schrijven, met dien verstande dat gevraagd werd iets te vertellen over hoe zij destijds deze contacten ervaren hadden, en hoe ze er nu, vele jaren later, tegenover staan. Wij zouden dit de gerichte biografische methode willen noemen. Uiteraard zijn we ons bewust van de nadelen (onder andere een eenzijdigheid van de aanpak) die aan deze benadering vastzitten; de voordelen (minimale beïnvloeding door de onderzoeker; hanteerbaarheid) van deze methode blijken hier echter ruimschoots tegenop te wegen. Tevens opent deze techniek de mogelijkheid de geschreven levensgeschiedenis psychologisch te analyseren.

Daarnaast werden de proefpersonen onderzocht met behulp van de ABV-test, die bestaat uit vier onderdelen, met een totaal van 107 vragen die een symptomatische waarde bezitten. De test is gestructureerd, dat wil zeggen: de proefpersonen worden niet volledig vrij gelaten in de manier van antwoorden; ze mogen maar uit een beperkt aantal mogelijkheden kiezen. Door uitgebreide onder-

zoekingen is vastgesteld wat een bepaalde serie antwoorden voor betekenis heeft.

Aangezien de ABV geijkt is op de Nederlandse bevolking—en we zodoende over normen beschikken—zal het mogelijk zijn te zijner tijd de uitkomsten van ons onderzoek te vergelijken met de landelijke gemiddelden. Dit is uiteraard van grote betekenis. Het zegt immers nog niet veel wanneer we bijvoorbeeld hoge scores op een bepaald onderdeel van onze test krijgen; we weten dan nog niet welke waarde daaraan gehecht moet worden. Pas als de resultaten anders zijn (hogere of lagere scores) dan bij de doorsnee Nederlanders, krijgen ze reliëf.

Bij de ABV krijgt de proefpersoon dus een groot aantal uitspraken voorgelegd die met de te meten eigenschappen in verband staan. Hiermee kan een bepaald aantal punten behaald worden (de score). Naarmate men nu een hogere score haalt is de door de test gemeten eigenschap sterker aanwezig. De concrete vraag zou kunnen zijn: hebben mensen die vroeger als kind seksuele belevenissen hadden met volwassenen gemiddeld dan ook meer neurotische en/of functionele klachten dan de doorsnee-Nederlander? Zijn ze door deze handelingen getraumatiseerd?

Het lokaliseren van onze proefpersonen was een van de grootste problemen. Hoe komen we aan de adressen? We hebben lang nagedacht over dit punt. Uiteindelijk was er ons inziens maar één weg: door bevraging. Dat wil zeggen: we hebben personen in onze omgeving gepolst of zij mensen kenden die in hun kinderjaren seksuele contacten met volwassenen hadden gehad. Zo konden casus nummer 1, 2, 3, 5, 6, 7 en 9 gelokaliseerd worden. Ook via het spreekuur lukte het enkele 'slachtoffers' te vinden (casus nummer 4 en 8). Vrouwelijke 'slachtoffers' waren moeilijker te vinden dan mannelijke.

De kinderen van destijds komen uit alle lagen van de bevolking, hebben verschillende beroepen en niveaus, en wonen in grote en kleine woonplaatsen in verschillende provincies van Nederland. De leeftijden liggen tussen 22 en 70 jaar. Het onderzoek werd begonnen in januari

1971 en is nog in volle gang. Toch komen er al duidelijke lijnen naar voren.

Aangezien het gaat om een lopend onderzoek dat nog niet is afgesloten moet een uitgebreide statistische bewerking hier achterwege blijven. De volledige resultaten zullen elders worden gepubliceerd. We presenteren, ook omdat het in het kader van dit boek beter past dan het statistische materiaal dat de test oplevert, enkel het een en ander uit het biografische gedeelte. Daarmee laten we dan, naast de pedofielen die in de interviews van Ids Haagsma aan het woord komen, ook een aantal vroegere 'slachtoffers' wat over hun ervaringen vertellen.

Het zou stellig interessant geweest zijn als de seksuele belevenissen van onze proefpersonen in een ruimere context of samenhang gebracht hadden kunnen worden. Menige proefpersoon had echter bezwaar tegen opname van bijvoorbeeld vooropleiding, beroep of functie, dit met het oog op een eventuele herkenbaarheid. Om een maximale anonimiteit te bewaren werden de accenten in de beschrijvingen hoofdzakelijk op het seksuele gelegd, en verdere gegevens werden dus achterwege gelaten, op een enkele uitzondering na.

We laten nu enkele kinderen van destijds zelf aan het woord.

Casus 1

De eerste beschrijving is kenmerkend voor een kleine groep die als jongen homofiele contacten had, later heterofiel bleek te zijn en nu negatief tegenover hun jeugdervaringen staat. Het betreft hier een man van nog geen dertig jaar. Hij zegt het volgende over zijn seksuele leven:

Mijn eerste contacten had ik op veertienjarige leeftijd. Ik beleefde deze positief. Mijn partner was toen ongeveer negenendertig jaar oud. Nu ben ik verloofd. Dat ik er nu negatief tegenover sta is te wijten aan het feit dat het in mijn ogen geen normale situatie is geweest, maar dat mijn leeftijd en voorlichting nog niet ver genoeg gevorderd

waren om daar toentertijd een houding aan te geven. Bovendien kon ik toen eigenlijk niet weigeren, omdat de persoon in kwestie mij verder zoveel plezier bezorgd heeft dat ik dat domweg niet kon weigeren, gewoon omdat ik niet wilde dat hij een teleurstelling zou hebben. Ik geloof dat ik toen bang was hem te verliezen. Ik kan me nog herinneren dat toen hij vertelde dat hij een vriendin had en misschien zou gaan trouwen, ik daar vreselijk verdrietig over geweest ben.

Casus 2

De volgende beschrijving is afkomstig van een vijftwintigjarige man en is kenmerkend voor een aanzienlijke groep die *als kind zelf de seksuele contacten uitlokte en na een homofiele periode later heterofiel is*. Het zijn mensen die eenmaal volwassen positief blijven staan tegenover hun jeugdervaringen.

Mijn eerste seksuele contact met een oudere man had ik toen ik veertien was in Rotterdam, vlak bij de Leuvehaven tussen een stapel heipalen, onder het hoge monument dat de boeg van een de golven doorklievende boot voorstelt. Het was niets anders dan elkaar, vlug en schichtig rondkijkend, aftrekken. Toen de eerste over de dam was is er een hele horde gevolgd, waar ik niet veel over kan zeggen. Even sex en dan niets meer.

Eén van de redenen dat ik toen niets blijvends had is, geloof ik, omdat de mannen altijd doodsbang waren betrapt te worden. Begrijpelijk. Dat is zo doorgedaan tot ik zeventien was. Toen ben ik voor het eerst verliefd geworden op een oudere man en had een verhouding van ongeveer acht maanden.

Hierna was het uit met de vliegensvlugge contacten, omdat ik iets meer verlangde dan alleen sex. De mannen waar ik met meeding waren tussen de veertig en zestig jaar oud. Ik spreek nu weer over de tijd vóór mijn zestiende jaar. De meeste contacten had ik in Rotterdam, waar mijn vader een kantoor had en waar ik zoveel mogelijk weekends en vakanties doorbracht. (Wij woon-

den in een dorp in Zeeuws-Vlaanderen.)

Het initiatief ging altijd van mij uit. Ik trok mijn kortste en leukste broekje aan en wandelde over de markten en door de drukste straten van Rotterdam, tot ik iemand zag waarvan ik dacht dat hij 'zo' was en liet mij dan daardoor 'verleiden'.

Ik heb geen spijt over die tijd, ik vind het wel jammer dat ik toen nooit heb gehad wat ik eigenlijk zocht, en dat was een oudere vriend waarmee ik sex zou hebben, maar ook gewoon allerlei andere dingen mee zou doen. Hij zou mij ook van alles leren. Dat was het ongeveer.

Misschien moet ik nog even vertellen dat ik zo'n soort verhouding wel had in de tweede en derde klas van de lagere school, met mijn onderwijzer waar ik dolveel van hield. Ik was toen tien of elf jaar, denk ik. Sex heb ik natuurlijk nooit met hem gehad, wel een soort surrogaat daarvoor, geloof ik, wat neerkwam op het mij meer beurten geven dan andere leerlingen, boeken van mij lenen en een winter hebben wij samen geschaatst buiten schooltijd.

Tegen het einde van het derde schooljaar verhuisde hij naar het Noorden. Ik heb daarna vrij lang geweigerd naar school te gaan wat onder dwang natuurlijk toch gebeurde. Een beetje geromantiseerd heb ik die toestand later wel, geloof ik. Dat ik kapot van hem was is zeker!

Casus 3

De volgende beschrijving is opgetekend door een dertientwintigjarige man die vroeger is verleid door een oudere man. Nu is hij heteroseksueel. Ook dit geval is representatief voor een grotere groep.

Ik was ongeveer dertien jaar toen ik voor het eerst met de pedofilie te maken kreeg. Ik had nooit van het woord gehoord, ook niet van homofilie, omdat mijn seksuele voorlichting van de zijde van mijn ouders zeer zwaar onder de maat was gebleven. De man die mij met de homofilie in contact bracht, en met wie ik het ook lichamenlijk beleefd heb, was en is nu nog een van mijn

dierbaarste vrienden.

Ik herinner me vaag hoe hij me de eerste keer bevredigde. Ik vond het een fijn gevoel, en had geen last van het idee verkeerde dingen te doen; waarschijnlijk omdat ik er geen flauwe notie van had wat er eigenlijk precies gebeurde. Een paar maanden later trachtte hij mij alles uit te leggen, maar het heeft nog een jaar geduurd voor ik het echt begreep.

Als geheel vond ik de situatie vrij triest voor hem, want hij zou mij niet houden als intieme vriend en bij nader inzien, misschien een beetje gevoelsmatig, heb ik hem het zo prettig mogelijk gemaakt. Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik mezelf verknoeide, en dat is ook nooit gebeurd. Ik geloof ook niet dat dit werkelijk mogelijk is, in dit geval.

De enige keer dat ik er een terugslag van kreeg, was toen ik mijn aanstaande heb verteld wat er gebeurd was indertijd. Overigens heb ik met haar een fantastische verhouding. Wij hebben een zeer fijne geslachtelijke omgang, en van moeilijkheden mijnerzijds is geen sprake.

Wat betreft mijn mening in het algemeen nog het volgende. Homofilie moet mijns inziens vrijgegeven worden en wettelijk erkend, hoewel ik het onjuist vind om het te propageren als een nieuw soort seksuele uitspatting, wat door sommige elementen wordt gedaan. Het blijft volgens mij een liefdesverhouding tussen twee personen, die nog iets anders moet betekenen dan alleen sex, anders wordt het naderhand een enorme morele kater (ook bij normale verhoudingen).

Pedofilie vind ik een moeilijke kwestie. Ik gun iedereen geluk en liefde in alle opzichten, maar dit zou ik niet kunnen goedkeuren. Zelf heb ik geen last ondervonden, maar niet iedereen maakt er op zo'n manier kennis mee.

Casus 4

Het volgende protocol is afkomstig van een zevenendertigjarige man. Het is enigszins representatief voor een kleinere groep kinderen waarbij destijds de ouders in-

grepen.

Ik zal veertien of vijftien jaar geweest zijn tijdens mijn eerste seksuele kontakt met een man van circa dertig jaar. Ik beleefde deze kontakten als prettig. Nu als volwassene zie ik de vroegere periode als een deel van mijn leven dat bij mij hoort. Ik ben nu gehuwd en heb vier kinderen.

Mensen met deze geaardheid horen te passen in deze maatschappij en deze maatschappij dient dit als vanzelfsprekend te aanvaarden. Het zal nog zeer veel tijd vergen voordat dit verwezenlijkt is.

Mijn vroegere kontakten met deze andere geaardheid zijn toentertijd zo hard en toch mild door mijn ouders opgevat, zodat ik het gevoel had iets zeer verkeerd te hebben gedaan. Nu zie ik het als deel van de persoonlijke ervaring die ik niet uit mijn leven wil verwijderd zien.

Casus 5

Nu willen we een representant aan het woord laten die zijn eerste kontakten lang vóór het bereiken van de puberteit had. Het betreft een man van tegen de achtenzestig jaar. Hij ziet de pedofilie als volgt en geldt als enigszins kenmerkend voor zijn groep.

Op mijn zevende jaar kwam ik in kontakt met een man die bijzonder aardig voor mij was. Hij nam me mee naar zijn zolder waar hij me op schoot nam en het tot seksueel kontakt kwam. Ik vond dit erg prettig en fijn. Ik keek steeds uit naar de woensdagmiddagen, de dagen waarop wij elkander zagen. Dit duurde geruime tijd.

Later had ik nog vele kontakten met andere mannen. Met leeftijdsgenootjes deed ik nooit iets.

Op zekere dag ben ik met een kelner meegegaan naar zijn huis. Ik was zeer geïnteresseerd en opgewonden. We hebben toen samen sex gehad, wat mij buitengewoon bevredigde. Ik zal toen ongeveer veertien jaar geweest zijn. Thuis gekomen voelde ik mij onrustig en de volgende dag ben ik uit eigen beweging weer naar hem toe ge-

gaan. Wij hebben dit zo'n twintig keer in de daarop volgende periode gedaan.

Voor mij is het nimmer een gemis geweest dat ik geen meisje had zoals vele anderen.

Nu, als bijna achtenzestigjarige man, na een goed leven gehad te hebben, zie ik deze kontakten van destijds nog als zeer positief voor mijn ontwikkeling. Ik zou ze niet hebben willen missen, en ik benijd de mensen niet die deze kansen niet hebben gehad.

Ik was en ben homofiel en leef al bijna twintig jaar met mijn vriend; daarvóór had ik gedurende vijftien jaar een getrouwde biseksuele vriend, waar ik ook zeer gelukkig mee geweest ben.

Ik beschouw mijn leven als bewijs dat men homofiel geboren wordt en niet gemaakt door de omstandigheden. Het hoort volkomen bij mij. Ik wist vroeger precies dat ik er niet met mijn klasgenootjes of anderen over praten moest. Dat was ook geen probleem.

Casus 6

Ter illustratie volgt hier nog de biografie van een vijftwintigjarige man die in dezelfde categorie thuishoort als het voorafgaande geval. Hij zegt het volgende.

Toen ik een jaar of acht was maakte ik op straat kennis met een man, die vond dat ik zo aardig speelde. Hij nodigde mij uit voor een fietstochtje (steptochtje) en later om eens bij hem thuis te komen. Mijn ouders hadden mij echter op het hart gedrukt dit niet te doen, maar ik zag echt de gevaren niet die mijn ouders mij hadden voorgeschoteld. Ik kon mij van die meneer zoiets niet voorstellen. Mijn eerste kennismaking bij hem thuis was ook werkelijk een kennismaking. Wij werden vrienden en ik mocht hem bij zijn voornaam noemen. Zo langzamerhand leerden wij elkander beter kennen en ik werd geconfronteerd met zijn homofilie, hetgeen beslist niet bij mij insloeg als een bom, maar het was iets waar ik meer van wilde weten en zo werd ik voorgelicht op seksueel gebied, want andere onderwerpen zoals biseksuali-

teit en heterofilie kwamen ook ter sprake, iets waar mijn ouders beslist geen kaas van gegeten hadden (dit heb ik ze ook nooit kwalijk genomen).

De band tussen ons en de vriendschap werd steeds hechter en van hem ging ook wat liefde uit, hetgeen ik eigenlijk nooit gekend had. Althans niet zoals ik het op het ogenblik met mijn vrouw ken. Maar de vriendschap was (en is nog) zoals ik met geen ander mij zou kunnen voorstellen. Wij hadden wat later, ik was een jaar of tien, ook seksueel contact met elkaar, waar ik altijd veel plezier in had. Dit duurde tot ongeveer mijn achttiende jaar, ik kreeg toen verkering. Toen ik verloofd was heb ik mijn verloofde met een gerust hart mijn jeugd kunnen vertellen. Ik was zelf voldoende voorbereid en bracht dit over op haar. Zij kon dit heel goed waarderen. Wij waren erg zeker van elkaar, zijn getrouwd in 1968 en hebben op het ogenblik een bijzonder goed huwelijk, een bijzonder fijn geslachtsverkeer en een bijzonder lieve dochter van tien maanden.

Conclusie: voor het latere huwelijksleven was dit alles een bijzonder goede inleiding en men krijgt een gezonde kijk op de wereld. Voor de studie minder best, maar dat kan ook persoonlijk zijn.

Casus 7

Uit de groep kinderen die contact hadden met beide geslachten lichten we het volgende geval. Het betreft een zesendertigjarige man. Zoals dat met meer proefpersonen het geval is had deze casus ook in een andere groep ingedeeld kunnen worden. De meeste passen uiteraard in meer dan één categorie. Toch achten we deze proefpersoon wel illustratief voor een aantal 'slachtoffers' dat duidelijk één richting prefereert, in dit geval de homofiele.

De ervaringen waar ik het een en ander over ga vertellen dateren uit mijn veertiende levensjaar. In deze periode had ik buiten het doktertje spelen met buurtgenoten van beiderlei kunne en ongeveer dezelfde leef-

tijd, een speciale belangstelling (achteraf gezien) voor seksegenoten waarmee ik de normale puberteitsspelletjes deed, zowel op school, de padvinderij, de jeugdclub en catechisatie.

Aangezien ik echter in die tijd ook een avondcursus bezocht, waar de jongste leerling mijn persoontje was en de oudste misschien wel vijftig, kwam ik in die periode met een klasgenoot in aanraking waarmee ik 's avonds zogenaamd huiswerk maakte. Later bleek dat deze persoon biseksueel was. Hij zette mij—buiten het huiswerk om—op allerlei manieren aan tot seksuele spelletjes, iets wat ik in het begin met schroom deed.

Later echter zag ik de zogenaamde huiswerkavonden met verlangen tegemoet. Daar het huiswerk totaal ondergeschikt werd en sex de hoofdzaak, leefde ik met zo'n verlangen naar de avonden toe, dat het mijn moeder opviel. Na een streng onderhoud met haar en mijn vader ging ik door de mand, wat voor mijn klasgenoot minder prettige gevolgen had, aangezien hij in de verpleging werkzaam was, iets waar mijn moeder een eind aan maakte door de werkgever in te lichten. Betrokkene was verder ook nog leider bij de padvinderij, ook dit werk moest hij opgeven. Hij was toen ongeveer dertig jaar oud. Hij is later getrouwd en maatschappelijk zeer goed geslaagd, dit tot mijn genoegen.

Ook op veertienjarige leeftijd heb ik nog eens een vaag contact met een vrouw gehad, die tegen de veertig liep, iets wat mij veel minder genoeg bezorgde. Dit gebeurde meer onder dwang. Mijn contact met de jongeman van dertig was zeer prettig, positief en enigszins nuttig en waardevol voor mijn verdere leven, aangezien dit positief homoseksueel gericht is. Uit mijn beschrijving zal men wel hebben opgemaakt dat de relatie met de vrouw door mij als negatief gekenschetst kan worden.

Ik sta heden ten dage nog zeer positief tegenover het seksuele contact van ouderen met zeer jongen van hetzelfde geslacht, daar voor mij vaststaat dat de richting, hetero- of homofiel, gegeven is en door deze contacten

niet wordt veranderd. Het zal de jeugdige later enkel maar voordelen opleveren tijdens zijn seksuele kontakten, omdat men al wat ervaring heeft, wat men dan in zijn eigen spel kan verwerken.

Tot slot nog dit. Mijn loopbaan liep via loopjongen, magazijnbediende, over filiaalhouder in de levensmiddelenbranche naar een goede kantoorfunctie. (Met het oog op de lengte werd deze beschrijving verkort weergegeven.)

Casus 8

We willen deze casuïstiek besluiten met een geval dat in verband staat met art. 247 WvS. Het is ook wel kenmerkend voor veel van deze gevallen. Het gaat hier om een vrouw van middelbare leeftijd.

U kunt het zich misschien niet voorstellen, maar op mijn twaalfde jaar was ik erg verliefd op een vijftigjarige man en hij ook op mij. Wie de eerste stoot gaf weet ik niet meer maar wij streelden elkander en beleefden de seksualiteit samen. Het ontspande mij geweldig.

Op zekere dag kwamen mijn ouders erachter en de politie werd ingeschakeld. De verhoren waren vreselijk. Ik ontkende en ontkende nogmaals. Toen sloeg ik door. Mijn oudere vriend werd gearresteerd. Mijn ouders hadden, na mijn gedwongen bekentenis, een formele klacht ingediend. Niets hielp meer. Ik heb dit nooit kunnen vergeten. Het is niet rechtvaardig geweest, het had zo'n mooie herinnering kunnen zijn.

Ik ben getrouwd en heb vier kinderen. Ik zou het niet erg gevonden hebben als ook zij kontakten met ouderen gehad zouden hebben. Ik sta hier positief tegenover.

Alle kinderen uit dit materiaal beleefden de seksuele handelingen met volwassenen als *positief* (prettig, fijn en belangrijk). Slechts één proefpersoon staat als volwassene *negatief* tegenover zijn jeugdervaringen ('omdat het in mijn ogen geen normale situatie is geweest'). In wezen zoeken alle onderzochten *affectie, liefde, geborgenheid en genegenheid*, en niet alleen seksualiteit. Sommigen

verdedigen de pedofiele relatie als zodanig.

Van traumatiserende invloeden lijkt eigenlijk nergens sprake; het tegendeel blijkt eerder waar. Het zijn niet de handelingen zelf, die meestal uit strelingen bestaan of masturbatorisch van aard zijn, maar het is de houding van de maatschappij die tot problemen en conflicten leidt (casus nummer 8).

Over angsten ten opzichte van de volwassene wordt nergens gesproken, wat toch opmerkelijk genoemd mag worden. Dit woord komt in dit verband nergens in de teksten voor, ook niet in bedekte vorm. Blijkbaar is de 'approach' van de pedofiel goed aan de situatie aangepast. Hij weet het vertrouwen te winnen van de jongere.

In het oog springend is verder dat deze beschrijvingen in wezen zo op elkaar lijken; ze zijn stuk voor stuk zo menselijk en invoelbaar. Over het algemeen beginnen de eerste kontakten in de puberteit (omstreeks het veertiende levensjaar), maar ook al gedurende de lagere-schoolleeftijd (casus 5 en 6).

We hebben tot dusver een dertig protocollen verzameld; daarnaast hadden we een aantal gesprekken met 'slachtoffers' en we waren in de gelegenheid enkele proefpersonen te volgen over een reeks van jaren.

Casus 9

Ik wil nu graag nog een enkel geval uit het grotere materiaal bespreken. Het gaat om een man van middelbare leeftijd, die als enige de volgende aspecten naar voren brengt. Dit geval staat geheel op zichzelf.

Mijn eerste kontakt was op ongeveer twaalf- of dertienjarige leeftijd. Ik liet dit kontakt aan de ene kant gelaten over mij heen gaan en aan de andere kant was ik nieuwsgierig. Ik had op onregelmatige tijden kontakten tot aan mijn achttiende jaar en wel steeds met dezelfde partner, die ongeveer twintig jaar ouder was dan ik. Later werd mij duidelijk dat ik destijds een vaderfiguur zocht; mijn vader was in die tijd door oorlogsomstandigheden afwezig. Ik vond deze kontakten niet normaal, ik was wel

begaan met mijn partner waar ik nu nog op zeer vriendschappelijke voet mee omga. Achteraf ben ik met het seksuele aspect niet zo gelukkig. Ik hoop niet dat het mijn zoon overkomt.

Mogelijk spelen hier onder andere morele bezwaren—bewust of onbewust—een rol. Een streng superego kan uiteraard van invloed zijn op de belevingswijze. Verder gaat het hier om iemand die geen homofiele jeugdfase heeft doorgemaakt, wat uit de anamnese en een gesprek bleek.

Casus 10

Naar aanleiding van een brief die in Sextant van januari 1971 werd opgenomen kwam de volgende anonieme reactie binnen.* Aangezien deze beschrijving vele interessante aspecten van ons vraagstuk belicht, laten we deze brief in zijn geheel volgen:

De verbittering van de briefschrijfster die als tienjarige werd misbruikt door een man die hevig aan tuberculose leed, kan ik begrijpen, maar natuurlijk kun je nooit generaliseren en met één bepaalde ervaring pedofilie vervloeken, en met een andere ervaring het vergoelijken of zelfs verheerlijken. Het hangt natuurlijk ook heel sterk van de omstandigheden af.

Ik heb zelf ook, toen ik nog maar nauwelijks twaalf jaar was, een ervaring opgedaan met een volwassen man, maar bij mij waren de omstandigheden zodanig, dat ik er niet met afgrijzen aan terugdenk, integendeel. Ik be- waar erg fijne herinneringen aan deze eerste toch wel bizarre kennismaking met de sex, en wat er acht jaar geleden is gebeurd heeft echt geen slechte gevolgen ge- had, ik heb er geen trauma van overgehouden, ik ben ook niet oversekst geraakt of frigide geworden. Het enige was dat ik al erg vroeg leerde hoe een man en een meisje elkaar kunnen bevredigen en praktische seksuele voor-

* Aangezien de brief anoniem was, kunnen we voor de authenticiteit van dit geval niet instaan. Niettemin is het opgenomen; se non è vero, è ben trovato. (PvE)

lichting kreeg, waardoor ik niet uit een boekje hoefde te leren hoe een man er naakt uitziet, hoe hij een erectie krijgt en klaarkomt, masturbatie, enzovoort.

Omstandigheden die in mijn geval meespeelden waren dat er van verkrachting geen sprake was, dat de man in kwestie een reuze lieverd was, dat de gelegenheid zoals het heet de dief maakte en dat ik, zoals ik natuurlijk pas achteraf heb begrepen, instinctief ook al wat verleidingskunsten heb gehanteerd en een beetje uitdagend ben geweest, want dat zit er bij ons vrouwen beslist al vroeg in. Bovendien heb je ook op die leeftijd echt wel al in de gaten als een man naar je kijkt alsof je al geen kind meer bent.

En dat deed oom Herman. Hij was begin veertig (precies zou ik het niet kunnen zeggen) en geen echte oom, maar mijn broertje en ik noemden hem zo, omdat hij vaak bij ons thuis kwam. Oom Herman was net als mijn vader bij het spoor en vreselijk actief, hij maakte alles, zat in de fanfare, kweekte sierduiven en had een volkstuin, waar wij kinderen op vrije middagen of in de vakantie wel kwamen spelen en helpen.

Soms bij vlagen was hij stoeierig of zoenerig, hij trok graag aan m'n paardestaart of kietelde me tussen m'n ribben of sloeg z'n armen stevig om me heen en op een keer ontdekte ik, dat hij op z'n gemak bij m'n bloes naar binnen stond te gluren toen ik voorover gebukt stond om aardbeien te plukken. En dat is een ontdekking voor een spriet op die leeftijd, vooral wanneer je er, zoals ik toen, verschrikkelijk groots op bent dat je al een beetje borstjes begint te krijgen.

Ik herinner me nog goed dat ik toch wel een kleur kreeg, maar net deed of ik niets merkte, en dat ik opeens zin kreeg om m'n bloesje uit te doen om oom Herman nog beter te laten zien dat ik al een echt meisje aan het worden was. Eerst durfde ik niet, maar later op de middag, toen we allebei aan het schoffelen waren, zei ik dat ik stikte van de hitte (het was ook warm) en heb ik heel moedig m'n bloes uitgetrokken om net als oom Herman

heel sportief in m'n blote bovenlijf te werken, want een hemd droeg ik niet en aan een behaatje was ik natuurlijk nog niet toe.

De manier waarop hij naar me keek toen ik daar opeens alleen in m'n spijkerbroek stond! Maar gek genoeg schaamde ik me er toen helemaal niet meer voor. Het schoffelen was gelijk afgelopen, er moest opeens zo nodig liem gedronken worden; logisch want het 'zitje' bij het door oom Herman gebouwde huisje op de tuin was van de andere volkstuintjes af niet te zien.

Hij was gewoon heel anders dan anders weet ik nog wel, en was me op een ontzettende manier aan het vleien: dat ik al zo groot werd en dat-ie er geen idee van had gehad (alsof ik niet beter wist) dat ik al buste had, en of het niet pijn deed van het groeien, en of ik wel wist dat ze in het begin vaak niet even groot zijn, allemaal van die prietpraat, maar ik slobberde het natuurlijk in.

En ik vond het ook niet eens eng dat hij, toen ik op de afgezaagde boomstam zat, voor me hurkte en m'n bultjes betastte en over m'n tepels wreef. Het was ook niet eng of smerig of weerzinwekkend, omdat, wel omdat het oom Herman was, wat natuurlijk nooit is uit te leggen, wat alleen maar kan worden aanvoeld als je hem kende zoals wij kinderen hem kenden. (En van een schoolmeisjesverliefdheid was echt geen sprake.)

Zoals altijd kwam ook toen van het een het ander: het heeft in m'n herinnering nog geen tien minuten geduurd of hij had me poedelnaakt voor zich staan, maar toen wel binnen, veilig achter de vitrage. En ook dat ging als vanzelf. Toen ik m'n armen achter m'n hoofd vouwde omdat ik thuis in de spiegel had ontdekt dat m'n borstjes dan groter leken, en oom Herman zei dat ik nu ook wel gauw haartjes in m'n oksels zou krijgen, flapte ik er heel trots uit dat ik van onderen al wat had.

Dat wilde-ie niet geloven omdat ik onder m'n armen nog kaal was (of misschien deed hij alsof) en toen ik volhield daagde hij me natuurlijk uit om het te bewijzen. Maar toen ik m'n spijkerbroek begon los te knopen trok

hij me vlug mee naar binnen. Ik weet nog wel dat ik niet van plan was me helemaal uit te kleden, maar toen ik m'n broeken zover naar beneden had gestroopt dat die paar blonde haartjes te zien waren, werd ik plotseling erg overmoedig en trok het zaakje helemaal uit.

Natuurlijk wist ik best dat ik in m'n blootje nog niets voorstelde, maar toen voelde ik me haast een filmster, want oom Herman keek naar me of ik Sophia Loren was. Het was natuurlijk wel een gekke gewaarwording om daar zo naakt te staan, maar ik vond het niet vervelend, zoals kort voordien toen bij de sportkeuring (voor de korfbal) ook m'n broekje omlaag moest.

Oom Herman was het ook wel toevertrouwd om iemand op z'n gemak te stellen, en het staat me nog vaag voor de geest dat hij toen, zoals wel vaker, zei dat hij het zo jammer vond dat hij zelf niet zo'n lief dochttertje had (oom Herman en tante Koosje hadden geen kinderen). In elk geval ging het op de vaderlijke toer, maar niet lang, want toen ik eenmaal op z'n knie zat begon hij me kusjes te geven en met z'n grote handen m'n borstjes en m'n buik en m'n dijen te strelen, een complete vrijpartij waarbij z'n vingers al gauw actief werden tussen m'n benen.

Ik onderging het als een geweldige sensatie, nog niet eens zo zeer door wat ik voelde maar door wat hij deed. Ik denk dat ik ook wel begreep dat hij op jonge meisjes viel en de kans aangreep, en ik gunde het hem ook graag. En hij was zo lief voor me, zei zoveel leuke, lieve dingen! Ik kijk er nu nog op terug als een gekke, maar fijne eerste ervaring en ik vond het toen ook zo fijn, dat ik hem toen ik naar huis ging vroeg of ik nog eens Evaatje mocht komen spelen (zo noemde hij het). Nou, dat wilde hij ook wel en we spraken gelijk af, dat we de volgende dag na het avondeten naar de tuin zouden gaan. Oom Herman werkte er dan wel meer, maar nu kwam er niks van werken.

Ik wou gelijk al m'n jurk uittrekken, maar hij trok me naar zich toe en begon verschrikkelijk serieus tegen me

aan te praten, en te zeggen dat het niet meer kon, dat hij iets had gedaan waarvoor hij de gevangenis in kon, dat m'n ouders het hem nooit zouden vergeven als ze het ontdekten enzovoort, enzovoort. Maar toen ik zei, dat ik het helemaal niet erg vond dat hij me bloot zag en overal streelde, maar juist fijn, sloten we een soort 'bondgenootschap' om het als ons beider geheimpje te beschouwen.

Hij heeft me daarna uitgetkleed en me op de oude verschoten sofa gelegd en me overal gekust wat ik een heerlijke gewaarwording vond. Gaandeweg ben ik die zomer helemaal ingewijd en 'wakker' gemaakt; al gauw trok oom Herman ook zijn kleren uit en leerde ik hoe een meisje een man kan bevredigen. Hij leerde me ook allerlei standen en het genot van likken en zuigen, maar hij had zichzelf (en dat vind ik toch wel een grote prestatie) voldoende in bedwang om geen echte geslachtsgemeenschap met me te hebben.

Hij vond het soms al fijn om alleen maar naar me te kijken, vooral als ik naakt gymnastiek voor hem deed (ik was en ben nog erg lenig); dan zag ik z'n lid gewoon groot worden in z'n broek. Een keer hebben we iets gekst uitgehaald; toen hebben we in een stromende regen spiernaakt met alleen onze kaplaarzen aan aalbessen geplukt! We hadden geweldige lol, en er was toch niemand die ons zag, en toen we drijfnat naar binnen waren gevluht hebben we elkaar afgedroogd en sex gemaakt.

Nogmaals, ik wil niet verdedigen wat oom Herman deed en zeker niet pedofilie aanprijzen, maar ik had er net zo'n fijne zomer door als hij (er kwam plotseling een eind aan toen paps, die stationschef is, weer eens een keertje werd overgeplaatst en misschien was dat maar goed ook) en het heeft me beslist geen kwaad gedaan.

Het komt er helemaal op aan wie de pedofilie bedrijft en hoe, als hij echt van kinderen houdt (en dat pleegt toch samen te gaan) zal hij het kind in kwestie ook begrijpen en aanvoelen, en dus weten wat wel en wat niet kan. In mijn geval kon er heel wat en dat heeft oom Herman beslist wel aangevoeld, want hij was veel te veel

een goeierd om voor z'n eigen pleziertje iets onherstelbaar te vernielen.

Ofschoon onze steekproef te klein is om representatief genoemd te mogen worden voor de totale populatie van kinderen die relaties onderhouden met volwassenen, leek het ons toch interessant deze gevallen te presenteren. Ze laten namelijk zien dat het met de schadelijke gevolgen nogal meevalt en dat er zeker een aantal kinderen is bij wie deze contacten eerder bevorderlijk zijn voor hun geestelijke gezondheid dan schadelijk. En dit is een belangrijk gegeven.

Schlegel schrijft in zijn boek *Die Sexualinstinkte des Menschen* dat een aanzienlijk aantal jongens, die horen tot de andromorf-gynekomorfe reeks (= mannelijk-vrouwelijke scala), tijdens de puberteit een grote behoefte hebben aan leiding en genegenheid. Ook in seksueel opzicht zouden ze passief zijn; in *Das grosse Tabu* zegt hij letterlijk: 'Daarom geeft de passieve seksuele rol aan hen ook volle bevrediging'.

En ten aanzien van de homofiele verleiding mag nog het volgende naar voren gebracht worden. Volgens het rapport van de commissie-Speijer, dat uitgebracht werd aan de minister van justitie Polak en dat grote aandacht heeft geschonken juist aan de aspecten van de geestelijke volksgezondheid, is het begrip 'verleiding' niet te handhaven. Ze komt dan ook tot de conclusie dat het onjuist is om 'verleiding' aan te nemen in de zin van 'brengend tot blijvend homoseksueel gedrag'.

In dit rapport van de Gezondheidsraad, dat opgesteld werd in verband met de intrekking van art. 248bis WvS, staat:

'De commissie meent, dat er inderdaad reden is, ook nadrukkelijk te wijzen op de positieve aspecten van de homoseksuele initiatie' en even verder uit zij de mening: 'Door gebrek aan contact en initiatiemogelijkheden kan de jongere lange tijd in een soort vacuüm blijven verkeren. De behoefte aan zelfherkenning en zelfverwerkelijking is hier bijzonder dringend. Meer openheid en

meer contactmogelijkheid zal niet alleen de jeugdige homoseksueel in zijn problemen van rijping helpen, maar kan ook voor de heteroseksuele jongere een positief aspect hebben. De Amerikaanse psychiater Sullivan legde in zijn werk sterk de nadruk op de behoefte aan nauwe relaties in de preadolescente fase. Daarbij acht hij het in hoge mate wenselijk, dat deze relaties een grote intimiteit bereiken.' (Geciteerd uit de *Bijlage bij wetsontwerp 10 347, Kamerzitting 1969-1970*, 's-Gravenhage 1969, blz. 16).

Deze stellingen gelden in wezen ook voor jeugdigen van vijftien jaar en jonger: liefde kent geen leeftijds-grenzen, wetten wèl. Het gaat erom dat de mens zijn eigen plaats kan vinden in de rij heterofilie-homofilie. Onze casuïstiek geeft wel enkele voorbeelden hiervoor.

Nog een laatste woord over de 'verleiding'. De eerder genoemde psychiater Tolsma vond bij een statistisch onderzoek van 133 'slachtoffers' die door homofielen waren geïnitieerd, dat slechts een gering percentage later homoseksueel was. Dit aantal kwam ongeveer overeen met het percentage homoseksuelen in onze samenleving.

Ons onderzoek laat zien dat de menselijke relatievorming tussen een jongen of meisje en een volwassene in een aantal gevallen wel degelijk mogelijk is. Soms duurt deze band, in de vorm van een hechte vriendschap, het hele leven lang (casus 3, 5 en 8). Dit komt ook voor in gevallen waarbij het eerste contact op zes- of zevenjarige leeftijd plaatsvond. Leeftijdsgrenzen blijken ook hier niet te trekken te zijn.

Illustratief voor verhoudingen tussen meisjes van elf of twaalf jaar met een man is de kort geleden bij Christian Bourgois verschenen roman van Gianni Segre *La confirmation* (Paris 1969), waarin tevens de relatie tussen een volwassen vrouw en meisjes van deze leeftijd de aandacht krijgt.

Over de frequentie van homofiel-pedofiele contacten lopen de meningen uiteen. Edward Brongersma komt in zijn boek *Das verfermte Geschlecht* (1970) tot een

voorzichtige schatting. Volgens deze auteur zouden in Nederland, met ongeveer drie miljoen mannen tussen de 21 en 64 jaar, meer dan anderhalf miljoen contacten met minderjarigen per jaar plaatsvinden. Voor de Bondsrepubliek Duitsland zouden dat er ongeveer 7.500.000 zijn. Uit deze cijfers blijkt wel hoe belangrijk ons onderwerp is.

Het opvallende bij de pedofilie is wel dat het als verschijnsel in onze tijd en cultuur zo extreem onderdrukt is. Het past niet in ons gedachtenpatroon; pas in de jaren zeventig wordt het taboe voorzichtig doorbroken. Onfeilbaar geachte normen en oude tradities verdwijnen langzaam maar zeker.

Beeld en werkelijkheid hoeven niet identiek te zijn. Het ging bij een onderzoek als dit echter niet om het beeld dat men heeft van deze relaties, maar in de eerste plaats om de werkelijkheid. Die is van evenveel betekenis als het beeld zoals dat bij vele mensen uit alle lagen van de bevolking leeft, en dat in grote lijnen gekenmerkt wordt door een negatieve waardering van de pedofilie, met alle consequenties van dien. In het algemeen blijkt dit beeld onjuist te zijn en sterk overdreven in de ongunstige richting. Het is vertekend.

Tot 1886 werd er in onze wetgeving geen enkele leeftijdsgrens genoemd; er was geen bescherming onder een bepaalde leeftijd. In 1886 werd de zestien-jaargrens ingevoerd en in 1911 kwam art. 248bis erbij. Toch werd de periode van vóór 1886 niet gekenmerkt door excessen, integendeel. Nu zijn wij weer bezig de leeftijdsgrenzen af te breken, een teruggang dus naar vroeger.

Het merkwaardige is dat de maatschappij door een verandering in houding veel meer profijt zou kunnen hebben van de pedofiele medemens. Ze is zich dit echter nog niet bewust, ofschoon een begin van bewustwording wel aanwezig is.

Samenvatting

Onze probleemstelling was de volgende: hebben seksuele

kontakten of relaties tussen een volwassen man of vrouw met een jongen of meisje beneden de leeftijd van zestien jaar nadelige gevolgen voor de jongere en zo ja, welke zijn dat dan? Het onderzoek hiernaar bestond uit een 'biografisch' gedeelte en een psychologische test, de ABV. De voorlopige en voorzichtige conclusies gaan in de volgende richting:

- a. jongeren beleven seksuele kontakten en relaties met volwassenen vaak als positief;
- b. jongeren zoeken naast het seksuele aspect ook affectie, genegenheid en geborgenheid;
- c. van een traumatiserende invloed kunnen we niet spreken, ook niet van angsten ten opzichte van volwassenen;
- d. de initiatie heeft geen invloed op de latere gerichtheid;
- e. in enkele gevallen beginnen de eerste kontakten al tijdens de lagere-schoolperiode;
- f. de seksuele handelingen zijn meestal van masturbatorische aard;
- g. soms blijft de vriendschapsband na de seksueel getinte periode voortbestaan, in enkele gevallen het hele leven;
- h. de houding van de maatschappij werkt negatief.

Literatuur

Drenth, Prof. dr. P.: *De psychologische test*; Van Loghem Slaterus, Arnhem, 1968.

Gezondheidsraad: Advies inzake homoseksuele relaties met minderjarigen, in het bijzonder met betrekking tot artikel 248bis van het Wetboek van Strafrecht (Bijlage bij Wetsontwerp 10 347, Zitting 1969-1970), 's-Gravenhage, 1969.

Kinsey, Prof. dr. A.C., Pomeroy, W.B. and Martin, G. E.: *Sexual Behavior in the Human Male*; W. B. Saunders Company, Philadelphia and London 1948.

Kwast, Dr. S. van der: *Sexuele criminaliteit—Capita selecta*; De Nederlandse bibliotheek der geneeskunde, Leiden 1968.

Stekel, Dr. W.: *Psychosexueller Infantilismus*; Urban

und Schwarzenberg, Berlin und Wien 1922.

Schlegel, Dr. W. S.: *Die Sexualinstinkte des Menschen* 2 Aufl.; München 1966; *Das grosse Tabu*; München 1969; *Lexikon der Sexualität*; Wilhelm Heyne Verlag, München 1969.

Toobert, S., Bartelme, K. F., and Jones, E. S.: *Some Factors related to Pedophilia*; *Int. J. Soc. Psychiat.*, 1959, 4, 272-279.

Tolsma, Dr. F. J.: *De betekenis van de verleiding in homofiele ontwikkelingen*; Verslagen van het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap, Amsterdam 1957.

Wilde, Dr. G. J. S.: *Neurotische labiliteit gemeten volgens de vragenlijst-methode*; F. van Rossen, Amsterdam, 1963.

In het voorjaar van 1971 interviewde Willem Duys in zijn populaire televisieprogramma Voor de vuist weg de moeder van een vierjarig meisje dat het slachtoffer was geworden van een verkrachting. Daarbij maakte hij nogal wat verontwaardiging los bij genuanceerder denkende kijkers door te zeggen dat hij, als een van zijn kinderen zoiets overkwam, de verkrachter graag met eigen hand zou doodslaan, een opmerking die bij zijn publiek in de zaal een emotionele bijval verwekte.

Reacties in ingezonden-brievenrubrieken leerden onder-tussen dat ook heel wat mensen buiten de zaal de woorden van Duys van harte konden toejuichen, en velen zullen die reactie, al zullen ze op rationele gronden zelf niet zo reageren, toch redelijk kunnen begrijpen.

Toch zit er, geloof ik, én in de reactie van Duys én in de bijval van zijn publiek, een irrationeel moment, en dit ondanks het feit dat er, in het geval van dit vierjarig meisje, wel degelijk sprake was van een misdrijf. Het kind liep vrij ernstig lichamelijk letsel op; het was mishandeld, en de rechterlijke macht moest dus ingrijpen —zoals bij elke mishandeling, van wie dan ook.

Maar merkwaardig is dat we maar zelden, bij welke mishandeling, van wie dan ook, een reactie kunnen constateren die qua emotionaliteit vergelijkbaar is met die van Duys. Haast is het tegendeel waar: er worden in ons land elk jaar duizenden kinderen mishandeld, bijvoorbeeld door hun ouders. Deskundigen op het gebied van de kindbescherming wijzen daar voortdurend op, maar de publieke opinie blijft er vrij lauw en onverschillig onder.

Reacties zoals die in het programma van Duys treden vrijwel uitsluitend op als het een geval betreft van seksuele mishandeling, en het is vrij waarschijnlijk dat de verontwaardiging daarbij meer voortkomt uit het seksuele element dan uit de mishandeling als zodanig. Sterker nog: de seksuele handeling lijkt op zichzelf voldoende om bij een groot deel van de bevolking een diep afgrijzen te wekken.

Op nog een andere manier is de bijzondere positie van het seksuele delict, speciaal als er kinderen bij betrokken zijn, gebleken toen het maandblad Sextant in oktober 1970 een beschouwing van mijn hand over pedofilie publiceerde, gevolgd door het beknopte levensverhaal van een pedofiel. Het ministerie van justitie gebruikte uitgerend die publikatie om de koninklijke goedkeuring op een statutenwijziging van de NVSH te weigeren, en het zinspeelde zelfs op de mogelijkheid van een verbod van de vereniging.

Een van de merkwaardigste argumenten van de minister en zijn adviseurs kwam hierop neer dat 'ontucht' met kinderen nog altijd een misdrijf was, en dat de NVSH op geen enkele manier had laten blijken dat ze de inhoud van de twee artikelen afkeurde.

Nu was die inhoud een duidelijk pleidooi voor het ter discussie stellen van juist die bepalingen uit onze strafwet die het seksuele contact met kinderen tot een misdrijf stempelen, en hier deed zich dus het vrijwel unieke feit voor dat een minister van justitie bezwaar maakte tegen de discussie over een wetsartikel. Zo'n discussie is waarschijnlijk over praktisch ieder ander wetsartikel mogelijk, zelfs over die over moord of doodslag, maar als het over seksualiteit gaat, en in het bijzonder die van kinderen, is zelfs een juridisch geschoold minister niet tot een redelijke reactie in staat.

Je zou met dat feit vrede kunnen hebben als de schadelijke gevolgen van de seksuele delicten een duidelijk voor iedereen zichtbare werkelijkheid waren. Maar in de meeste gevallen is dat niet zo. In het geval van het vierjarig meisje was er overduidelijk sprake van lichamelijk letsel, van een geval van mishandeling dat de maatschappij niet kan laten passeren zonder in te grijpen. Maar in de meeste gevallen is de schade aan het kind niet zo duidelijk te constateren: er wordt dan verondersteld dat er een psychische schade is.

Als die schade zo groot zou zijn als de emotionaliteit van de reacties op een seksueel delict zou doen ver-

wachten, zouden overal de beklagenswaardige slachtoffers van zulke delicten moeten rondlopen. En eigenlijk weet iedereen wel dat dit niet zo is: de gevallen die dr. Bernard in dit boek publiceert maken op z'n minst aanemelijk dat ook de psycholoog geen verband kan leggen tussen een seksueel contact op jeugdige leeftijd en ernstige stoornissen tijdens de volwassenheid.

Enige kennis van psychiatrische literatuur volstaat trouwens om te weten dat Bernards onderzoek eigenlijk overbodig was. Zou immers een seksuele relatie, of ten minste een gedwongen seksueel contact op jeugdige leeftijd, zulke ernstige psychische gevolgen hebben als de openbare mening kennelijk veronderstelt, dan zou dat allang uit een groot aantal ziektegeschiedenissen van psychiatrische patiënten, vooral met stoornissen op seksueel gebied, gebleken zijn. Maar de psychiatrie wijst in het overgrote deel van de gevallen heel andere oorzaken aan voor allerlei seksuele stoornissen, zoals gezinsomstandigheden in de kleuterleeftijd.

Wat is het dan toch dat die diepe huiver doet ontstaan, niet alleen voor gewelddadige verkrachtingen van kinderen (in dat geval is ze begrijpelijk), maar in het algemeen voor bijna iedere seksuele handeling waarbij een kind betrokken is? Wat brengt, blijkens een recent krantebericht over een middel tot vermindering van de seksuele aandrang, een Duitse vrouwelijke arts ertoe dat preparaat voor te schrijven voor een vierjarige, wegens 'excessief onaneren'?

Ik geloof dat we hier heel simpel te maken hebben met een uiterst krachtig restant van wat ik gemakshalve de victoriaanse opvatting over het seksuele wil noemen. Die werkt nergens zo sterk door als wanneer we onze, overigens soms o zo verlichte, opvattingen over de lustbeleving moeten toepassen op het kind en de seksuele opvoeding.

Voor de mens in het victoriaanse tijdperk was het kind in seksueel opzicht een onschuldig wezen, wat betekende dat het geacht werd vrij te zijn van die gevoelens en

neigingen die bij uitstek negatief gewaardeerd werden: de erotische. Het betekende ook dat men het kind, het reine en onschuldige, zolang mogelijk moest vrijwaren voor een confrontatie met alles wat met sex te maken had, en dat men, zo gauw die seksualiteit zich desondanks dreigde te gaan manifesteren, in die gevaarlijke periode die men ging aanduiden met de term 'puberteit', alles moest doen om het monster getemd te houden.

Tot welke excessen dat alles aanleiding gaf, bijvoorbeeld bij de bestrijding van de masturbatie (de pil van die Duitse arts moest toen nog uitgevonden worden!), heeft dr.J.van Ussel ons laten zien in zijn *Geschiedenis van het seksuele probleem*.

Pas de Weense zenuwarts Sigmund Freud, grondlegger van de psychoanalyse, een man die zelf opgegroeid was in het victoriaanse tijdperk, kwam in zijn praktijk tot een voor die tijd verbijsterende ontdekking: het kind, tot dat ogenblik een seksueel 'onschuldig' wezen, bleek 'polymorf pervers' te zijn. Het had seksuele gevoelens en wensen van de meest uiteenlopende aard (bijvoorbeeld orale, anale, sadistische, genitale) en gericht op alle mogelijke objecten, zijn ouders in de eerste plaats, maar ook allerlei andere personen in zijn omgeving. Het had niet alleen de neiging met het eigen geslachtsdeel te spelen, en dat lang voor de puberteit, maar ook met die van anderen.

Freuds ontdekking, of liever herontdekking, van de kinderlijke lustgevoelens is van enorm belang geweest. We mogen waarschijnlijk op dit ogenblik wel aannemen dat ze tamelijk algemeen als feit aanvaard wordt. Dat is op zichzelf al een belangrijke stap vooruit, maar werkelijk beslissend, in positieve of negatieve zin, is pas de volgende stap. Als we erkennen dat het kind seksuele lustgevoelens ervaart, moeten we antwoord geven op de vraag wat we met die wetenschap zullen doen.

Noemen we het kind met Freud 'polymorf pervers', en vatten we daarbij het begrip 'pervers' in negatieve zin op, dan betekent de stap vooruit bijna automatisch een stap

terug. We komen er dan toe de seksualiteit van het kind zoveel mogelijk te onderdrukken. In de wetenschap dat het kind seksuele lustgevoelens heeft, blijven we in feite op juist die gevoelens de victoriaanse, anti-seksuele opvattingen toepassen.

We mogen rustig aannemen dat dit op het ogenblik in onze maatschappij nog altijd het overheersende opvoedingspatroon is. Wel wordt er op steeds grotere schaal, op scholen en in gezinnen, voorlichting gegeven over eitjes en zaadjes, over kindertjes die groeien in de buik van de moeder, en zelfs over de manier waarop die kindertjes daar komen, maar er ligt nog altijd een geweldige kloof tussen de althans met de mond beleden positieve waardering van de lustbeleving in het algemeen en de toepassing ervan op de kinderlijke seksualiteit.

Bij onze opvattingen over het heteroseksuele geslachtsleven is het accent van de voortplanting als doel verschoven naar de lustbeleving. Andere uitingen van de seksualiteit, en met name de homofilie, nog geen vijftwintig jaar geleden bijna even veracht en gevreesd als nu de pedofilie, raken in steeds bredere lagen van de bevolking geaccepteerd.

Nederland was het eerste westerse land waar sinds de victoriaanse tijd de wetgeving zo geliberaliseerd werd dat er geen enkel onderscheid meer wordt gemaakt tussen homo- en heteroseksuele kontakten; voor beide is nu de grens van strafbaarheid zestien jaar. En het opmerkelijkste was dat die wetswijziging onder meer werd gemotiveerd met het belang dat de jongeren hebben bij een vroegtijdige vrijheid om te experimenteren en seksuele ervaringen op te doen.

Maar bij de grens van zestien houdt dat belang nog altijd op. Zo gauw een kind jonger is, en vooral als het nog niet of nauwelijks geslachtsrijp is, wordt de seksualiteit toch blijkbaar weer als iets gevaarlijks, bedreigends of bezoedelends ervaren. En dat kan maar heel ten dele komen door het foutieve denkbeeld dat kennismaking met seksualiteit voor een kind altijd verkrachting met

zich meebrengt. Ook veel minder bedreigende uitingen van de seksualiteit, zoals het aanraken en strelen van de genitaliën, zullen de meeste mensen afwijzen.

Heel dikwijls, als het motief niet is dat het schadelijk is voor het kind, zullen we dan te horen krijgen dat het er 'nog niet rijp' voor is. Maar wat heet nog niet rijp? Natuurlijk kan een meisje van vier geen coïtus plegen met een volwassen man, maar bijna ieder ander erotisch contact is voor een kind net zo goed mogelijk als voor een oudere.

De zaak is dat we misschien wel de seksuele lustgevoelens van het kind als wetenschappelijk feit erkennen, maar dat we ze nog bij lange na niet in al hun uitingen volledig accepteren. Toch zou een werkelijk positieve waardering van de seksualiteit als consequentie hebben dat het kind van 'polymorf pervers' weer 'onschuldig' wordt, in die zin dat we juist de kinderlijke seksualiteit weer als onschuldig gaan zien.

Willen we met de seksuele opvoeding ernst maken, dan moeten we er ons van bewust worden dat er in onze tegenwoordige houding een niet ongevaarlijke paradox zit, die de negatieve en angstige houding tegenover het seksuele onnodig lang in stand houdt. Over de eitjes en zaadjes en kindertjes heb ik het nu niet. Dat is in feite biologie. Het gaat me om de opvoeding tot seksualiteitsbeleving, in feite verreweg het belangrijkste onderdeel van wat we seksuele voorlichting plegen te noemen.

Die opvoeding is bij de huidige praktijk eigenlijk vrijwel onmogelijk, want hoe willen we dat een kind de seksuele lustgevoelens als positief leert ervaren en waarderen, wanneer het hemzelf verboden is zulke gevoelens te hebben of op te wekken?

Positieve waardering van de erotiek zou voor de seksuele opvoeding moeten betekenen dat daar waar die opvoeding nu in de meeste gevallen begint, in het gezin, niets wat op het seksuele betrekking heeft meer verheimelijkt wordt. Wie iets verheimelijkt, schaamt zich ervoor, en die houding wordt bijna zeker op het kind

overgebracht.

Het kind zou zijn ouders en andere gezinsleden naakt moeten kunnen zien; het zou ook van jongs af aan alle liefdesuitingen, vrij moeten kunnen waarnemen. Het zou op vragen over dat alles het enig juiste antwoord moeten krijgen: dat die handelingen verricht worden omdat ze prettig zijn en genegenheid uitdrukken.

Maar tegelijk zou er bij het kind niet de geringste twijfel mogen kunnen ontstaan over de vraag of hijzelf zulke handelingen mag verrichten. Geen enkele uiting van de kinderlijke seksualiteit zou onderdrukt mogen worden: niet het spelen met de eigen genitaliën, niet de wens om met broertjes of zusjes, vriendjes of vriendinnetjes seksuele spelletjes te spelen—en ook niet de neiging om het met de ouders of met andere volwassenen te doen.

Een of meer van die dingen tegengaan, betekent in de overgrote meerderheid van de gevallen geen bescherming van het kind, maar onderdrukking, aantasting van zijn vrijheid.

We zijn zo langs een heel andere weg dan meestal gebruikelijk teruggekomen op het eigenlijke onderwerp van onze beschouwingen: de pedofilie. En we zien dan meteen dat dit woord, of tenminste datgene wat we er over het algemeen onder verstaan, eigenlijk onjuist is.

Als we over een 'pedofiel' spreken bedoelen we iemand die 'de neiging heeft tot seksueel contact met kinderen'. De term suggereert een eenrichtingsverkeer: het is de oudere die zich seksueel tot de jongere voelt aangetrokken. Het kind dat de neiging heeft tot seksueel contact met ouderen bestaat voor ons taalgebruik niet; het heeft geen naam. En als het tot zo'n seksueel contact komt, is het weer de oudere die 'ontucht pleegt' met het kind, nooit omgekeerd.

In praktisch alle uitspraken over pedofilie, ook en vooral die van psychiatrische zijde, wordt het verschijnsel louter en alleen gezien als een min of meer dwangmatige neiging van de volwassene, die schadelijk is voor het kind, die daarom de oudere als een misdrijf of ontsporing

wordt aangerekend (psychiaters zullen dan de neiging hebben hem van zijn verlangens te genezen) en waarbij, als het contact van de jongere is uitgegaan, hem dat alleen daarom niet wordt aangerekend omdat hij de schadelijkheid ervan (nog) niet beseft. Zelfs dan wordt de mythe van de onschuld in stand gehouden . . .

Uit de voorgaande beschouwingen moet al duidelijk geworden zijn dat deze hele visie eigenlijk geen poot heeft om op te staan, omdat ze van twee hoogstwaarschijnlijk onjuiste veronderstellingen uitgaat:

1. dat seksuele handelingen voor kinderen schadelijk zijn;
2. dat er bij seksueel contact tussen volwassenen en kinderen sprake is van eenrichtingsverkeer, in die zin dat de oudere 'zijn lusten botviert op het kind' of, nog merkwaardiger formulering, 'het kind tot lustobject degradeert'.

De bestaanbaarheid van een dergelijke woordcombinatie is onthullend en verbijsterend: alsof het een degradatie zou inhouden lustobject te zijn. Bij ieder goed seksueel contact is de een lustobject voor de ander— en de ander voor de een. Bij het contact tussen een kind en een volwassene is dat natuurlijk niet plotseling anders. Lust is wel wat meer dan het orgasme alleen, het is ook een algemeen lichamenlijk en psychisch welbehagen, warmte, genegenheid, en het kind ervaart die gevoelens evengoed als de oudere.

Ik meen uit volle overtuiging te kunnen stellen dat het hele probleem van de pedofilie een schijnprobleem is. Zo gauw we in ernst de kinderlijke lustgevoelens accepteren en respecteren valt het automatisch weg. De angst van de opvoeder wordt dan even irreëel als de schuldgevoelens van de volwassene die seksueel contact met een kind heeft gehad.

Net als bij zoveel andere seksuele zaken is het probleem daarmee teruggebracht tot een probleem van de maatschappij, dat voor wie alles tot in zijn uiterste consequenties doordacht heeft bijna oninvoelbaar wordt.

(De samenvattende titel van de vijf interviews die hierna volgen, is gekozen omdat hij zo pakkend is, en niet omdat we de pretentie hebben in zo luttele bladzijden, en op grond van de ervaringen van niet meer dan vijf mensen, een beeld te geven van dé pedofiel in onze samenleving. Het is ook de vraag of dat mogelijk zou zijn, want net als bij, bijvoorbeeld, heterofielen of homofielen is er waarschijnlijk een even grote verscheidenheid als er mensen zijn die we met zo'n etiket beplakken. De vijf verhalen zijn daarom niet meer dan voorbeelden van hoe individuen kunnen reageren op het pedofiel-zijn en op de houding die onze maatschappij als regel tegenover pedofilie aanneemt.

Van de vijf interviews is er een, het derde, in wat uitgebreider vorm eerder gepubliceerd in het weekblad *De Nieuwe Linie*. De overige vier zijn speciaal voor dit boek gemaakt. Ze zijn gekozen uit een aanbod van ruim twintig dat we kregen via advertenties in het maandblad *Sextant* en het weekblad *Vrij Nederland*.

Dat betekent waarschijnlijk dat we te doen hebben met een vrij selecte groep, van mensen namelijk die, hetzij door karaktereigenschappen, hetzij door levenservaringen, tot een zekere mate van aanvaarding van hun geaardheid gekomen zijn. Dat maakte dat zij de moed op konden brengen op onze advertenties te schrijven en met ons te praten. Het beeld dat de lezer zich op grond van hun verhalen zou vormen, moet dus wel in bepaalde opzichten te gunstig zijn, in die zin dat er ónder de kleine laag van mensen voor wie deze vijf nog in zekere mate als representanten kunnen gelden, een grote groep moet bestaan die niet zover zijn, die volledig in het verborgene leven, en in nog veel grotere angst en onzekerheid over zichzelf dan waarvan sommige van onze geïnterviewden al blijk geven. Aan de andere kant is er zeker ook een groot aantal pedofielen die normaal in het leven staan.

Ook in andere opzichten is het duidelijk dat de representativiteit ver te zoeken moet zijn. Er hebben zich geen vrouwen gemeld die zich als pedofiel beschouwden

en van de mannen was de overgrote meerderheid geïnteresseerd in jongens. Dat zou er, op het eerste gezicht, op kunnen wijzen dat pedofilie onder homofielen relatief veel vaker voorkomt dan onder heterofielen. Die conclusie, op grond van dit boek, zou hoogst onwetenschappelijk zijn. We hadden eenvoudig niet de mogelijkheden om verder en beter te zoeken. Een nader onderzoek, door een gespecialiseerd instituut als het NISSO, zou hier bijzonder gewenst zijn. Of het op dit ogenblik al mogelijk is, is een tweede.

De samenstellers van dit boek zouden zich gelukkig prijzen als het onder andere mee zou helpen om in de nabije toekomst zulke onderzoeken mogelijk te maken.
—PvE)

Op een zomerse namiddag hadden we afgesproken in Amsterdam, de hal van het Centraal Station. Hij wilde niet dat ik bij hem thuis kwam—z'n vrouw wist er wel van, maar toch . . .—en hij had liever ook niet dat het gesprek in een openbare gelegenheid plaats zou vinden. Daarom zouden we bij mij thuis gaan praten, en zo stond ik te wachten. Ik wist dat hij een grijs pak aan zou hebben, donkere bril, klein van stuk en blond haar.

Ik had me hem alleen jonger voorgesteld; z'n stem had jeugdig geklonken door de telefoon.

Ten slotte was hij het dan ook die naar mij toe kwam, terwijl ik hem al een paar keer voorbij was gelopen.

's Avonds laat—weer op het station—nadat we een datum hadden afgesproken voor een nieuw gesprek, duwde hij me plotseling een stukje papier in de hand: met zijn werkelijke naam en adres. Voor alle zekerheid had hij eerder een schuilnaam en het postbusnummer van een vriend aangenomen. Schellenberg had hij zich genoemd. Tweeënveertig jaar oud en twee keer was hij in aanraking gekomen met de justitie. Omdat hij zich aangetrokken voelt tot jongens van ongeveer twaalf-veertien jaar.

—Ik ben geboren in 1929 en opgegroeid in een klein Zeeuws plattelandsdorpje. Mijn vader was arbeider en, wat een sterke invloed uitoefende, ik werd streng gereformeerd opgevoed. Zwarte-kousenkerk.

Op de lagere school was ik reeds een eenling, had er zo goed als geen vriendjes. Eigenlijk voelde ik me daar dan ook nauwelijks thuis op die 'School met den Bijbel'. Vloeken en vuile praat waren er geen uitzondering. En daar leefde ik dan wat stilletjes tussen. Zowel op school als bij ons thuis in de buurt waren er jongens die zo afschuwelijk smerig en vies waren—zo werd me voorgeschieden—dat ze op afgelegen plaatsen in de polder een meisje durfden zoenen . . .

Ik was natuurlijk voor zulke dingen te netjes opgevoed, en zoiets deed ik dan ook niet. Ik dacht er ook niet over

het te doen. Alles wat met seksualiteit te maken had was taboe—omgaan met meisjes was verboden en je deed het dus niet. Maar om te proberen iets naakts van een jongen te zien, dat was natuurlijk een heel andere zaak, al lukte ook dat niet zo best.

Op de Mulo leerde ik een vriend kennen en samen ontdekten we wat sex was: we deden allerlei seksuele spelletjes met elkaar. Niets in ons zei dat dit vies was, of smerig. We deden toch niets met meisjes—en wij waren dus heel anders dan die jongens in het veld.

In die tijd ook—herinner ik me—werd er weleens gesproken van 'viezerikken' die er in Holland waren: mannen die wat met elkaar deden. Precies wist je ook niet wat het was—maar het moest vast wel iets verschrikkelijks zijn. Maar ook hier kwam het niet bij me op dat dit wellicht iets te maken had met de spelletjes die wij speelden.

Na anderhalf jaar verhuisde die vriend. Het was een geweldige klap voor me. Overal zocht ik nog krampachtig contact—maar het liep op niets uit. Ik voelde me verschrikkelijk eenzaam en van studie kwam niet veel meer terecht. In al die tijd voelde ik geen enkele aantrekking tot meisjes. Of dat door m'n opvoeding kwam of door m'n geaardheid . . .? Ik geloof zelf het laatste.

Af en toe waren er wel contacten met vriendjes van een jaar of dertien. Maar dat was allemaal erg incidenteel.

Toen ik eenentwintig was, ben ik weggevlucht naar een klein plaatsje in de Randstad; in de hoop wellicht daar betere contacten te krijgen. Maar ook omdat ik me niet meer thuis voelde in dat kleine dorp. Mijn speelkammeraadjes waren te jong—dat kon eigenlijk niet meer.

Ook in de nieuwe omgeving bleef ik rusteloos. Ik zwierf wat rond en had af en toe een vriendje waar ik mee speelde. Maar zelden was het contact zo dat het me bevredigde.

In 1955 trouwde ik, zesentwintig jaar oud. Ik had m'n vrouw leren kennen door een vriend van me. Ik vond

haar wel aardig, maar voelde beslist geen bijzondere gevoelens of iets van dien aard voor haar. Zij begon mij briefjes te schrijven en van het een kwam het ander. Het hoorde toch zo—dacht ik—dat een jongeman van mijn leeftijd met een vrouw omging en er later mee trouwde? Dat was ook de reden dat ik op haar avances inging. Zo trouwde ik. Maar vrijen met m'n vrouw . . . och, het ging niet zo van harte. Er waren te veel geestelijke remmingen en voor mij hoefde het allemaal niet zo nodig. De religie sprak ook een aardig woordje mee en gelukkig was mijn vrouw van dezelfde godsdienstige richting als ik. Al heel snel raakte mijn vrouw zwanger en toen—wat wisten wij van seksuele voorlichting?—toen kon het niet meer. Het was verder geen punt.

Met jongetjes bleef ik wel spelletjes doen—als het lukte. Nu—jaren later—wil ik dat wel erotiek noemen of iets van dien aard. Maar toen waren het gewoon spelletjes voor me. Zoals alle spelletjes met jongetjes, spelletjes ook zoals met m'n vriend van de Mulo. Ik zocht er niets diepers achter. Ze betekenden ook niet iets speciaals; gewoon: leuke contacten met vriendjes.

Het leek een wat minderwaardige periode van m'n leven. De jongens waarmee ik speelde werden van een steeds lagere leeftijd—het verschil tussen hen en mij werd ook telkens groter. Ik vind het nu nog moeilijk daar over te praten.

Tijdens dat eerste jaar van mijn huwelijk leefde ik als het ware in twee werelden—de nieuwe nog onbekende van het samenleven, samendoen met iemand anders: m'n vrouw. En daarnaast probeerde ik toch nog het oude leventje voort te zetten: de spelletjes met vriendjes. Toch vond ik dat laatste niet in tegenspraak met m'n huwelijk, of met m'n geloof. Ik besepte beslist niet dat die spelletjes juist een functie vervulden die eigenlijk in een huwelijk thuishoort.

We hadden een schuur achter een huis mogen verbouwen tot een fijne woonruimte, waar we dat eerste huwelijksjaar dan ook in woonden. Mijn zwager van

zeventien was in dat huis op kamers en zodoende kwam ik in contact met de twee kinderen die er woonden: jongetjes van elf en veertien jaar. Vooral de oudste had m'n belangstelling: dat joch was gewoon mijn ideaal. Mijn zwager en ik gingen met die jongens optrekken en ja, hoe gaat dat . . . eigenlijk vanzelf. En ik leefde er helemaal in op. Van het een kwam het ander. Niets ernstigs—het waren gewoon spelletjes en ook hier betekende het niets diepers voor me.

Geen erotiek of zo. Ja, later, nu—nu zeg ik: er was onbewust zeker sprake van erotiek. Maar toen ervaarde ik het niet als zodanig.

Op een dag kreeg ik een berichtje dat ik op het politiebureau moest komen. Niks bijzonders eigenlijk. Dat gebeurde wel meer. Ik was toen lid van de reservepolitie en was erg goed bekend bij die jongens. Alleen was het wel ongewoon dat m'n zwager mee moest komen. Toen voelde ik wel dat er iets aan de knikker was.

Samen met hem ben ik naar het bureau gefietst. Onderweg zei ik nog: 'Och, jou kunnen ze niets maken jôh, jij bent zeventien.'

Zelf was ik nu ook niet bepaald ongerust. Aan ernstige gevolgen dacht ik niet. Maar ik had dan ook nog nooit van artikel 248bis gehoord.* Ik voelde me erg koel en nuchter en dacht: niet meer moeilijkheden maken dan er al zijn. Gewoon, open kaart spelen.

Het werd allemaal wel wat erger dan ik vermoedde. We werden ondervraagd en zowel m'n zwager als ik kwamen in voorarrest.

De eerste dagen was er de schok. Dat dit gebeuren kon. Het ongelooflijke—dat juist mij dit overkwam. Een onwezenlijk gevoel, alsof je het je niet geheel realiseerde. Iets droomachtigs. Heel vreemd allemaal.

Ik heb me nooit een misdadiger gevoeld—ik wist, ik

* Het voormalige art. 248bis luidde: De meerderjarige die met een minderjarige van hetzelfde geslacht, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijze moet vermoeden, ontucht pleegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren.

zat er als een misdadiger, maar zelf zag ik me zo niet. Er was alleen een heel beslist gevoel: dit is gebeurd, en nou moet het allemaal afgelopen zijn. Nooit meer. Ik dacht daar heel vanzelfsprekend over.

Drie maanden zat ik in voorarrest— en toen kwam de besloten rechtszitting. De jongen van veertien heeft geen woord losgelaten—niet bij het politieverhoor en ook niet op de zitting. Niets vertelde hij van wat er tussen ons was voorgevallen.

De straf kwam hard aan: vijf maanden en zeven maanden voorwaardelijk.

Mijn vrouw heeft zich al die tijd fantastisch gedragen. Toen ik twee maanden zat, kreeg ze het kind. Het moet geen makkelijke tijd voor haar zijn geweest. Het inkomen was nihil—alleen maar een bijdrage uit de Armenwet. Ik had nog een filmpje in huis—met opnamen van jongens erop. Ze heeft het verdonkeremaand. En dat terwijl ze juist daarmee erachter moet zijn gekomen wat voor een leven ik leidde. Het moet toch ook voor haar een schok zijn geweest opeens te beseffen dat ik toch iemand anders was—dat ze tegen iets had aangekeken. Een gevel.

Wat op die negatieven stond moet een klap voor haar zijn geweest. Vooral dat beseffen dat er een wereld voor mij was waartoe zij niet toegankelijk was.

Na de strafperiode werd ik naar een—particuliere—psychiatrische afdeling gestuurd. Daar heb ik geruime tijd—drie-en-een-half jaar—kontakt mee gehad. Maar al die tijd is er niets naar voren gekomen dat wees op mijn homofiel-zijn, laat staan dat het woord pedofilie gevallen is.

Ik wist zelf ook nog van niets.

Alles heb ik in het werk gesteld om het seksuele leven met m'n vrouw aan de gang te houden—want ik dacht nog steeds dat ik was als alle andere mannen, alleen met wat probleempjes erbij.

Met de reclassering heb ik ook nog miniem kontakt gehad. Maar daar is ook geen druk toe uitgeoefend om dat kontakt te vergroten.

Ik was ook nog steeds vastbesloten dat dit alles niet weer zou gebeuren. Het was een nare episode geweest —maar het was gebeurd. Uit. En ik dacht dat ik de strijd wel aankon; de strijd die van een goed gelovige verwacht werd. Het was een Boze Drift die overwonnen moest worden; een strijd tegen de Machten der Duisternis, zoals de Bijbel zegt.

Het werd allemaal alleen veel moeilijker dan ik gedacht had. Een normaal iemand, een hetero, heeft nog z'n ontspanning—hoe zal ik het noemen, z'n ontlading. Ik had dat niet.

Toch kreeg ik telkens de onweerstaanbare drang me met kinderen te bemoeien. Maar zelfs met foto's moest je voorzichtig zijn. Je wist immers nooit . . .

Zo werd ik weer meegesleurd in een nieuwe situatie. De spanning werd steeds groter.

M'n vrouw . . . ja, we groeiden wel naar elkaar toe, maar seksueel gezien bleef er een onoverkomelijke drempel tussen ons. Wat dat betreft leefden we in gescheiden werelden. Natuurlijk—we hebben vaak genoeg geprobeerd ook wat dat betreft dichter tot elkaar te komen, maar het lukte echt niet. Wel kregen we nog drie kinderen, waar we ook erg blij mee waren.

M'n emotionele gevoelens moest ik hoe dan ook kwijt. Ik probeerde weer toenadering tot jongens te krijgen, maar dat werd niks. Het mislukte. Toch bleef iets onweerstaanbaars me telkens naar ze toe trekken.

We waren verhuisd naar een nieuwe omgeving bij een nieuw gezin. Ze hadden ook weer kinderen, van een jaar of acht. Ik voelde aanvankelijk helemaal niets voor ze. Er was wel een zekere opwinding—dat wel—maar toch was er verder weinig aan de hand. Ik kon me beheersen. Dacht ik.

En opeens was er wat tussen hen en mij. Zomaar. Het gaf me een schok. Verscheidene nachten heb ik er niet van kunnen slapen. Tegelijk was het of er iets in me brak, ik kon niet langer weerstand bieden tegen die wil in me, die drang om meer contact te krijgen met die

kinderen.

Ook dat is allemaal uitgekomen. Iemand van onze kerk, die van mijn situatie op de hoogte was omdat hij door z'n beroep toegang had tot de dossiers van justitie, heeft het tegen zijn vrouw verteld. Die heeft de ouders opgebeld. 'Weet je wel wat voor iemand die man is die met jullie kinderen omgaat?'

Dat was in '66. De hele verdere afwikkeling van de zaak heb ik gevoelloos ervaren. Ik nam de situatie zoals ie was. Voor schuldgevoelens was ik al te ver afgestompt. Na al die jaren van constant gevecht met mezelf—dat niet willen en niet kunnen toegeven aan die enorme druk in je—was er toch iets in me veranderd.

Ik had er vaak met m'n vrouw over gepraat. Toch, het bleef vaak of je tegen jezelf zat aan te kijken. En ik kon toch ook niet alles aan m'n vrouw vertellen. Ik heb erg veel steun aan haar gehad. Tussen ons groeide een mooie platonische verhouding, maar juist omdat ik op die speciale, lichaamloze manier van haar ben gaan houden heb ik de hele relatie met de nieuwe kinderen verzwegen. Dat durfde ik haar niet aan te doen.

Maar misschien ook wel omdat er de gedachte achter zat: als dit uitkomt moet zij of ik het huis uit. Dat kon ik ten opzichte van de kinderen niet doen. Je kunt toch niet je gezin kapot maken?

Toen ik dan weer op het politiebureau moest komen, toen was er ineens een enorme overgang. Ik had geen angst voor de veroordeling.

Het was eigenlijk een heel indrukwekkend moment. Het was een opluchting weer in de gevangenis te zijn: de spanning van de laatste jaren vloeide meteen weg uit mijn lichaam. Ik dacht: nu kan er niets meer fout gaan. Wat er gebeurd is, is gebeurd. Ik zie wel wat komen gaat, maar hier ben ik veilig. Hier kan ik niets verkeerd meer doen.

Maar na enkele dagen veranderde dat. Ik ging me zorgen maken. Om thuis. Om de kinderen. Wat moest er met het huishouden gebeuren? Dat moesten enorme

zorgen zijn voor m'n vrouw—al vertelde ze me er niets van tijdens haar wekelijkse bezoeken.

De kerk heeft financieel bijgesprongen—dat was wel een troost.

Ik kreeg een jaar waarvan vijf maanden voorwaardelijk. De dagvaarding noemde zes feiten waarvoor ik terecht moest staan—één heb ik er toegegeven. Die andere beschuldigingen waren onbegrijpelijk. Je kunt je niet indenken hoe ze daar ooit opgekomen zijn. Ze hadden het over een heel ander kind—maar daar had ik totaal niets mee gehad. Ik heb dat ook blijvend ontkend. Maar ja, ik begrijp wel, als ik het eerste geval ontkende zouden ze met die andere verdenkingen sterker hebben gestaan.

Ik moet wel zeggen dat zowel deze als de eerste keer de rechter bijzonder objectief was. Zonder bijgevoelens. Toch kreeg ik wel het idee dat het een wraakneming betrof, zo van: nou ja, de eerste keer heeft-ie vijf maanden gehad, nu kunnen we niet met minder doen.

Na deze gevangenisperiode kwam ik weer bij een psychiater, die me een boek over homoseksualiteit aanbeval. Een compleet nieuwe wereld ging voor me open. Ik wist het opeens: ik was een homoseksueel.

De psychiater beval me ook aan het huwelijk af te breken om een relatie met een man op te gaan bouwen. Maar dat kon ik niet doen. Ik hield te veel van m'n vrouw, zeker na alles wat ze had moeten doorstaan.

Met deze kennis werd alles nieuw. Wat ik nooit geweten had: homoseksualiteit. Ik begon in te zien wat ik met die 'spelletjes' bedoeld had—dat er meer achter had gezeten, dat er ook erotische gevoelens geweest moesten zijn. Maar dat had ik nooit herkend. Hoe kun je iets herkennen wat je niet weet?

Na twee veroordelingen was m'n kennis verrijkt. Ik was een ander mens geworden. Veranderd—maar ik was er al met al weinig mee opgeschoten. Er zeker niet gelukkiger op geworden.

Ik leerde wat pedofilie was. Juist dat verdiepte helemaal de kennis in mezelf. Het valt nauwelijks uit te leggen

wat dat allemaal voor me betekende . . . al die nieuwe inzichten. Met m'n vrouw sprak ik er vaak over.

In de afgelopen jaren is me een hoop duidelijk geworden. Toch borrelen er soms haatgevoelens in me op. Waarom? Waarom toch, waarom ben ik zo? Waarom kan ik niet mijn gevoelens uiten zoals anderen?

Normale mensen kennen een vorm van opluchting voor hun spanningen. Soms—als ik op een dag een spontane zaadlozing heb gehad—heb ik God wel 'ns gedankt voor die fijne dag.

Religieuze gevoelens zijn nog steeds belangrijk voor me, al is het niet meer gebonden aan een kerk.

We gaan met z'n allen nog steeds iedere week naar de kerk. Maar we groeten er niemand, spreken met niemand. Voor m'n vrouw is dit alles nog wel het moeilijkst. We hebben ook in het dagelijks leven weinig vrienden. Ik heb nog mijn zakenrelaties en kennissen van het coc, waar ik lid van ben geworden. M'n vrouw heeft dat allemaal niet.

In een andere kerk—die we weleens bezoeken als we op vakantie zijn—ben ik blij anoniem te zijn. Het kost dan ook moeite weer in je eigen kerk terug te keren, vooral als je beseft dat je met dezelfde man in de banken zit die je eigenlijk verraden heeft.

De vakanties vind ik ook heerlijk. Het kijken naar kleine kinderen. Heerlijk optrekken met m'n eigen zoon. Dan kijk ik weleens naar een jongetje in een kort broekje met wijde pijpen. Dat geeft bepaalde gevoelens. Gezonde spanning. Zoals een ander een mooie meid ziet. Maar 's avonds is er geen afreageren. Soms denk ik: het loopt zo hoog. Ik vergrijp me aan m'n eigen zoon. En je denkt ook wat is ontucht? Als iemand een klap op de billen van een kind geeft, is dat het niet. Als ik . . .

Nu nog steeds sta ik onder behandeling. Maar nog steeds is er die spanning. Zeker nu mijn zoon al elf jaar is. Ik heb daar erg veel moeite mee. Daarover kan ik ook niet met m'n vrouw praten. Ook dat kan ik haar niet aandoen. Ik durf dan ook nauwelijks m'n zoon 's avonds

naar bed te brengen.

Eens ben ik opgenomen in het ziekenhuis. Voor m'n hart. Het is allemaal goed afgelopen, al was het even zeer kritiek. Ik krijg er nu medicijnen voor. Maar later kwam er iemand van de medische staf bij me langs. Of ik geen zware emotionele druk of spanning had te verwerken. Toen ben ik gaan nadenken: kunnen ze het aan me zien. Kunnen ze m'n seksuele geaardheid merken?

Ik heb een middag lang door de kamer op en neer gelopen. Hoe dat kon. Wat ik moest doen.

Ik heb toen besloten het te vertellen. Maar weer was er de angst voor het uitkomen, het ontdekken.

Zo gaat m'n leven verder. Je moet je erbij neerleggen. De laatste jaren ben ik bewuster geworden van mezelf. Maar ik weet ook—die spanning in me is een enorme belemmering. Ik weet zeker dat ik aan m'n werk veel meer zou kunnen geven als ik dit alles niet had.

Ik leef maar met die spanning.

Ik weet, als morgen m'n buurjongetje opeens verdwenen is, dan zullen ze me ophalen, me ondervragen.

Maar ook dat went . . .

Als je contact maakt met een jongetje, dan begin je aarzelend, peilt wat zijn reacties zijn. Als hij helemaal niet wil, stop er dan in godsnaam mee, beheers je dan.

Maar als het allemaal al een beetje gevorderd is, als je mekaar zoal een beetje kent, en je staat ervoor, je bent met hem bezig en hij stribbelt tegen, dan ga je door, hè. Het is zo makkelijk praten als je nu—in een stoel op een kamer—zegt: dan moet je stoppen. Je gaat tóch door . . .

Tja, waarom gaat zo'n joch tegenstribbelen, denk ik wel 'ns. Het zal z'n opvoeding zijn die met zoveel taboes omgeven is. Het bekende onderwerp dus: de opvoeding.

Nou kun je wel gaan zeggen dat de kinderen anti-autoritair moeten worden opgevoed. Dat is wel aardig, ja, maar wie doet het?

Vroeger was het zo dat je in de familie werd opgenomen als je voor een jongen zorgde. Punt. Uit. Geen vragen verder. Maar tegenwoordig is dat wel anders. Er zijn misschien wel gezinnen waar dat gebeurt. Wie zal het zeggen: in Amsterdam misschien, daar zijn ze heel wat verder dan in de rest van het land.

Vaak mijmer ik voor mezelf: had ik maar een eigen huis, met wat ruimte. En een douche. Dan krijg je de kans om met een kind een verhouding uit te diepen. Nu blijft het beperkt tot vluchtige—meestal eenmalige—kontakten. Ik wou dat het allemaal kon—een verhouding uitdiepen. Maar dan moet er erg veel veranderd worden. De wet bijvoorbeeld. En dan nog . . .

Hij is dertig jaar. Praat schijnbaar erg gemakkelijk over zijn pedofiele geaardheid, maar af en toe valt er toch even een stilte in het gesprek. Soms ook wordt het chaotisch.

We zitten in een klein kamertje (iets meer dan twee bij drie meter) dat hij bewoont bij zijn ouders thuis, in een klein stadje in het westen van het land.

We praten aanvankelijk zomaar wat in het algemeen, over de jongetjes van ongeveer acht tot twaalf jaar, over alles wat tot nu gebeurd is. Dan proberen we een meer

chronologische lijn in het gesprek te brengen—en dan praat hij over z'n jeugd:

Toen ik twaalf jaar oud was, heb ik eens een jongetje geholpen in een boom te klimmen. Ik pakte hem beet en tilde hem op. Het jochie was denk ik zo'n jaar of vier, vijf. Misschien zes. Toen voelde ik iets—een merkwaardig gevoel.

Een jaar later, in mei, had ik een 'eerste echt contact'—dat was hierachter, in de bosjes van het plantsoen bij de Rijksweg. Ik speelde een beetje met een jongen en kreeg toen, wat zal ik het noemen . . . verdergaande belangstelling . . . ik wou meer, iets wat je niet zomaar op de openbare weg kunt doen.

Het jongetje was vijf jaar denk ik. Toen voelde ik voor het eerst een soort lustbeleving terwijl ik wat met hem deed. Het ging zomaar, en hij was helemaal niet geschrokken. Was ook niet bang. Toch heeft hij het thuis verteld. Ja, waarom . . . ach, wat doet dat ertoe. 't Is niks ernstigs geworden.

Hoe bent u opgegroeid?

Ik ben de tweede in huis van de kinderen. Ik had een zusje dat één jaar ouder is dan ik en nog een zusje dat vijf jaar jonger is. Er is geen sterke band tussen mij en die zusters. Alleen de jongste zie ik nog wel 'ns, maar ik denk dat als mijn ouders komen te overlijden ik ze wellicht nooit meer zie. Ze zijn allebei getrouwd en hebben ieder een zoontje van een jaar of negen. Dat maakt het inderdaad wat moeilijk. Zodra je aan 't kind zou komen . . . ik vermijd zulke situaties dan ook maar.

Mijn vader was vroeger erg autoritair. Ik kon heel slecht met hem opschieten. Wat hij zei, nu dat moest gebeuren en hij dulde geen enkele tegenspraak.

Tijdenlang heb ik ook rondgelopen zonder precies te weten wat sex was. Anderen hadden me een beetje duidelijk gemaakt wat het was, maar precies wist ik het toch niet. Toen heb ik al m'n moed verzameld en ben

naar vader toegestapt en heb gezegd: Begrijpt u dan niet dat ik seksuele voorlichting nodig heb? Toen heeft hij wel iets verteld, ja.

Mijn moeder is een goed mens, daar kun je niets kwaads van zeggen, maar je kunt met haar volstrekt niet praten over pedofilie.

In het begin van de jaren zestig begon vader er ook over te lezen. Ik vind, als pedo kun je moeilijk over seksualiteit en dergelijke dingen praten. Toch heb ik ook dat eens aan 'm verteld. Nu—de laatste jaren—gaat het redelijk. Je kunt proberen de dingen voor hem te gaan vergelijken, maar waar moet je beginnen . . . de dingen gaan zo diep.

De relaties met kinderen, hoe verliepen die?

Op een zeker moment, toen ik een jaar of vijftien was ben ik steeds bewuster straatkontakten gaan zoeken.

In aanbouw zijnde woningen waren bij uitstek geschikte terreinen om wat te doen.

Het gebeurde meestal op zaterdag en zondagen, dan had ik de tijd daarvoor. Ik fietste dan wat doelloos rond en ging steeds verder weg van huis. Steeds groter werd mijn verlangen. Verlangen naar meer ook.

En vaak was er wel iemand waar je wel wat mee kon doen.

Zo leerde ik een jongen van acht jaar kennen. Verschrikkelijk benauwd was ik dat het uit zou komen wat ik allemaal met hem deed, maar de jongen heeft nooit wat gezegd.

We gingen samen op stap, bezochten bioscopen en meer van die dingen. Achteraf vind ik dat wel een spannende tijd geweest, maar ook erg leuk. Wat te veel op sex gericht, dat wel.

Ik zocht hem telkens weer op, en hij heeft zich steeds naar mij geschikt. Hij vond het erg fijn.

Het heeft ruim vier jaar geduurd. Ik zat in dienst toen het uit raakte.

Gelooft u dat er van zijn kant ook een verlangen naar u was?

Nou nee. Niet per se verlangen. Hij vond het gewoon leuk denk ik. Ik deed ook niets echt tegen zijn wil in. Maar in de loop van de jaren ging het steeds moeilijker.

De laatste zomer—ik was toen twintig—verzon hij telkens smoesjes om er onderuit te komen.

Toen was het afgelopen. We waren uit elkaar gegroeid. Het lag ook wel aan mij. Als er beharing begint op te treden op het lichaam, dan is het voor mij afgelopen.

Ik ging dus weer alleen verder. Ging weer zoeken naar nieuwe kontakten.

Er kwam een zekere regressie: ik keek niet naar jongens van een jaar of twaalf (zo oud was hij toen) maar naar een jaar of vijf. Als ik naaktfoto's zie van jongens van vijftien vind ik dat wel aardig, maar niet geweldig. Een jongen van acht jaar, dat is het helemaal. Daar ben ik dan ook verrukt over.

In het zwembad, als ik daar jongens zie die zwaar-behaard zijn, vind ik dat ook afschuwelijk.

Daarentegen, een jongen van achttien met een kale borst, die vind ik best wel aardig.

Uw kontakten met kinderen na die tijd?

Natuurlijk bleef je kontakten zoeken—al ging het toen niet altijd even gesmeerd. Soms liep het weleens echt fout.

Ik moet tweeëntwintig geweest zijn toen ik in kontakt kwam met drie jongetjes. Ik woonde toen weer—na militaire dienst—bij mijn ouders. Op een bewuste zaterdag liep het helemaal fout. Het ene jongetje begon kabaal te maken toen ik wat wou. Ik raakte daarvan helemaal in paniek.

Die andere knaap is naar z'n vader gegaan en is door-geslagen.

Dat hele zaakje heeft me vier maanden gevangenis gekost.

Wie nam het initiatief bij deze ontmoetingen?

Het ging allemaal van mij uit, de jongens zelf deden niets. Als je geen initiatief nam, gebeurde er ook niets. In het eerste geval, een jongen van zeven, heb ik voorstellen gedaan. Maar de jongen had wel een actieve rol. Het ging op de gebruikelijke manier, zo van: 'Je mag 't van mij zien als ik van jou het zien mag'. Dan stapte ik van de fiets af en dan gebeurde het. Ik nam het initiatief, ja.

Ik ben altijd voorzichtig geweest, maar soms loopt het onvoorzien. In dienst hadden ze me ook 'ns bijna gepakt. Een jongen was toen ook doorgeslagen en had het verteld. Toen ze me ondervroegen of zijn verklaring juist was heb ik geantwoord: 'Ik wilde wel, maar durfde niet.'

Ik kreeg een waarschuwing en kon naar huis.

Als het soms toch 'ns 'onvoorzien loopt', waarom doet u dan die 'strafbare handelingen'?

Je hebt geen enkele kans om met jongetjes verder te gaan dan dergelijke sexspelletjes. Diep in je hart zou je wel 'ns echt met zo'n jongen naar bed willen. Maar dat kun je wel vergeten. Dus doe je zulke dingen, omdat je toch wat moet.

De ouders zijn erg belangrijk. Vaak zijn ze gemakkelijk, maar eens valt het op. Ze willen dan zelf meestal geen aanklacht indienen, maar anderen—de Buurt—die gaan druk op ze uitoefenen, en dan is het gebeurd.

Denkt u wel eens over heteroseksueel contact?

Een stap naar heteroseksualiteit zou voor mij twee drempels betekenen: wat betreft de sekse, maar dan ook nog wat betreft de leeftijd.

Ik vraag me dan ook wel af of ik een vrouw om me heen zou kunnen verdragen.

Een vriendschapsrelatie met 'n vrouw zie ik ook niet zo zitten.

Een man . . .? Ja, dat heb ik inderdaad wel 'ns overwogen. Maar ik heb er slechte ervaringen mee opgedaan.

Ik heb ook eens een advertentie in Vrij Nederland geplaatst, zo van Pedo (30) zoekt soortgenoot. Ik kreeg toen tien brieven. Eentje heb ik opgebeld: het was iemand met dezelfde interesses als ik, maar 't is niks geworden.

Zijn er oorzaken voor uw pedofiele verlangen, denkt u?
Ik weet het niet. Toen ik dertien was zat er in de klas een Indonesische jongen waar ik erg weg van was. Ik probeerde contact met hem te krijgen, maar dat lukte niet. Toch wou ik per se die jongen hebben en niemand anders. Alles had ik erop gezet—en toen dat niet lukte, zocht ik het bij een jongen van een jaar of vijf.

Had die Indonesische jongen ja gezegd, dan was ik wellicht met hem meegegroeid, wie zal het zeggen?

Heeft u minderwaardigheidsgevoelens?

Ja, die heb ik nog steeds. Toen ik jong was werd ik altijd gepest.

Ze zetten me altijd voor gek en probeerden me te krenken. Ik wist daar nooit antwoord op. Nu nog kan ik erg moeilijk een gesprek gaande houden. Als ik met buitenstaanders te maken heb, dan is het alsof er een muur wordt opgetrokken rondom me.

Bijvoorbeeld in de kantine op kantoor. Dan gaat het gewoon niet. Je bent anders. Niet getrouwd. Daar krijg je dan ook vaak nare opmerkingen over. Ze lachen vaak om je, maar dat is niet zo erg.

Als ze vragen 'Bent u homofiel' dan zeg ik: Och, wel nee. Maar dan denk ik: je kunt nog beter homofiel zijn. Kun je je beter kleden en zo. Dit allemaal is veel erger, nu.

Heeft u wel eens last van paranoïde gedachten?

Tja, je zou door die hele gevangenisaffaire wel paranoïde kunnen worden. Er was eens een berucht geval van ontvreemding van een kind in Eindhoven. Ik werd toen opgeroepen om naar het politiebureau te komen. Daar werden allemaal routinevraagjes gesteld: of ik nog

wel contact had met kinderen. Verder niets bijzonders.

Toen Danny Visser verdwenen was—toen had ik net die middag vrij. Toevallig ontmoette ik toen een kennis van het COC. Later dacht ik: hij zal moeten getuigen als ze me weer ondervragen.

Hij zwijgt even. Kijkt wat naar de grond, naar een kaal stukje muur of zomaar in de gordijnen.

Begint opeens een verward verhaal over een depressie, nee twee depressies. Van teleurgestelde relaties, van bedrogen zijn door een man met wie hij wilde samenwonen. Depressies—ja, verschrikkelijke depressies.

Hoe hij geloofde in hogere machten, dacht van vliegende schotels en astrologische getallen, en de geheime krachten achter vage dingen. Deltaziekenhuis. Maandenlang liggen—het niet begrijpen. Wie is die man aan het eind van het bed?

Dan opeens: 'Dat praten over die tijd, dat geeft weer een enorme zware druk in mijn achterhoofd.'

Weer even stilte.

En dan:

Maar na die tijd heb je natuurlijk toch nog diverse contacten. Nu doe ik het nauwelijks meer, kinderen opzoeken. Ik zou het wel graag willen doen, maar m'n ouders—hun wil ik het niet meer aandoen. Voor de spanning krijg ik nu tabletten, erg zware tabletten.

Zou ik alleen wonen, dan zou ik weer contact zoeken, dat weet ik wel. Tijdens een vakantie buiten Europa heb ik nog een fijne tijd meegemaakt met een jongen van acht jaar. Dáár gaat het nog.

Nu sta ik eigenlijk met het ene been in de gevangenis, met het andere bij de psychiater. Medicijnen houden me op de been.

Dit is allemaal gebeurd. Een heel leven draag je het verder mee. Ik denk wel 'ns: waar is het goed voor geweest. Het is allemaal zo ingrijpend, zo bepalend voor de rest van je leven. Eens ben ik naar een helderziende

vrouw gegaan. In Den Haag. Ik vroeg wat gaat er gebeuren?

Dat is wat me bezighoudt: wat gaat er gebeuren?

Vroeger had ik m'n kontakten. Met hoogpunten. En dieptepunten. Nu niks.

't Is er wel saaier op geworden.

Hij was pedofiel.

Hoe hij precies tot die bekentenis kwam, is mij nu niet meer zo duidelijk. Het was op z'n kamer. Aan de muur hing een reclameplaat van Fantalimonade dat gedronken werd door een tienjarig blond meisje dat ijverig aan haar rietjes zoog. Verder een tekening van Charlie Brown (met aan zijn voeten Snoopy) in de meest wanhopige en hope-loze situatie die tekenaar Schulz zich kon voorstellen.

Meer hing er eigenlijk niet.

Het was er wat rommelig. Hij maakte koffie zonder filter: gewoon de gemalen koffie in de pot en dan maar kokend water erop. Het smaakte erg goed.

Zijn studentenkamer keek uit op een wat oude Rotterdamse arbeidersbuurt in de omgeving van de Oranjeboomstraat.

Uren heb ik daar met hem zitten praten, over zijn jeugd, over zijn huidige levenswijze, over zijn dromen en gedachtenwereld. Een enkele keer zaten we 's middags gedempt te praten in een espressobar in de Rotterdamse binnenstad.

Wat hierna volgt, lijkt dan ook niet meer dan een uittreksel. Het uittreksel van het leven van een drieëntwintigjarige pedofiel, student in Rotterdam.

Ik was vijftien toen ik het voor het eerst bij mezelf ontdekte. Het was het realiseren dat ik me seksueel tot iets anders voelde aangetrokken dan mijn vrienden. Sindsdien loop ik ermee rond en nog nooit heb ik iemand ontmoet die hetzelfde had als ik, die ook pedofiel was. Toch zijn die er; dat weet ik zeker.

Sommige kranteberichten zeggen me meer dan genoeg. Onlangs stond er in Vrij Nederland een advertentie van een pedofiel die een medestander zocht. Na lang twijfelen —ja, je weet nooit aan wie je schrijft; misschien wil iemand je wel gaan chanteren, weet jij veel?!— heb ik erop geschreven. Ik heb nooit antwoord gekregen.

Je gaat over dit onderwerp lezen, maar het is niet zo veel wat er aan boeken over bestaat. Goed, je kunt met

Vladimir Nabokovs roman *Lolita* komen aandraven. Het is een aardig boek. Sommige passages zijn erg goed—maar de situatie is toch anders dan ik het ervaar.

En je denkt veel na over jezelf. In wezen voel ik me helemaal gelijk aan andere mensen. Mijn erotische gevoelens zijn ook als van ieder ander. Alleen het subject is onbereikbaar, onmogelijk ook.

Ik voel me seksueel aangetrokken tot meisjes van acht tot twaalf jaar. Soms zijn er wel jongere meisjes—maar daar durf ik niets mee. En de oudere . . . ach, die groeien gewoon uit m'n geest. Voor mij ligt de grens bij de ontwikkeling van de secundaire geslachtskenmerken.

Van een normale vrouw word ik haast misselijk. Er waren wel vrouwen die geprobeerd hebben me te versieren, maar ik wil helemaal niet. Ik heb er gewoon een lichamelijke afkeer van. Seksuele gevoelens blijven helemaal uit. Soms voel ik misschien toch wel wat, maar het is niet veel.

Voor kinderen heb ik heel andere gevoelens. Teder.

Een wil om ze te beschermen. Een grote zorg om ze. Ze zijn gewoon lief.

Maar ze zijn onbereikbaar. Daarom voel ik me wel een half-mens. Ik kan nooit m'n seksuele gevoelens bevredigen, wat anderen toch altijd wel kunnen.

Ik kijk veel naar kleine meisjes. Zelfs betrap ik me erop dat ik het laatste jaar aardig voyeuzeus ben geworden. Ik raak nu ontzettend snel visueel geprikkeld. Soms krijg ik een zaadlozing alleen al van het kijken.

De kleding is ontzettend belangrijk. Het speelt een grote rol in mijn gedachtenleven. Een meisje in een blauwe spijkerbroek of een hard-rode broek . . . daar word ik wild van.

Onlangs heb ik me een tijdje beziggehouden met het ontwerpen van kinderkleren. Zomaar. Tekeningetjes maken van aardige pakjes. Maar wat doe je er verder mee? Je mijmert en je droomt er wat over. Meer niet. Het blijft allemaal zo ver weg.

Misschien begin ik wel fetisjistische neigingen te ver-

tonen. Het zou wel kunnen lukken alleen maar klaar te komen van slechts kinderkleertjes. Ik weet het niet—ik denk van wel. En daarmee ben ik dan weer iets minder normaal.

Of ik zodoende steeds perverser word? Of het er dan ooit eens van komt dat ik me aan een meisje vergrijp? Eén ding weet ik zeker: ik moet mezelf onder alle omstandigheden onder controle zien te houden; en dat kan ik ook. Tenzij een meisje het zelf zou willen, als ze het uitlokt—dan ga ik door de knieën. Dan wel.

Maar voor de rest gaat het wel. Ik heb er geen zin in het middelpunt van een rel te worden. Ik wil echt niet in een gevangenis terechtkomen.

Ik ben erg verlegen bij kleine meisjes. Dus dat helpt ook een beetje mee. Alhoewel . . .

Het is een kwestie van jezelf beheersen. Daarom masturbeer ik maar. Niet veel, zo'n vijf keer per week. Steeds met het beeld van reële meisjes voor me, die ik gezien heb. Dat is dan het enige seksuele genot dat ik heb—afgezien van een enkele spontane zaadlozing bij het voyeren. Je kunt wel zeggen dat ik masturbatie gebruik als regulering. Als hulpmiddel om mezelf te beheersen.

Toch wordt het allemaal steeds moeilijker. Eerst dat voyeren—nu een begin van fetisjisme. Soms denk ik wel dat ik nog eens exhibitionist word. Niet dat ik die neiging nu heb—maar je weet het niet. Misschien zit er wel iets voorspelbaars in een menselijk gedrag. Als ik boeken en tijdschriftartikelen zo eens aanzie . . . en er *is* een trend van steeds perverser worden, van steeds maar proberen op andere, intenser wijze seksueel genot te hebben . . . ja, dan zal ik nog wel exhibitionist worden. Een rotgedachte . . .

Nu hou ik me alleen maar bezig met veel dagdromen. Ik lig uren op m'n bed en van studie komt dan niets. Dan praat ik met—meestal elfjarige—meisjes. Ik neem ze dan mee naar huis, ik maak een praatje met ze. We gaan dan samen lekkere limonade kopen en andere

lekkere dingen. En langzamerhand laat ik merken dat ik anders ben dan iedereen. Zij heeft daar alle begrip voor en via allerlei spelletjes komen we dan samen tot een sexrelatie. Heel voorzichtig. Zonder pijn te doen. Noch lichamelijk, noch geestelijk.

Maar dat zijn maar dromen.

Vroeger haatte ik de maatschappij. Ik had de schurft aan alles en beschouwde mezelf als een uniek individu die steeds van verre naar de stomme mensenmassa keek. Nu is er alleen nog maar kritiek en medelijden.

'We zijn nu veel wijzer, stakkerig wijs zijn we, behalve Bavink die mal geworden is.'

Soms zijn er nog wel rancunes. Maar je moet niet die rancunes gaan uitleven door zomaar een meisje te pakken. Dat is erg onredelijk. Er zijn geloof ik wel lotgenoten die dit op onplezierige manier toch doen.

Ja, vrienden van me suggereren ook weleens naar een psychiater te gaan. Met enkele van mijn vrienden kan ik namelijk erg goed over m'n pedofilie praten. Gelukkig wel. Er is een tijd geweest dat ik er met niemand over sprak en m'n vrienden van niets wisten. Maar dat is niet vol te houden en ik heb dan ook enkele vrienden ingelicht. Ze reageerden erg fijn: ze bleven me gewoon nemen zoals ik was. Al is dan weleens ter tafel gekomen dat ik naar een psychiater moest gaan. Maar ik geloof niet dat zo'n man me zou kunnen verbeteren. Iets waar je van houdt, dat wil je niet verliezen. En ik hou van kinderen.

Och, . . . het is niet al te prettig leven zo, dat is waar, je blijft jezelf een half mens voelen. Maar volwassenen hebben het nooit door dat ik anders ben. Dus daar kan ik me geheel vrij bewegen. Sommige kinderen voelen wel dat er 'iets is'. Zij ontdekken dat ik anders ben. Wat dat betreft zeg ik altijd maar: 'De wijsheid is aan de kinderen.'

Als ze het doorhebben, kunnen ze heel verschillend reageren.

Ik ontmoette Anita in het kleine provinciestadje waar ik toen nog bij m'n ouders woonde. Ik zat 's middags altijd een krantje te lezen in een plantsoen waar een paar banken stonden.

Daar speelde ook Anita. Ze had mooie benen. Op een zekere dag begon ze me te provoceren. Zomaar. Langs me heen lopen. Naast me op de bank zitten.

Ze heeft het door, dacht ik; constant draaide ze om me heen, en zei niets. Toen ik wegging, bleef ze achter me aan lopen. En opeens begon ze een gesprek. Dat ze twaalf jaar was.

Ik durfde niet met haar te praten, maar zij begon opeens. Ik stond versteld.

Op andere dagen heb ik haar terug gezien in het plantsoentje. Dan kwam ze weer praten. Vrij zakelijk. Over roken van sigaretten bijvoorbeeld—maar het was allemaal erg schoorvoetend. Frustrerend ook. Ik was nogal verlegen en nerveus.

Op een dag zei ze plotseling tegen me: 'Ik heb het tegen m'n vader verteld. En die gaat naar de politie, hij gaat zeggen dat je een kinderlokker bent.'

Zomaar zei ze dat. Zonder één enkele aanleiding. Ze was een verraadster, een kreng. Ik heb nooit geweten dat een kind van twaalf zo gemeen kon zijn.

Ik ben toen naar huis gegaan en heb eerst rustig op m'n bed een peukje gerookt. Toen ben ik het huis uitgerend. Blindelings. Ik moest weg. Ik was wanhopig. Er was angst—alleen maar angst. Ik was bang; niet zo zeer voor de politie—al wist die het misschien. Maar ik had Anita niet aangeraakt.

Meer angst had ik voor mezelf. Ik kreeg iets van achtervolgingswaan. Ik dacht: iedereen weet het, iedereen weet het. Ze wijzen me na, ze letten op me, ik ben een kinderlokker.

Ik vluchtte weg, steeds onrustiger. 's Avonds kwam ik bij een goede vriend en toen heb ik slaapmiddelen of zo iets gevraagd. Ik wou er een eind aan maken. Dit leven kon ik niet meer uithouden. Dit werd te veel. Ze zouden

op me jagen. Als wild.

Ik zou nergens kunnen leven. Ik zou nergens vinden wat ik zocht. Die vriend heeft me gekalmeerd en na een paar dagen bij hem was ik aardig bijgetrokken.

Dezelfde maand nog ben ik het provinciestedje uitgegaan en ben hier in Rotterdam een nieuw leven begonnen.

Maar er zijn ook meisjes die heel anders reageren. Die me als het ware proberen te versieren.

Monique bijvoorbeeld. Ik kwam haar tegen in Blijdorp. Ze vroeg iets aan me in het slangenhuis, terwijl ze daar met een vriendinnetje was. Nadat ik uitgelegd had hoe slangen leven, liepen ze verder, maar Monique wilde dat ik mee ging. Op bevelende toon zei ze: 'Zeg, kom 'ns mee.' Dat deed ik; ik voelde me erg op m'n gemak bij haar. Ze was een aangenaam vertelster. Over haar familie. Over marihuana. Toen begon ze opeens te vertellen over een foto die ze van zichzelf had, waar ze naakt opstond. Toen we uit elkaar gingen, maakte ze een afspraak, voor wéér in de diergaarde. 'Als ik niet kom, bel me dan op, doe je het?', en ze gaf me haar telefoonnummer.

Ze kwam inderdaad niet. Ik heb gebeld—ik stond doodsangsten uit, maar het was tevergeefs. Ze mocht niet naar de telefoon komen.

Zo zijn er wel meer meisjes die je als het ware uitlokken. Ik geloof wel in een romantische verhouding met een meisje. Dat je elkaar gewoon mag, dat je elkaar helpt.

Toen ik zo'n jaar of zestien was, heb ik een dergelijke relatie gehad. Met Mieke. Ze was twaalf jaar toen. Het was op een camping in Epe. We gingen heel fijn met elkaar om. Haar ouders waren er niet op tegen. Ik kuste haar weleens als haar ouders erbij waren. Ze zeiden niets. Erg opwindend.

Op een dag—een jaar later—had Mieke geen hemdje aan, en ze boog zich net voor mij omlaag zodat ik in

haar bloesje keek. Ik zag een begin van borstontwikkeling. Ze zag me ernaar kijken en glimlachte. Toen ben ik maar weggegaan.

Met haar ouders heb ik fijn kunnen praten. Het waren progressieve mensen, van diep in de veertig. Mevrouw las moderne gedichten: Andreus en Lucebert. Dat was voor het eerst van m'n leven dat ik met volwassenen over sex sprak.

Mijn ouders hebben me nooit voorgelicht. Ik heb alles van vriendjes. En bladeren in de encyclopedie, weet je wel. Vóór m'n dertiende jaar kon ik me seksueel in alle mogelijke vormen opwinden: met jongens, exhibitionisme, gekke spelletjes. Ik heb tot toen veel ervaring gehad op sexgebied; met jongens zowel als meisjes.

Iedereen probeerde mekaar te versieren, al kwam het nooit tot echt seksueel contact, dat niet. Wel heb ik eens met een twaalfjarig meisje naakt in bed gelegen. Ik was dertien. We deden gekke spelletjes.

Ik was nogal fel op seksueel gebied toentertijd. Ik zou toen graag aan de verlangens van een pedofiel voldaan hebben.

Volgens mij kunnen meisjes van twaalf best seksuele verantwoording dragen. Ze hebben heus seksuele gevoelens. Je moet ze wel goed voorlichten, daar moet je vroeg mee beginnen. Want sex is niet angstig.

Een vriend van me heeft toen hij twaalf was een pedofiel aan zijn lichaam gehad. Hij moest die vent z'n penis strelen, en vond dat allemaal erg leuk. Toen hij het z'n moeder vertelde, kreeg hij enorm op z'n donder. Dáár heeft hij later moeite mee gehad. Niet met die pedofiel. Dat vond hij gewoon, best aardig. Ik zou dan ook graag willen dat er een tijd kwam dat je als pedofiel openlijk voor je gerichtheid kon uitkomen. Zoals nu met de homo's. Die knapen benijd ik wel.

Want leuk is je situatie niet. Je kunt alleen maar dagdromen over een wakkermaakstertje—een meisje dat je wekt en je ontbijt klaarmaakt, die je eitje kookt. Die je in de kleren kunt steken. Die je kunt helpen bij d'r

huiswerk.

Maar dat blijven dagdromen. Daar heb je nogal wat
zielspijn over. Ik zal het verder maar moeten verdringen.

Soms voel ik me als Charlie Brown in al z'n wanhoop.

Jawel, ik heb mooie, fijne tijden gekend—maar nooit het echte geluk. Een rot leven . . .? In z'n geheel genomen wel, ja. Ik ben vierenvijftig, dus je kunt nu wel een beetje gaan oordelen over je eigen leven.

Nooit heb ik er met vrienden over gesproken dat ik pedofiel ben—ook niet op het COC, al heb ik daar anders wel goede kennissen ontmoet, maar het waren geen mede-pedo's.

Ik voel me dan ook vaak als een eenling. In het gewone leven mag niemand me. Bijvoorbeeld in een groep van een man of twintig—zoals op kantoor—zijn er maar twee of drie personen die me mogen. Echte vriendschap heb ik dan ook nooit gekend, ook als kleine jongen niet. Toen al werd ik altijd gepest en geplaagd. Seksueel kan ik ook weinig bevrediging vinden. Ik weet, er zijn wel mensen die steeds kinderen om zich heen hebben, maar in heel m'n leven heb ik er slechts een paar gehad.

En al die gebeurtenissen daarvan heb ik in geheimschrift opgeschreven in mijn dagboek en daar staat maar één echt hoogtepunt in: dat was 19 augustus 1944. Die dag zal ik nooit vergeten: de dag dat ik met Theo in een kano voer, dat ik hem kuste.

Er zijn mensen die zeggen dat je pedofiel wordt door je opvoeding, dat je ouders er schuld aan hebben. Ik blijf geloven dat het bij de geboorte al in me zat.

Kijk maar 'ns: ik hou van oude jazzmuziek, daar ben ik dol op. Ik heb dan ook ontzettend veel geluidsbanden vol oude jazz, maar er zijn slechts weinig mensen die ervan houden. Het heeft te maken met mijn schoonheids-idee: ik kan bijvoorbeeld intens genieten en luisteren naar muziek.

Zo ben ik ook altijd getroffen door de schoonheid van kleine jongetjes. Daar zou ik soms uren naar willen kijken. Vooral een jongen met mooi haar—juist dat: mooie haren—een lief karakter en een leuk gezicht, daar ben ik helemaal weg van, daar zou ik altijd naar kunnen blijven kijken.

Maar dat gaat nu eenmaal niet.

Als ik zo'n jongetje had, zou ik gelukkiger zijn dan ooit een hetero zou kunnen wezen. Beslist. Dat klinkt misschien overdreven maar 't is echt zo. Voor mij gaat het in de eerste plaats om de schoonheid en pas later wordt er iets in me wakker, dan komt er de sex bij.

Ik vind kinderen dan ook boeiend omdat ze zo mooi zijn.

Als ze ouder worden krijg ik geen afkeer van ze, maar dan wordt m'n interesse gewoon minder. Het boeit me dan niet meer zo.

Het seksuele gebeuren intrigeert me wel, maar een vrouw op zichzelf toch helemaal niet, juist eerder het tegendeel.

M'n vrouw is weleens jaloers—al zal ze het niet zeggen—omdat ik meer van kinderen hou dan van haar.

Mij gaat het om de erotische schoonheid. Naakte kinderen van twaalf, dertien jaar vind ik heel mooi. Niet dat ik er een stijve van zal krijgen, dat niet, maar ik zou bevriend met ze willen worden. En dan moet ik beslist niet denken aan een liefdesrelatie zoals er tussen een man en een vrouw bestaat.

Bijvoorbeeld: de stem van het zangeresje Wilma, dat doet me wat. En de film van Heintje, u mag het best weten, daar heb ik tranen met tuiten bij gehuild. Heus.

Dat dagboek, daar kon ik wel uren in schrijven, al was het vaak heel emotioneel. Gewone, alledaagse verhalen schreef ik normaal op, maar alles wat met kinderen te maken had ging in geheimschrift dat ik zelf ontworpen had. Eens heeft de justitie al die schriften van me in beslag genomen, maar ze konden geen wijs uit al die strepen, punten en boogjes. Ik heb aan dat schrijven veel gehad. Je kon zodoende fijn afreageren. Dat geheimschrift deed ik omdat ik altijd al geprobeerd heb zo voorzichtig mogelijk te zijn. Ik ken mensen die het niet kan schelen, die gaan er net zo lief voor naar de gevangenis. Zo ben ik niet. Toch heb ik wel stommiteiten uitgehaald.

Eens had ik een jongetje na kantoortijd op m'n kamer. Uit voorzichtigheid heb ik toen m'n kantoordeur op slot gedraaid maar juist dat hoorde de werkster en ze rook meteen onraad. Het is toen ook uitgekomen, heel stom van me, maar ja, achteraf heb je altijd gemakkelijk praten.

In 1950 heb ik daarvoor tien dagen moeten zitten. In de aanklacht stond nog zoiets van '... dat verdachte zelfs had toegelaten dat zijn geslachtsdelen betast werden'.

Ik was erg verrast dat ik zitten moest. De gevangenis was voor me als mei 1940: alsof er keihard een deur werd dichtgeslagen. Ik was dan ook verschrikkelijk blij toen ik er weer uit kwam. Tegen de rechter had ik nog gezegd dat ik niet wist dat het fout was, laat staan strafbaar. Ik beschouwde het als spelerei. Ik hield het piemeltje vast en ik heb het later gewassen. Maar als ik geweten had—zei ik—dat het strafbaar was, zou ik het niet gedaan hebben.

Het heeft ook twee jaar geduurd eer ik over dit alles heen was. Ik ben direct erna nog onder psychiatrische behandeling gesteld. De psychiater was een aardig man, je praatte wat met hem en zodoende leerde ik het begrip pedofilie kennen. Hij zei nog: Wees voorzichtig, vooral omdat je een proeftijd van drie jaar hebt.

Ik ben ook nog jarenlang bij m'n dominee geregeld op bezoek geweest. Hij heeft slechts één keer gevraagd of ik van achteren contact had. Nee, zei ik. O, gelukkig!—dat was alles wat hij zei. Steeds heeft-ie over andere dingen gepraat.

Al die tijd na de gevangenis was ik hypernervuus. Erg sjacherijng. Ja, zo gaat dat.

Ooit eens in Sextant gelezen van iemand die zelfmoord pleegde omdat-ie pedofiel was. Zoiets moet toch de mensen aan het denken zetten, niet?

Wat heb je dan nog voor leven, waar draait alles nog om als je tot zo ver komt? Ik heb nog een vrouw, ze

heeft me lief al kan ik niet zeggen dat ik van d'r hou, maar ze is dan toch nog m'n kameraad. En ik heb m'n muziek en m'n fantasie. Een kennis van me, ook een pedo, vindt zichzelf helemaal niet zielig. Maar die kerel heeft ook van alles. Hij heeft altijd jongetjes om zich heen, die komen gewoon bij hem langs! Altijd heeft hij wel een ander en die knulletjes die verwennen hem van hier tot gunder. Ik heb nog nooit een jongen gehad die me spontaan klaarmaakte, maar hij heeft zoiets altijd. Als je soms verhalen leest wat sommigen meemaken . . . 't zal wel fantasie zijn—alhoewel, 't kan toch echt gebeuren, want sommige mensen krijgen nou eenmaal alles.

De maatschappij heeft de homoseksualiteit nu wel geaccepteerd en dat valt me reuze mee, dat had ik nooit zo verwacht. Met de pedofilie zal dat wel nooit gebeuren, o ja, misschien wel 'ns incidenteel.

Een tijdje terug hoorde ik van een gezin dat het goed vond dat hun kind seksuele contacten had. Dan krijgt het de liefde die wij het niet kunnen geven, zeiden ze. Daar heb ik erg lang over doorgefantaseerd. Maar wat helpt dat? De mensen zijn er nou eenmaal op tegen. Misschien is één op de duizend tolerant. Nou vraagt u me of ik niet vind dat de publiciteit over pedofilie nadelig kan werken . . . Ach, welnee, hoe zo?

O, dat de mensen dan opeens attent worden gemaakt op het probleem; dat ze je gaan nawijzen . . .

Och, grutte ja, daar heb ik nog niet eens aan gedacht aan die mogelijkheid. Tja . . . ik ben wel blij dat ik geen homo ben, dan zou iedereen het weten, ja . . .

Ik heb altijd ongestoord met jongens kunnen omgaan in het openbaar. Als je leuk met kinderen omgaat, dan ben je voor de omgeving geen kinderlokker. Nooit heeft men mij er tenminste van verdacht. Die keren dat het narigheid werd, kwam doordat de jongetjes zijn gaan praten.

Ik heb weleens, op een Hemelvaartsdag, nu zo'n twaalf jaar terug, geprobeerd contact te krijgen met twee jonge-

tjes.

Ik heb ze mee naar huis genomen en liet ze foto's van naakte mannen en jongetjes zien.

De ene was een schat van een jongen van dertien. Nog nooit had ik eerder zo'n sportieve knaap gezien. Hij had weliswaar helemaal geen mooie piemel—hij was namelijk besneden—maar daar deed-ie alles mee, zelfs wat met z'n zusje van zes, zei-ie.

Samen hebben die twee jongetjes me klaargemaakt. Dat was de enige keer dat het ooit gebeurde in het bijzijn van een derde, maar de jongens hebben daarna alles aan de politie verteld. Dat werd het abrupte einde van m'n vierentwintigjarige werkkring. Ik kreeg vier maanden.

Het belangrijkste vind ik dat mensen niet altijd blijven denken dat pedofielen alleen maar sex willen bedrijven met kinderen. Ik zou zo graag willen dat de mensen eens wisten wat voor 'n liefde ik voelde voor mooie gezichtjes.

Voyeurisme is er bij mij bijvoorbeeld ook niet bij. Ik ga ook niet speciaal 's avonds langs de ramen om kinderen te zien. Waarom ook?

Sexfilms boeien me niet zo. Wel weet ik nog hoe ik voor 't eerst naaktfoto's in handen kreeg, dat was toen ik achtentwintig was; ik wist niet wat me gebeurde. In de tram naar huis kon ik het nauwelijks uithouden, zo opgewonden was ik. Dat was één van die weinige, echt gelukkige momenten. Maar al mijn geluk, dat haalt het toch niet bij die hoeveelheid die andere mensen hebben . . .?

Dat is nou je lot als pedofiel.

Hij is drieëntwintig jaar oud. Belgische nationaliteit. Zoon van een landbouwer uit een gezin 'zoals er zoveel Belgische gezinnen zijn'.

We spraken elkaar in Amsterdam—'een fijne stad'— omdat hij het wat te riskant vond om in België het gesprek te hebben. 's Morgens heel vroeg was hij van huis vertrokken, arriveerde tegen een uur of tien in Amsterdam en wilde wel graag nog dezelfde dag terug. Niet dat hij er bezwaar tegen had in een hotel te blijven slapen, integendeel, maar het zou zoveel vragen thuis besparen als hij die nacht nog terug kon wezen.

Hij had nog een wens: 'Zet maar in het boek dat ik leraar ben "ergens in België", ja, zet dat er zo maar in.'

Als ik twaalf jaar was, had ik een vriendschap zoals ik die later nooit meer gekend heb. Het was een vriendschap in een sfeer van mystiek; uren konden mijn vriend en ik bij elkaar in de kapel zitten en we filosofeerden wat, dachten over dingen na.

Maar toen ik veertien was, verhuisde hij. Ik heb gehuild toen. Verschrikkelijk vond ik het. Ik heb nog gevraagd of hij niet op onze school blijven mocht. Het ging niet. Ik herinner me nog steeds zeer veel details van die vriendschap. Het was de verrukkelijkste periode van mijn leven. En ik ben nog altijd jaloers op jongens van die leeftijd. Ik ben ook altijd blij als ik een jongen van tussen de twaalf en veertien zie; dat herinnert me weer aan het onbeschrijflijke geluk dat ik toen beleefd heb. Nog steeds hang ik aan jongetjes van twaalf tot veertien.

Ik was drie jaar oud. Thuis was er een feestje en om zeven uur 's avonds moest ik naar bed. In een klein kamertje kleepte ik me om en toen ben ik zomaar in m'n blootje de kamer met gasten binnengelopen: 'Kijk, hier ben ik', riep ik nog. Maar ik heb toen een trap gekregen en moest schielijk weer terug.

Toch behoort dat tot m'n beste jeugdherinneringen.

Uit m'n jeugd kan ik me ook nog heel sterk herinneren hoe een dienstmeisje ons altijd waste. Bij alles wat ge-

slachtelijk was moesten we een kruis slaan—dus ook voor we in het bad gingen.

Dat wassen gebeurde in een ruimte waar de cliënten voor de melk kwamen. Waren die er, dan mochten we ons niet van voren laten zien. Maar altijd is me de primaire vraag bijgebleven: waarom niet?

Waarom moesten we ons omdraaien? Wat was er verkeerd aan ons naakt? Dat was voor mij een probleem, ik verstond niet waarom het erg was de voorkant van onszelf te laten zien. Het taboe van naakte kinderen heeft me daarom altijd sterk aangesproken.

Op m'n zestiende jaar speelde m'n leven zich af in het college. Ik had er veel vrienden en was lid van alle organisaties die maar enigszins mogelijk zijn. Vooral de literatuur boeide me: de romantiek van Verlaine en Rimbaud bijvoorbeeld.

In die tijd was er nimmer sprake van wat ik nu zou noemen een èchte verliefdheid. Maar wel kwam al in die tijd Het Verlangen: ik zocht kinderen op, maakte er een babbeltje mee. Ik werd me ook veel meer bewust van alles. Al was het onbewust toch nog een taboe; ergens had je toch het idee, je moet er niet te vèr mee gaan, je moet oppassen met wat je doet. Het hoorde toch niet helemaal zo, dat voelde je ergens wel aan.

Ik werd leider van een jeugdbeweging en had als zodanig zeker wel succes. Ik organiseerde geslaagde bijeenkomsten en had geen moeilijkheden die te animeren. Met de jongetjes waarmee ik in contact kwam ging ik heel fijn om. Soms trachtte ik een enkeling wel over z'n billettjes te wrijven, of ik probeerde in een broekje te kijken, naar de rimpels van het geslachtsorgaan. In dat jaar evenwel zou ik zeer negatief gestaan hebben tegenover seksuele spelletjes. Dat kwam niet bij me op.

Sander was een kereltje van tien jaar dat ik dagelijks zag. Hij was in dezelfde sfeer opgegroeid als ik, kwam ook uit een wat conservatief gezin en had ook een wat strenge opvoeding gekregen. Voor hem zou het ook taboe zijn geweest z'n wederzijdse genegenheid te uiten.

We kusten elkaar weleens, maar verder gingen we niet. Vier jaar lang, vanaf m'n zeventiende jaar, is hij mijn favoriet geweest; vier jaar lang was hij de jongen waar ik het meest van hield. Elk moment dat het mogelijk was, waren we samen. Zijn ouders stonden er positief tegenover, vonden alles goed en zagen ons als goede vrienden.

Als jongen van dertien kwam Sander ooit eens drie dagen geheel alleen bij me. Ik had toen een kamertje voor hem in orde gemaakt, maar daar wilde hij niet slapen. Wel bij mij—en zo hebben we samen in een eenpersoons bed gelegen. De ganse nacht was ik wakker; ik heb geen oog dicht gedaan van verlangen. Ik heb 'm overal zachtjes gestreeld en gekust.

Het was de enige keer dat het gebeurd is. Nooit is 't herhaald, nooit heeft hij er iets van gezegd. Daarbuiten hebben we op deze manier nooit meer onze wederzijdse gevoelens beleefd.

Paul was een broer van Sander. Ik leerde hem beter kennen toen ik achttien was. In die tijd waren er veel jongens met wie ik een niet-seksuele, gevoelsmatige relatie had.

Sex speelde tot dan nog niet zo'n overwegende rol. Ik had slechts tweemaal een jongetje naakt gezien. Maar steeds sterker kreeg ik een verlangen naar het visuele aspect.

Er waren wel meer spanningen in me. Geloofstwijfels bijvoorbeeld. Juist toen besloot ik voor mezelf het klooster in te gaan. Maar daarmee kwam ook de grote angst nooit meer met jongens in contact te kunnen komen. Daarom die verschrikkelijke drang in me: ik zou het toch wel willen zien voor het te laat is.

Al mijn kontakten met jongens waren steeds verdrongen relaties geweest, nooit was er sprake van sex. Dat besefte ik toen ontzettend goed. Daarom heb ik toen op een avond Pauls pyamabroekje omlaag geschoven. Ik had er geen schuldbesef van; ik had immers niets gedaan wat strafbaar was? Toch keurde ik het verlangen in me niet goed en een korte tijd later kreeg ik een zenuwtoeval.

Achteraf zeg ik: er moet een verband tussen alles bestaan hebben, al zag ik dat toen nog niet. Ik dacht dat die toeval iets te maken had met m'n bloedsomloop. Ik weet 't allemaal niet zo precies, het moet toch wel met elkaar samenhangen.

Mijn besluit naar het klooster te gaan had erg veel te maken met de ervaringen van twaalfjarige leeftijd: toen ik veel in de kapel zat met m'n vriend om na te denken, te bidden.

Maar het idee eens aan jeugd les te kunnen geven heeft ook een belangrijke rol gespeeld. Ik ben ook naar het klooster gegaan met de absolute zekerheid dat ik er niet voorgoed zou blijven.

Het was toch wel een fijne tijd in een betrekkelijk klein klooster waar ik me op m'n gemak voelde. In de eerste maanden zag ik weinig mensen en de meeste tijd ging op aan studie. Toen ook leerde ik de term pedofilie kennen. In een woordenboek las ik er een omschrijving van als 'een ziekelijk verschijnsel'. Dat beeld zal me wel erg afgeschrikt hebben. Ik ging lange tijd zwaar gebukt onder de gedachte een abnormale, perverse jongen te zijn.

In die dagen ontmoette ik Freddie. Ik heb nog wel met hem op bed gelegen, kon ook wel een erectie krijgen maar beslist geen zaaduitstorting. Door al die spanning die dat teweegbracht kreeg ik weer een zenuwtoeval, een sterke depressie. Ik ben gaan praten met een psycholoog, week in, week uit, en hij ried me aan Freddie niet meer te ontmoeten. De psycholoog heeft veel geholpen. Door hem raakte ik van m'n depressieve periode af en kwam ik positief tegenover mezelf te staan. Tot aan m'n tweede zenuwtoeval had ik nooit iets gedaan met een jongen die wist dat 't niet mocht. Freddie wist heel goed dat er iets gebeurde dat strafbaar was. De vrees dat het zou uitkomen heeft me erg veel schrik aangejaagd. Ik verlangde ontzettend naar hem—en toch kon het niet. Er was teveel schrik en angst in me voor het feit dat hij zou kunnen gaan praten, dat het uitkomen zou. Toch is het gebeurd. Achteraf vond ik het meer walgelijk dan ple-

zierig.

Ook toen voelde ik me erg sterk tot het visuele aangehouden, maar toen ik bezig was, toen schrok ik. Het was toch een ziekte?

De eerste keer heb ik het dan ook moeilijk kunnen verwerken. De volgende keer ging het wat gemakkelijker. Maar steeds heb ik geprobeerd alles zo vlug mogelijk te vergeten. Een soort actief verdringingsproces. Een jaar later—toen ik hem allang had laten schieten—kwam de ontgoocheling: Freddie had net als de meeste jongens van veertien z'n aantrekkingskracht verloren.

Op veertien jaar ongeveer verliest iedere jongen voor mij z'n aantrekkelijkheid. Dat is onvermijdelijk. Het hoort erbij, zou ik haast willen zeggen. Het hangt sterk samen met het optreden van de secundaire geslachtskenmerken; vooral de beharing is wel de grote grens. Meisjes van negen tot veertien jaar . . .? Ik vind dat een groot verschil. Ze zijn kinderlijker. Helemaal niet geschikt voor sexspelletjes. Een heel enkele keer verlang ik er weleens naar, maar ik hecht er niet dezelfde betekenis aan als met jongens.

Maar meisjes ouder dan vijftien zeggen me meer dan jongens van die leeftijd. Ik heb erg weinig contact gehad met meisjes. Mijn zus is vijf jaar jonger dan ik. Voor ik zestien was, heb ik dan ook geen meisje van mijn leeftijd leren kennen. Nadien kwam ik in de jeugdbeweging en daar waren ook leidsters. Maar dansen met een meisje betekende niets voor me. Er zijn meisjes geweest waarvoor ik een zekere verliefdheid heb gekend.

Een paar maanden terug heb ik zo ook Marga leren kennen. Voor 't eerst heb ik toen echt met een meisje gedanst, ik vond het ook fijn. Die nacht hebben we samen door de duinen gewandeld—het was heerlijk. Ik schreef toen in m'n dagboek 'Kan een mens op één avond radicaal veranderen?'

Marga weet nu zeker dat ik haar beste vriend ben. Ik heb nog niet met haar gesproken over m'n pedofilie. Ik geloof ook dat het fout zou zijn dat er een huwelijk van

zou komen. Toch heb ik die nacht werkelijk gedacht dat ik verliefd op haar was. Die hele nacht, met die wat sensuele achtergrond, heb ik ook even als een bevrijding gevoeld.

De sfeer van die avond zou natuurlijk volledig kunnen terugkeren. Maar ik ben bang dat Marga er meer van zou gaan verwachten. Daar ben ik echt wel een beetje bang voor. Ik ben nu eenmaal het meest dol op jongetjes van twaalf tot veertien jaar. Dat kun je niet zo maar uitvlakken . . .

Ik heb nu voor mezelf duidelijk gekozen voor het pedofiel-zijn. Ook voor de seksuele relatie in het pedofiele bestaan. Mijn opvatting over zo'n relatie is, dat het goed zit zodra het door de jongen als niet storend wordt ervaren. Ik geef nu les aan kinderen en ik ben gefascineerd door de jongens van twaalf, dertien jaar. Voor mij is het lesgeven visueel gewoon een paradijs. Nu, na een jaar voor de klas te hebben gestaan, is het voor mij al voldoende die weelde te zien. Is het voldoende de vriendschap te hebben van al die jongens. Met ze kunnen omgaan. Het is voor mij nu niet nodig met ze tot het uiterste te gaan. Vele ouders weten dat ik pedofiel ben—maar niet dat ik pedofiel handel. In de toekomst zou ik dan ook graag een beroep willen hebben waarbij je met kinderen in aanraking blijft komen. In hoeverre ik dan nog seksuele contacten wens . . .

Ik besef nu vriendjes te hebben die van mij houden en waarvan ik hou. Als dat blijft—dan zal ik gelukkig zijn. Ik zal ongetwijfeld perioden kennen waarin seksueel contact noodzakelijk zal zijn. Maar ik hecht veel meer belang aan het vormen van een relatie die voor beide partijen bevredigend is. Een vriendschapsrelatie is voor mij belangrijker dan om de maand met een vreemd jongetje sex te bedrijven. Ik zou dan ook graag in de toekomst aan een opvoedingscentrum of een jeugdrechtbank willen werken—iets waarmee je met kinderen in contact kunt komen.

Literatuurlijst

Boeken

Abelard, Aaron J., *Older Women and Younger Boys*; North Hollywood, Barclay, 1970.

Banis, V. J., *Men and their boys; the homosexual relationship between adult and adolescent*; Los Angeles, 1966.

Brongersma, E., *Das verfemte Geschlecht; Dokumentation über Knabenliebe*; München, 1970.

Brongersma, E., *Sex en straf*; Den Haag, 1970.

Brunoz, O., *Pedofilie*; Amsterdam (COC, z.j.).

Commissie-Speijer, *Advies inzake homoseksuele relaties met minderjarigen, in het bijzonder met betrekking tot artikel 248bis W. v. St., uitgebracht door de Gezondheidsraad. (Bijlage bij wetsontwerp 10347 zitting 1969-1970)*; Den Haag, 1970.

Dodson, V., *Pederasty, sex between men and boys*; North Hollywood, 1968.

Drew, D., and J. Drake, *Boys for sale; a study of the prostitution of young boys for sexual purposes*; New York, 1969.

Eglinton, J. Z., *Greek love*; New York, Layton, 1964.

Fitch, J.H., *A descriptive follow-up study of a group of men convicted of sexual offenses against children*; London, 1961.

Freedman, A. M., and H. I. Kaplan, In: *Comprehensive textbook of psychiatry*; Baltimore, 1967.

Gebhard, Paul H., and John H. Gagnon, Wardell B. Pomeroy, Cornelia V. Christenson, *Sex offenders, an analysis of types*; New York, 1965.

Geisler, E., *Das sexuell misbrauchte Kind; Beitrag zur sexuellen Entwicklung, ihrer Gefährdung und zu forensischen Fragen*; Göttingen, 1959.

Gerassi, J., *The boys of Boice*; New York, 1968.

Gigeroff, A. K., *Sexual deviation in the criminal law; homosexual exhibitionists and pedophilic offenses in Canada*; Toronto, 1968.

Harmon, D., *Boy-lovers*; New York, 1969.

Holland, G., *Boys in love with other boys*; New York,

1967.

Karpman, B., *The sexual offender and his offences; etiology, pathology, psychodynamics and treatment*; New York, 1963.

—, *De Kinderlokker*; Den Haag (pamflet van de PSVG), 1970.

Kraft-Ebing, R. von, *Psychopathia Sexualis*; New York, 1965 (oorspronkelijke editie van 1886).

Kwast, S. v.d., *Sexuele criminaliteit*; Leiden, 1968.

Maisch, Dr. H., *Inzest*; Reinbek, 1968 (ook in Nederland verschenen).

Mohr, J. W., R. E. Turner and M. B. Jerry, *Pedophilia and exhibitionism*; Toronto, 1964.

Ollendorf, R. H. V., *The juvenile homosexual experience and its effects on adult sexuality*; New York, 1966.

Orthner, H., E. Duhm u.a., *Zur Therapie sexueller Perversionen; Heilung einer homosexuell-pädophiler Triebabweichung durch einseitigen stereotaktischen Eingriff in Tuben cinereum*; Stuttgart, 1969.

Parker, T., *The twisting lane*; London, 1969.

Pauly, J., *Eros auf falschem Wege*; Hamburg, 1961.

Pauly, J., *Die Problematik der Perversionen*; Hamburg, 1961.

Plant, P., *Der Sexualverbrecher und seine Persönlichkeit*; Stuttgart, 1960.

Raymond, J., *Women boy lovers*; Los Angeles, 1969.

Reinhardt, H., *Die Bestrafung der Unzucht mit Kindern unter besonderer Berücksichtigung des Verhaltens und der Persönlichkeit des Opfers*; Bern, 1967.

Rosen, I. (ed.), *The Pathology and treatment of sexual deviation; a methodological approach*; London-Oxford, 1964.

Schofield, Michael, *Sociologische aspecten van de homoseksualiteit*; Utrecht, 1970.

Schmidt, G., und V. Sigusch, *Zur Frage des Vorurteiles gegenüber sexuell devianten Gruppen*; Stuttgart, 1967.

Sengers, W. J., 'Pedolifie'; In: *Gewoon bijzonder; beschouwingen over enige vormen van seksueel gedrag*;

Amsterdam, 1970.

Servatius, V., *Epehebophilie en wetenschap*; stand van zaken; Rotterdam, 1960.

Servatius, V., 'Wetenschappelijk nawoord'; In (de roman): *Vervolgde minderheid*; Rotterdam, 1960.

Servatius, V., *Wetgeving en sexueel gedrag*; Rotterdam, 1961.

Servatius, V., *Over pedofilie; een centrum voor pedofielen; zin der pedofilie*; Rotterdam, 1962.

Stockert, F.G. von (hrsg.), *Die Paedophilie und ihre strafrechtliche Problematik, Vorträge gehalten auf dem 8. Kongress der Deutschen Gesellschaft für Sexualforschung*; Stuttgart, 1965 (2 dln.).

Storr, A., *Sexual deviation*; Narmondsworth, 1964.

Theede, P., *Unzucht mit Abhängigen; eine strafrechtliche und kriminologische Untersuchung*; Lübeck, 1967.

Tolsma, F.J., *De betekenis van de verleiding in homofiele ontwikkelingen*; Amsterdam, 1957.

Winterberg, H.G., *Die gleichgeschlechtliche Prostitution in den männlichen Jugend und Gesellschaft*; Frankfurt am Main, 1962.

Vanggaard, Thorkil, *Phallós*; København, 1969 (ook in Nederland verschenen).

Westwood, G., *A minority; a report on the life of the male homosexual in Great Britain*; London, 1960.

Wyss, R., *Unzucht mit Kindern; Untersuchungen zur Frage der sogenannten Pädophilie*; Berlin, 1967.

Zeegers, M., In: *Ontucht in Nederland*; Den Haag, 1968.

Zeegers, M., *Seksuele delinquenten; forensisch-psychiatrisch*; Amsterdam, 1966.

Artikelen

Barlow, D.H., H. Leitenberg and W.S. Agras, 'Experimental control of sexual deviation through manipulation of the noxious scene in covert sensitization', *Journal of abnormal psychology*, 74 (1969), blz. 597 vlgg.

Barylla, F. von, 'Zur Klinik und forensischen Psychia-

trie der Pädophilie', *Psychiatrie, Neurologie und medizinische Psychologie*, 1965, blz. 217 vlgg.

Becker, W., 'Verbrechen an Kindern; Pathologie unserer Zeit', *Concepte* 4 (1968) nr. 9, blz. 1 vlgg.

Brongersma, E., 'Juridische gevolgen van uitzonderlijk sexueel gedrag', *Sextant* 50 (1970), nr. 10, blz. 12-13 en 51.

Brongersma, E., 'Waarom zou het je kind niet wezen? Een beschouwing over jeugdsex', *Sextant* 51 (1971) nr. 7/8, blz. 24-29.

Buch, R. P. de, 'Exhibitionisme et pédophilie', *Brux. Med.* 49 (1969) blz. 739 vlgg.

Budniok, M., J. C. Garet and P. H. Muller, 'Trois observations d'attentate pédérastique', *Lille méd.* 14 (1969) blz. 600 vlgg.

Cabanis, D., und E. Philip, 'Der pädophil-homosexuelle Inzest vor Gericht', *Deutsches Zeitschrift Ges. Gerichtl. Med.* 66 (1969) nr. 2, blz. 46 vlgg.

Cohen, M., T. Seghorn and W. Calmas, 'Sociometric study of the sex offender', *Journ. abn. psych* 74 (1969) blz. 249 vlgg.

Dingman, H. F., L. Frisbie and F. J. Vanasek; 'Erosion of morale in resocialization of pedophiles', *Psych. Reports* 23 (1968) blz. 792 vlgg.

Eeten, P. van, 'Pedofilie, poging tot een nieuwe visie', *Sextant* 50 (1970) nr. 10, blz. 14-15 (Dit artikel wordt gevolgd door een anoniem autobiografisch stuk van een pedofiel).

Fisher, G., 'Psychological needs of heterosexual pedophileacs', *Dis. nerv. syst.* 30 (1969) blz. 419 vlgg.

Frenkel, F. E., 'Bescherming van het kind tegen de sexueel afwijkende mens', *Vrije Vaart* 17 (1962) blz. 145 vlgg.

Freund, K., 'Erotic preference in pedophilia', *Beh. res. ther.* 5 (1967) blz. 209 vlgg.

Frisbie, L. V., F. J. Vanasek and H. F. Dingmans, 'The self and the ideal self; methodological study of pedophiles', *Psych. Reports* 20 (1967) blz. 699 vlgg.

Gigeroff, A. K., J. W. Mohr and R. E. Turner, 'Sex offenders of probation; heterosexual pedophiles', *Federal probation* 32 (1968) nr. 4, blz. 17-21.

Haagsma, I., 'Pedofiele gevoelens voor meisjes van 8-13 jaar', *Nieuwe Linie* 6 juni 1970.

Hunger, H., 'Die Persönlichkeit des Sexualstraftäters; Unzüchtige Handlungen mit kindlichen und jugendlichen Mädchen nach Ergebnisse des letzten Kinsey-Reports', *Kriminalistik* 22 (1968) nr. 4 blz. 176 vlgg.

J. (= J.P. Rogier), 'Pedofilie', *Dialog* jrg. I (1965) blz. 135 vlgg.

Karpman, B., 'A case of paedophilia', *Psychoan. Rev.* 37 nr. 3.

—, 'Kinderlokkers', *Humanitas* 1965, nr. 4, blz. 70 vlgg.

Kratky, A., 'Sexueller Missbrauch ein bis fünf Monate alter Säuglinge durch einen Pädophilen', *Deutsches Zeitschrift Ges. Gerichtl. Med.* 60, (1967) nr. 4, blz. 163 vlgg.

Kurland, M.L., 'Pedophilia erotica', *Journ. of nerv. and ment. dis.* 1960, blz. 394 vlgg.

Mohr, J.W. and R. E. Turner, 'Sexual deviations', *Appl. ther.* 9 (1967) blz. 172.

Mohr, J. W., R. E. Turner and R. O. Ball, 'Exhibitionism and pedophilia', *Journ. Soc. ther.* 8 (1962) blz. 172.

Resnik, H.L. P. and J. J. Peters, 'Outpatient group therapy with convicted pedophiles', *Int. Journ. group psychother.* 17 (1967) blz. 151 vlgg.

Revitch, E., and R. B. Weiss, 'The pedophile offender', *Dis. nerv. syst.* 23 (1962) blz. 73 vlgg.

Schneider, J. H., 'Der pädophile Straftäter und sein Opfer', *Monatschr. für Krim. und Strafrechtsreform*, april 1965, blz. 91 vlgg.

Santer-Weststrate, H. C., P. Dijkstra en J. F. v. Ravenzwaay, 'Een man met pedofiele neigingen', *Ned. ts. voor crim.* 1964 blz. 190 vlgg.

Schraven, E. J., 'Dieren en wangedrag', *Mdbl. v. berechting en recl.* (1964) blz. 85 vlgg.

Sengers, dr. W. J., 'Oordeel en vooroordeel; Kantteke-

ningen bij enkele vragen over de "kinderlokker", *Ouders van nu* 1971 nr. 8, blz. 68 vlgg. (Dit artikel wordt gevolgd door drie brieven van lezers over hetzelfde onderwerp.)

Servatius, V., 'Victimogene en criminogene factoren; homofilie en verleiding', *Vriendschap (COC)* 19, nr. 3, blz. 65-66.

Toobert, S. and E.S. Jones, 'Some factors related to pedophilia', *Int. journal of psychiatry* 1959, blz. 272 vlgg.

Wyss, Rudolf, 'Zur Frage der Spätschäden bei kindlichen Opfern von Sittlichkeitsdelikten', *Schw. Zeitschr. f. Strafrecht.* 1963, Heft 3.

NB Bovenstaande literatuurlijst is samengesteld door het Wetenschappelijk bureau van de NVSH en aangevuld door dr.E.Brongersma en P. van Eeten. We pretenderen niet volledig te zijn en moeten erop wijzen dat, zoals vaak uit de titel al blijkt, de meeste studies uitgaan van een totaal andere visie op pedofilie en de seksualiteit van het kind dan de auteurs van dit boek. Zeldzame uitzonderingen op die regel zijn de studies van V.Servatius en het artikel van J.P.Rogier in *Dialog*, jaargang 1. De overige boeken en artikelen zijn grotendeels medische of juridische studies die van de principes uitgaan die dr. W.J.Sengers in zijn bijdrage aan dit boek zo uitdrukkelijk afwijst.—PvE

Over de auteurs

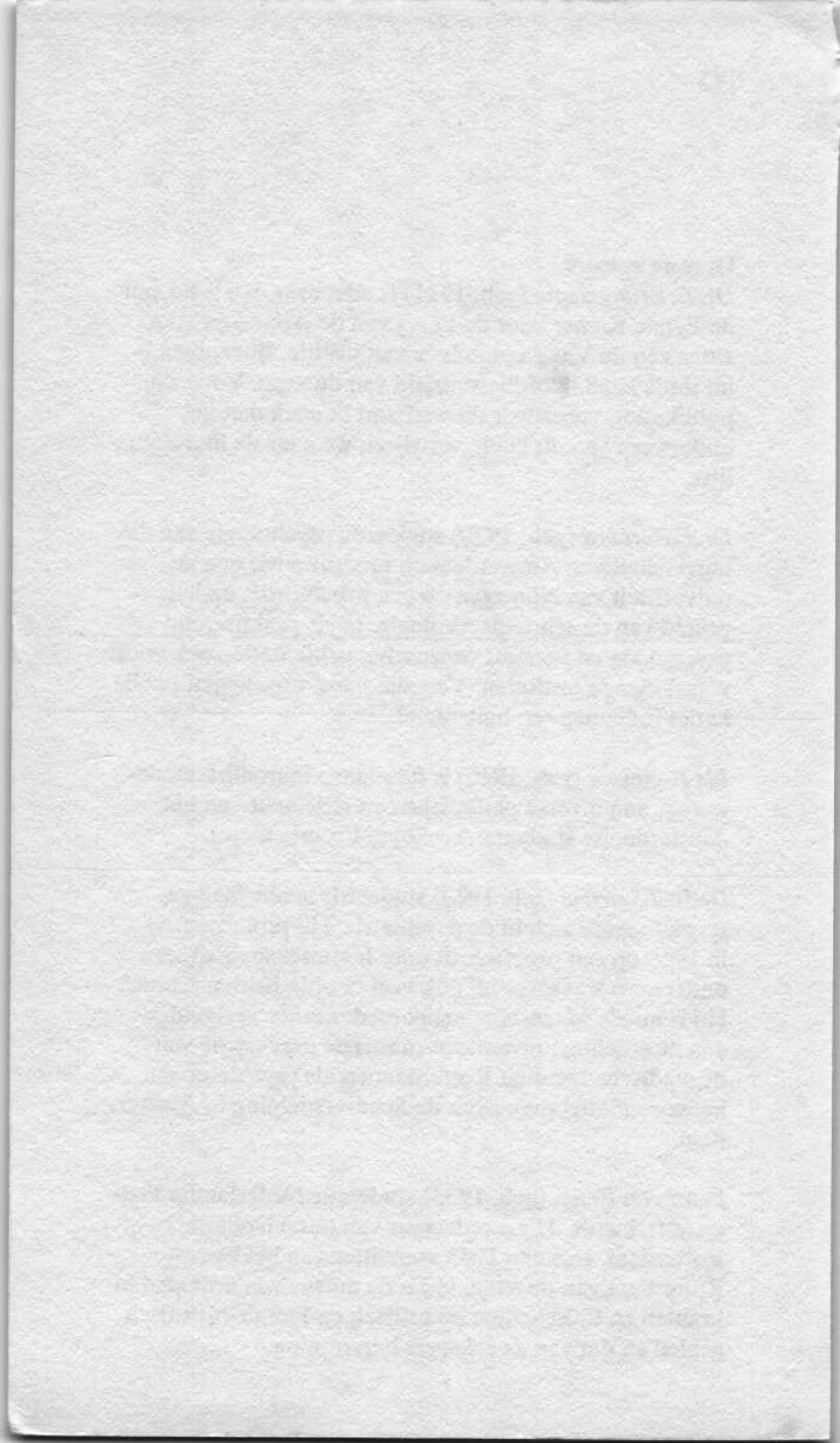
Dr. E. Brongersma (geb. 1911) is advocaat. Hij is lid van de Eerste Kamer voor de Partij van de Arbeid en voorzitter van de Vaste commissie van justitie. Bovendien is hij sinds 1968 hoofdbestuurslid van de NVSH. Voor zijn publikaties, voorzover die verband houden met het onderwerp van dit boek, verwijzen we naar de literatuurlijst.

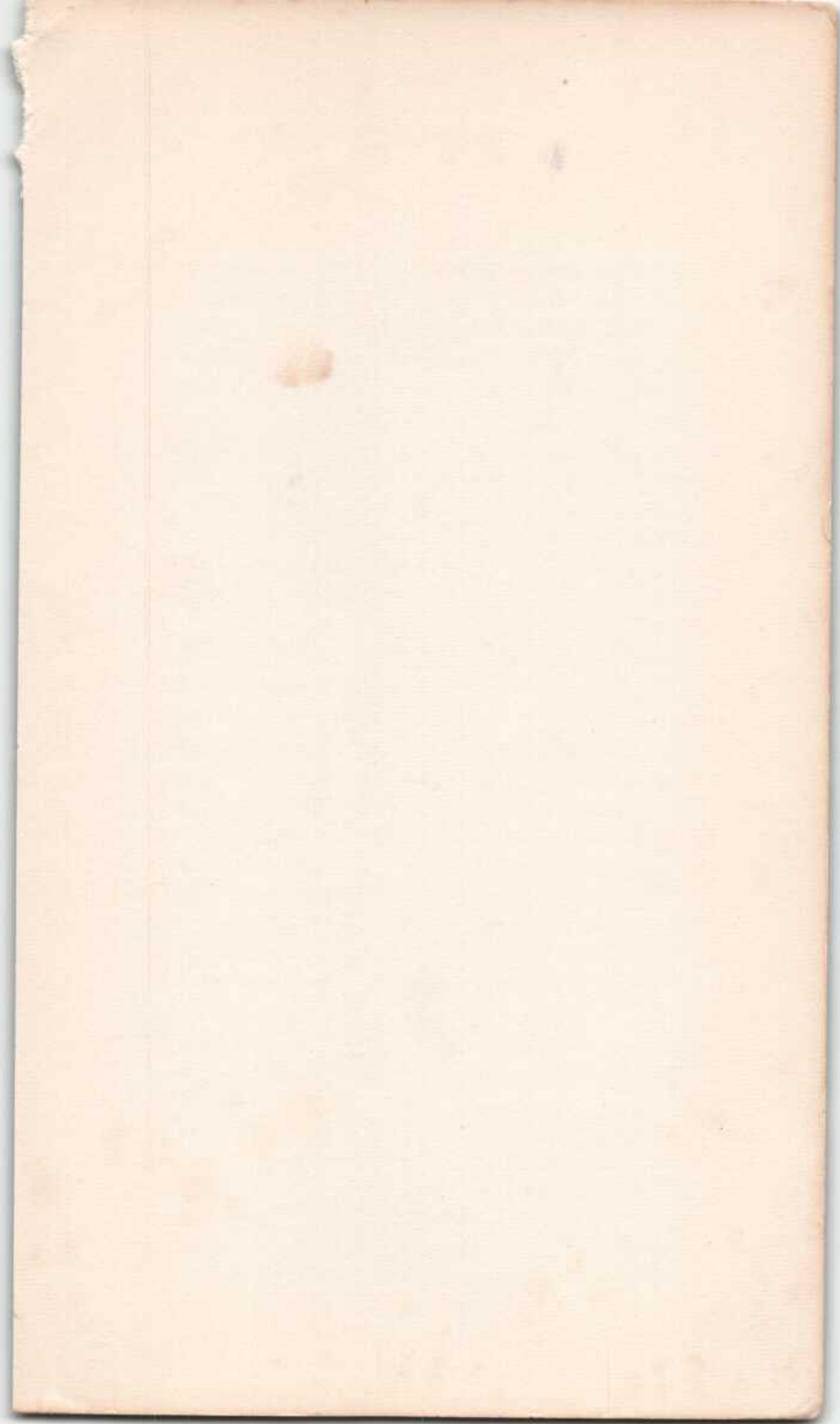
Dr. F. Bernard (geb. 1920) studeerde psychologie aan de universiteit van Amsterdam en promoveerde aan de universiteit van Nijmegen op een proefschrift op het gebied van de schoolpsychologie. Hij is praktiserend psycholoog en verricht wetenschappelijk onderzoek voor verschillende instituten. Van zijn hand verschenen publikaties in binnen- en buitenland.

Ids Haagsma (geb. 1946) is free-lance journalist, medewerker aan diverse periodieken en redacteur van het Amsterdamse studentenweekblad *Propria Cures*.

Dr. W. J. Sengers (geb. 1927) studeerde medicijnen en specialiseerde zich in de psychiatrie. Hij promoveerde in 1969 op een proefschrift over homoseksualiteit, een onderwerp waarover hij ook veel in tijdschriften schreef. Hij is nu als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de afdeling preventieve en sociale psychiatrie van de medische faculteit Rotterdam en als psychiater aan het consultatiebureau van de Schorerstichting in Amsterdam.

Peter van Eeten (geb. 1933) studeerde Nederlandse taal- en letterkunde. Hij is redacteur van *NRC Handelsblad* in Rotterdam, en sinds 1968 voorzitter van het gewest Rotterdam van de NVSH. Hij is de auteur van artikelen in kranten en tijdschriften op kritisch en literair-historisch gebied en dat van de seksuele hervorming.

'Sex met kinderen' wil informatie geven voor een zo breed mogelijk publiek. Misschien kunnen we mede op grond van deze informatie komen tot een visie op de pedofilie die niet meer in hoofdzaak bepaald wordt door angst en onwetendheid. Dit is nodig, want hoe getaboeëerd het verschijnsel mag zijn, als je het ter sprake brengt blijkt bijna iedereen er sterk emotioneel bij betrokken. En eigenlijk is dat terecht, want heel veel mensen kunnen er, bijvoorbeeld via kinderen die aan hun zorgen zijn toevertrouwd, bij betrokken raken. En dan is het, in de eerste plaats voor die kinderen, van het hoogste belang te weten hoé zij het beste kunnen reageren.

1200 (900) 72/ISBN 90 6050 074 1